

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvăcăla, čudesur, morče pă krušji, uskrsnuće dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skriji dogođajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej âs slugurlje alu vorba.* ³ Aša šă ju mam ângăndit dăm elși pă rând să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă

* **1,2** jej âs slugurlje alu vorba Ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.”

änkriđală dă vorbilje dă ŝje u fost ănvăcat kă ăj aje anume.

Anđalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Ăm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale ăm Judeja, are unu popă ŝje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji,[†] ŝă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăs re ăm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje ŝă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, ŝă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ăm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă ăm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomirosur.[‡] ¹⁰ Šă ăntreg narodu ašćipta afară ăm udvar ŝă să aruga ăm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunŝje anđalu alu Domnu su năstămit ăm Hram alu Zahariji dădănenći pă desna parći[§] dă žrtvenik hunđi are miomiris. ¹² Zaharija kănd u văzut pă anđal tari su ănfrikuŝatăsă.

¹³ Daje anđalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta

[†] **1,5** Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jej asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24).

[‡] **1,9** Svećenici trăbuje să acăci tamjan kari are dulŝji măndru miros, dăđe prinos alu Dimizov ăm tota điminjaca ŝă dă sara pă poseban oltar ăm nontru ăm Hram. **§ 1,11** desna parći lok hunđi anđalu are pă lok dă čast

u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur ăm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl anume u fi mari ăm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar ăm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svănt. ¹⁶ Mulc fišjori kari ăs Izraelci sur ăntoršji dă rănd dă la jăl ăm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji ăm nenče alu Domnu ka vjesniku ăm duhu šă ăm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ăntorkă pă eje kari ăs nevjerni să apușji mudrost dă la heje kari ăs pravednă, să pripremalaskă narod păntu Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu aňđalu Gabrijel kari stăce ăm nenče alu Dimizov: “Dă pă šje uj šči kă aje ăj anume? Tu vejs kă mes aku om bătărn šă băšăca ame ăj isto ăm aj.”

¹⁹ Aňđalu ju ăntors vorba: “Numilje amnjov ăj Gabrijel šă ju mes ku Dimizov* să askultă šje mu spunji, aša mes mănat să svitesk ku činji šă săc aduk Hir fălos. ²⁰ Punji mă ureci, kănd mar nu maj ănkrizut dă vorbasta šje cam spus, tu njimika nu vi puče sviti păn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ăm pravă vremi.”

²¹ Lume așcipta afară pă Zaharija, šă să čudule šje fașji atita dobă ăm svetiște. ²² Kănd u vinjit afară nu puče să svitaskă. Jăl svite ăm znakovur šă nu puče să svitaskă njimika păn šje nu ju su

* **1,19** ju mes ku Dimizov ăm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta ăj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbuji să fi jă dovoljan dokaz alu Zahariji.

ave kupilu. Šă atunšje ur prišjepi kă u avut vizijă ăm svenište.

²³ Kănd u završalit vreme dă služba aluj ăm Hram, Zaharija u fužjit akasă. ²⁴ Atunšje maj dă pă zăljlilje băšăca aluj u rămas gărjonă, šă nu jăšă afară šinšj lunj.† Elizabeta u zăs: ²⁵ “Domnu ăj ala kari u făkut asta aku: Dimizov su ujtat pă minji ku milă šă u lot ăndărăt rušanje dăm oči alu ominj.”‡

Anđalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

²⁶ Šasă lunj dă kănd Elizabeta are gărjonă, Dimizov u mănat pă anđalu aluj pășci Gabrijel ăm varuș ăm Galileja kari să čamă Nazaret. ²⁷ Jăl u vinjit la fată ăm păr kă su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je să čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit šă u zăs: “Ănfălušešćici tu kari ješč izabralită! Domnu ăj ku činji! Blagoslovulită ješč tu ăntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenă dă pozdravu aluj šă je u ănšjirkat să să ăngăndăskă šje značalešći. ³⁰ Anđalu ju zăs alji: “Nuc fijă frikă, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milă.Š ³¹ Punji ureci, vi rămănje gărjonă, vi făta fišjoru šă tu ji punji numi Isus! ³² Jăl u fi mari, šă u fi čimat Fišjoru lu

† **1,24** Dă pă šinšj lunj, toc u viđe kă ăj gărjonă. Atunšje ominji nu su akăca dă Elizabeta kă inka ăj nerotkinjă. ‡ **1,25** Asta ăj daje kă sămce rušanji kă je nu ave kupij. § **1,30** Tu aj aflat la Dimizov milă Idiom “află milost” značalešći kă benji ješč apukat dă la šjinjiva: “Dimizov u odlučilut kă cu da mila” ili “Dimizov cu arăta bunjeme aluj.”

Hăl Maj Mari! Šă Domnu Dimizov ju da autoritet să vladalaskă ka kralju ka kum aj predaku aluj David. ³³ Šă jăl u vladalit âm familija lu Jakov dă erikeš, šă kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u ăntribat atunšje pă anđal: “Kum poći asta fi kă ju mes fată âm pâr!”

³⁵ Anđalu ju ăntors vorba: “Duhu Svânt u vinji pă činji, šă puçere dă Hăl Maj Mari ću astupa ku umbră. Dăm ala rând Kupilu Svânt šje u fi fătat dă la činji u fi čimat Fišjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureçi: Rođakinja asta Elizabeta aj bătărnă šă isto u ave fišjor, kă je nu puçe să ajvi majmult, ali aku aj mar âm šasă lunj dă kănd aj gărjonă. ³⁷ Kă njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunšje u zăs Marija: “Da ju mă ligizesk ku asta să fjuv ropkinja alu Domnu. Lasă fijă aša kum tu zăšj.” Atunšje anđalu u fužjit dă la je.

Elizabeta u kunuskut pă kupilu alu Marija dăm injimă kă jăl aj Mesija

³⁹ Dovă tri zălji dă pă aje Marija su gătat šă u mers pă kalji, je su ăngribit âm unu sat âm Judeja pă đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat âm nontru šă su pozdravalit ku Elizabeta.

⁴¹ Kum u auzăt Elizabeta pozdravu lu Marija u sămcăt pă kupilu alji kum tari su miškat âm injimă, šă Elizabeta are pljină ku Duhu Svânt.

⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješč blagoslovulită tu ăntri mujer, šă blagoslovulită aj kupilu atov! ⁴³ Adišje mes aša bitnă, kă tu mama lu Domnu amnjov vinji să mă posjetilaskă? ⁴⁴ Kă dăm momentu šje am auzăt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dă fălušăjă âm

injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenă daje kă tu aj
 ănkrizut kă šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešci pã Dimizov ăm kăncit

⁴⁶ Atunšje Marija u zăs:

“Duša ame ăl slavalešci pã maj mari Domn,

⁴⁷ šă duhu amnjov sã ănfălušešci ăm Dimizov
 Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kă jăl su ujtat ku milă pã minji pã poniznă
 ropkinja aluj,

aku toci generacijurlje mur čimamă
 blagoslovljenă,

⁴⁹ daje kă svemogući Dimizov u făkut mari djelur
 ku minji,

šă numilje aluj ăj svănt.

⁵⁰ Pălăngă totă sămănca, Dimizov ăj milos
 pălăngă eje kari ăl poštivalešci.

⁵¹ Ku mănă aluj jăl u făkut pučernjišji lukrur.

Jăl u arunkat afară pã eje kari asre ponosnă
 ăm sufličilje alor šă pã eje kari asre
 umișljeni.

⁵² Pă heje bălour vladar lju vărli dă pã pri-
 jestolje,

a pã heje kari ăs ponizni lju ridikatulji.

⁵³ U rănjit pã flămănz ku mănkaru bună,

a pã găzdašji lju mănă ku mănjlje golji.

⁵⁴ Jăl u ațutat pã Izrael sluga aluj

su ăngănditusă dă milă aluj,*

⁵⁵ ka kum u obečalit alu preci anoștri dă kănva

* **1,54** Dimizov nu poči ămujta. Kănd ăș dușji ăm firi, Dimizov
 sã ăngădešci, aje značalešci kă Dimizov djeluvulešci dă pã
 obečanje šje u dat. Asta svitešci dă obečanje aluj: “u obečalit
 alu preci anoștri kă u fi milosrdan.”

să fijă pljinj dă milă pălângă Abraham șă pălângă potomku aluj dă erikeș.”

⁵⁶ Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunșje su ăntorsăsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutăsă

⁵⁷ Kănd u vinjit vreme alu Elizabeti șă ajvi kupil, je u fătat fișjor. ⁵⁸ Șă kănd ur auzăt susjedi șă njamu kă Domnu are bun pălângă je, jej ur vinjit una la je șă șă ăm fălușe ku je una.

⁵⁹ Kupilu trăbuje șă fijă obrezalit pă optă (8) zuva, șă kănd or vinjit una șă fakă asta, jej gănde șă ăj đe numi Zaharija dă pă tatusu. ⁶⁰ Mumăsa u odbijilit șă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!” ⁶² Șă așă jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima. ⁶³ Zaharija u šjirut pločică dă skris șă u skris: “Ivan ăj numilje aluj!” Toc asre ămirac. ⁶⁴ Șă dăm ala șas Dimizov u dăsvăkut gura alu Zaharija șă poči șă svitaskă. Șă jăl dăđe slavă alu Dimizov!

⁶⁵ Atunșje frika u vinjit pă tot susjedu șă ăm totă parće dă Judeja păm đalur șă spunje șje su dogodulit. ⁶⁶ Toc kari ur auzăt dă aje cănje ăm firi șă șă ăngănde: “Șje u fi dăm ala kupil? Anume măna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvuleșči šjinji ăj Mesija șă Ivan

1,55 Gal 3,16 † **1,66** măna alu Domnuluj ăj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jăl”.

67 Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dă Duhu Svânt, atunșje prorokovale șă zășje:

68 “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,
Kă jăl u vinjit șă să otkupilaskă pă narodu aluj!

69 Jăl u răđikat pântru noj pă spasilju silni!†
Dăm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.Ș

70 Asta nju fost spus
dăm gurălje dă proroci aluj svănc dă kânva:

71 spasenje dă la dužmanji anoștri
șă dăm mănĵ* kari toc nji mărzăleșci.

72 Are milosrdan pălângă preci anoștri,
șă u ispunulit savezu aluj svânt.

73 Ăm zakletvă kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:

74 să nji izbavalaskă dăm mănĵ alu dužmanj,
să pučenj poslužulenj pă jăl făr dă frikă,

75 șă să kustănĵ svânt șă đirept ăm toći zălĵilje
dă kustu anostru.

76 Șă tu Ivan fișjoru amnjov, tu vi fi čimat
proroku alu Maj Mari Dimizov,
kă tu vi meržji ăm nenće alu Domnuluj șă să
ăj đireș kalje aluj,

† **1,69** Ăm original skrijă: “rog dă spasenje pântru noj”. Rog dă životinjă are simbol dă pučere alji să să potă branalaskă. Dă Mesija să sviteșci ka kum ar fi jăl rog kari ari pučeri să spasalaskă Izrael ka “șjinjiva ku pučeri să nji spasalaskă.” Ș **1,69** ăm original skrijă: “ăm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalești familija aluj, potomci aluj. * **1,71** Vorba “măna” predstavalești pučeri kari rej ominĵ koristilești protiv dă ominĵi alu Dimizov.

- 77 Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fãlos dă spasalala
 șã dă jirtala dă grehurlje alor.
- 78 Kutotu asta aj dă rând dă sufljitu milos alu
 Dimizovu anostru,
 ka sorilje kari svitlizeșci u vinji afarã dãm
 nor pã noj sus†
- 79 u da luminã alu eje kari șãđi ãm tunjerik,‡ șã
 ãm umbra alu morči.
 Nju punji pișjorilje anoștri pã kalje dă putul-
 jalã.”§
- 80 Ivan u kriskut șã su ãmbãlurit ãm duh.
 Kusta ãm pustinjã pãn șje nu su arãtat javno alu
 Izraelc.

2

Isus su avut ãm Betlehem (Mt 1,18–25)

¹ ãm aje vremi dă pã șje su avut Ivan, zapovjed
 u fost mãnataã dă la car August sã fakã skritura
 dă stanovniștvo ãm ãntragã cara. ² Aje are
 elși skritura dă stanovniștvo kari u fost kãnd
 Kvirinije are vladar dă Sirija. ³ Așa toc ur mers

† **1,78** Asta aj metaforã dă điriptači. Ajișje sã sviteșci dă
 duhovna điriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarã
 kari svitlizeșci pã pãmãnt. Veđi Mal 4,2. ‡ **1,79** eje kari șãđi
 ãm tunjerikasta aj metaforã hunđi nuj duhovna điriptači. Alu
 heje ominj kari lji falaleșci duhovna điriptači sviteșci kã jej șãđi
 ãm tunjerik: “ominji kari nu șcijã điriptači”. § **1,79** kalje dă
 putuljalã aj metaforã dă kust kari osoba ari putuljalã ku Dimizov:
 “sã kustãnj kust ku putuljalã” ili “sã umblãnj pã kalji kari nji dușji
 la putuljalã”.

să să prijavalaskă ăm varušu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip dăm mik varuš Nazaret ăm Galileja, u mers ăm varuš Betlehem ăm Judeja hundi su avut David daje kă jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo să să jivaskă dă skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gărjonă. ⁶ Šă kum asre dăm Betlehem akulo vreme u vinjit să să ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elši fišjor, lu ănvălitălu šă lu pus ăm hištalov† daje kă nu are soba pântru jej ăm fugadov.‡

Anđalu najavalašči alu pastiri kă Isus Spasitelj su avut

⁸ Ăm ala lok dă apropi dă Betlehem asre pastirur kari rămănje afară pă otvoreno šă păze stadurlje alor totă nopće. ⁹ Šă dăm turdată su pojavalit anđalu alu Domnuluj! Anđalu u stat ăm nenće alor, šă slava alu Domnuluj lju svitlăzăt pă jej. Šă pastiri u gălbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali anđalu lju zăs: “Nu vă fijă frikă! Ju vjuv să vă aduk Hir fălos, dă mari fălušăjă pântru totă lume. ¹¹ Ăm varušu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari să ăl šcijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hištalov.”

* **2,4** Betlehem are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zăs kă akulo su ave šă Mesija (Mih 5,2). † **2,7** hištalov are čist, molji šă uskat ka fănu, să fijă molji pântru kupil mik. Marija šă Josip as re una ăm aje prostorijă hundi as re živadur. ‡ **2,7** nu are soba pântru jej ăm fugadovdaje kă ur vinjit mulc ominj ăm Betlehem să să prijavalaskă pă skritura dă stanovništvo.

¹³ Atunšje dăm turdată lăngă parće dă anđal u vinjit mulc anđej dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor šă pă pămănt putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pă šje ur fužit anđelji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, šă să viđenj aje dă šje Domnu nju spus!”

¹⁶ Aša sur ăngribit ăm Betlehem šă ur aflat pă Marija, šă pă Josip, a kupilu are ăm hištalov. ¹⁷ Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă să spujă šje lju fost spus dă la anđej dă kupil.

¹⁸ Toc eje kari ur auzăt šje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje toći vorbilje alor ăm sufličilje alor šă mult su găndit dă jelji. Š ²⁰ Atunšje pastiri ur fužjit la stadurlje alor šă jej dăde hvală šă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje šje ur auzăt šă šje ur văzut, točno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osma zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* šă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la anđal majnti dă šje Marija u rămas gărjonă.

Isus šă Marija trăbă să mergă ăm Hram

²² Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedălală dă la zakonu

Š **2,19** Marija cănje dă vorbilje alor šje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm fălušăjă cănje aje”. * **2,21** obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fišjor ăj žrtva dă roditelji kari trăbă să adukă (Lev 12,1–4).

alu Mojsije, Marije šă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem să ăl posvetilaskă la Domnu, ²³ kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elši fišjor u fi posvetilită la Domnu.” ²⁴ Jej trăbă isto să adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjiră puomb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

²⁵ Atunšje are om ăm Jeruzalem šje să čima Šimun. Jăl are pravedan šă svet šă aščipta pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael† šă Duhu Svănt are ku jăl. ²⁶ Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă šje no viđe pă Mesija alu Domnu anostru. ²⁷ Aša Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru šă să fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije. ²⁸ Šimun lu apukat ăm mănjlješ pă Isus, slavale pă Dimizov, šă u zăs:

²⁹ “Aku lasă pă sluga atov să moră ăm putuljală,
Domnu,

kum tu aj zăs,

³⁰ kă oči amej ur văzut spasenje ata.Š

³¹ Asta tu aj făkut dă totă lume.

2,23 Izl 13,2 **2,24** Lev 12,8 † **2,25** pă Mesija să izbavalaskă pă Izrael Ăm original skrijă: “aščipta utjehă dă Izrael” ‡ **2,27** ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svećenici puće tuna ăm zgrada dă Hram. § **2,30** spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u adušji spas–kupil mik kari ăj Isus–kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănat”.

32 Asta aj lumina dă ominj * šă lji sveltizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!”

33 Tata šă mama alu Isus asre umpljec ku āmirală dă kutotu šje Šimun u zās dă jāl.

34 Atunšje Šimun u blagoslovulit pã jej šă u zās lu Marija: “Dimizov u odredilit pã ala kupil kã pãntru jāl mulc Izraelc ur kãđe šă su riđikasă. † Jāl aj odredilit sã fijă znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilă 35 aša u vinji pã lumină gāndurlje askunšă alu mulc, a maču či āmpunžji ām duša ata.” ‡

Ana u prepoznulit pã Mesija

36 Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari aj dām pleme alu Ašer. Ana are tari bătărnă mujeri, je are šapči aj ām brak 37 šă aku aj vādojă, mar hundiva osamdeset patru aj. § Ana nu fužje dām Hram, nego služule akulo zuva šă nopće ām post šă ām aruguminči. 38 Baš pã aje vremi Ana u vinjit, hvalale pã Dimizov, šă

* **2,32** lumina Asta metaforă značalešči kã kupilu u ažuta alu ominj sã vadă šă sã prišjepi pã ista način ka kum lumina ažută alu ominj benji sã vadă. † **2,34** ur kãđe šă su riđikasă Ešče vorbi značalešči: “asta kupil u fašji kã mulc ur kãđe ili ur vinji dă apropi la Dimizov”. ‡ **2,35** MačAsta metaforă spunji dă tuga mari kari Marija u sāmčă: “Tuga ata u fi aša tari dă ču dure ka kum maču čar āmpunžji ām sufljit.” § **2,37** “osamdeset patru aj”: poči fi 1) aste are vādoja 84 aj ili 2) are vādoja kari are bătărnă 84 aj.

je spunje dă kupilu Isus alu toc kari ašcipta pã Dimizov sã otkupilaskã pã Jeruzalem.*

³⁹ Dã pã šje ur fãkut Josip šã Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varušu alor Nazaret ãm Galileja.
⁴⁰ Kupilu u kriskut šã su ãmbãluritãsã, are pljin dã mudrost, šã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus svitešci ku učitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãržje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha.

⁴² Aša kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãržje. ⁴³ Šã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãsã akasã, ali fãr dã šcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gãnde kã ãj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãsã sã ãl koçi ãntri njamu šã ãntri hej kari ãl kunošci. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem šã ãl koçi. ⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, šãde ãntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureče šã lji ãntriba. ⁴⁷ Toc kari ãl punje ureče asre ãmirac la fire aluj, šã la odgovurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aša asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo šã mumãsa ju zãs: “Fišjoru amnjov adãšje njaj fãkut asta anovã? Tata atov

* **2,38** sã otkupilaskã pã Jeruzalem Asta znaãalešci: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jãl kari u adušji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ãm Jeruzalem”. (veđi Iz 52,9).

šă ju as renj ăm mari brigur dă činji, pășci tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u ăntors vorba: “Ali adășje mă kutac? Nu șćijec kă ju aș trăbuji să fjuv ăm kasa† alu Tata amnjov?” ‡ ⁵⁰ Jej nur prișjiput șje gănde să lji spujă.

⁵¹ Ali Isus u mers ăm napoj ku roditelji ăm Nazaret, șă jăl lju u pus ureci. Šă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ăm sufljituș. § ⁵² Šă ăm aje vremi Isus u kriskut ăm gănd șă ăm telă* șă ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi. †

3

Služba alu Ivan šje bučază

(Mt 3,1–12; Mk 1,2–8; Iv 1,19–28)

¹ Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ăm Judeja, Herod vladale ăm Galileja a Filip, fračilje

† **2,49** kasa alu Tata Isus svitešči dă Hramu alu Dimizov ‡ **2,49** Tata amnjov Roditelji aluj trăbuje să șćiji dă svrha aluj kari Tata aluj lu mănat. Ku 12 aj, Isus, Fișjoru alu Dimizov, șćije kă Dimizov ăj pravi Tata aluj (nu Josip, bărbatu alu Marija).

§ **2,51** u cănut kutotu vorbilje ăm sufljituș Dă kutotu șje Marija u auzăt, zășji kă ăj ka blago kari je cănje tari ăm sufljitu alji, păze, șă cănje dă aje. * **2,52** u kriskut ăm gănd șă ăm telăare

maj kufiri șă maj bălour. † **2,52** ku milă dă la Dimizov șă dă la lumi Asta svitešči kum krišće duhovno șă ăm telă: “Dimizov ăl blagoslovule maj mult șă maj mult a ominji ăl plășje maj mult șă maj mult.” * **3,1** 27 ili 28 aj dă pă Krist

aluj dă pã tata alor, vladale ăm Itureja șã ăm Trahonoritida a Lizanije vladale ăm Abilena,[†] ² Ana șã Kaifa asre mar popur,[‡] Dimizov u mănãt porukã alu Ivan, fișjoru alu Zaharija, kari kusta ăm pustinjã. ³ Șã așã Ivan u mers ăm toci lokurlje pã lãngã rijeka Jordan sã propovjedãlaskã daje kã toc kari u greșãlit, a heje kari su pokajalit sã lji jarci Dimizov grehurlje a Ivan atunșje lju buçuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ăm kenvije aluj dă eșce vorbi:§

“Graju alu unu kari mușjeșci ăm pustinjã șã sã auze:
pripremilec kalje pãntru Domnu;
ravnalecã kalje!*

⁵ Lasã totã dolina sã fijã umpljetã

șã totã planina sã fijã ăm tokmã ku alčilje,[†]
șã kãljilje krivã sã fijã pravã,

[†] **3,1** Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are dužnosnik alu vladã kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dã rimski car. Kraljevstvo dã Herod “Mari”, kari are kralj ăm vreme dã rođenje alu Isus, are podijeljeno pã patru djelur dã pã morče aluj a akulo vladale fișjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili mișj djelovur kari sã čima provincije ka kum as re Galileja șã Samarija. [‡] **3,2** Ana șã Kaifa asre mar popur Ili “kãnd Ana șã Kaifa služule una ka mari pop.” Ana are mari popã a Židovi ur nastavalit sã ăl prepoznulaskã čak șã kãnd Rimljani lu pus sã fijã žinjiru aluj, Kaifa, sã ăl zamjenilaskã ka pã mari pop. **§ 3,4** Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ăm kenvija aluj. ^{*} **3,4** Ominji asta fașji sã sã pokajalaskã dã grehurlje alor: “Pripremilecãvã sã auzec poruka alu Domnu kãnd vinji.” [†] **3,5** Ili “jej u maknuli tota gropa dã pã drik.”

šă kăljlile kari nus ravnă să fiĵă ravnă†
 6 atunšje totă lume u viđe Spasenje dă la Dimi-
 zov.”

7 Alu gărmaďă dă lumi kari ur vinjit la jăl
 să să bućazi, Ivan zăšje: “Voj leglo alu otrovni
 šarpi, šinji vu upozorulit să ănšjirkăc să skăpăc
 dăm kazna šje u vinji pă voj?§ 8 Arătăc plodur
 dă ănkăjală!* Nu vă apukăc să vă zăšjec una
 lu alt: Abraham ăj tata anostru!† Ju vă zăk:
 Dimizov poći dăm petrilješće răďika pă kupij
 alu Abraham!” 9 Mar aku săkure dă sudu alu
 Dimizov ăj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu.‡
 Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet
 ăndărăt să vărľjit ăm fok.

10 Gărmaďă lu ăntribat pă jăl: “Šje să făšjenj
 atunšje?”

11 Ivan u zăs: “Dakă avec dovă kămašă atunšje
 ămpărcăcăvă ku ala kari nari njiš una. Dakă
 avec mănkari isto aša trăbă să vă ămpărcăc.”

† 3,5 Kănd ominji pripremilešci driku păntru kralj kari vinji, jej
 ravnalešci kutotu šje ăj riďikat ili šje ăj ănžjos punji sus să fiĵă
 kutotu ravno. 3,6 Iz 40,3-5 § 3,7 Ivan fišje dă njimik pă
 ominj daje kă tražale pă jej să lji bućază să lji kaznalaskă Dimizov
 a jej nur stat ku grehurlje: “Nu pućec să skăpec dă la gnjevu alu
 Dimizov numa dakă vic fi bućuzac”. * 3,8 Ăm original skriĵă:
 “avec plodovur kari ăs vredni dă ănkăjală.” Ăm asta usporedbă
 ponašanĵa alu om să usporeďulešci ku plod. Ka kum dă la bilĵă
 să ašćaptă să ăjvi plod kari ăj bun primjer dă aje bilĵă aša dă
 la om kari zăšji kă su ănkăjit, să ašćaptă dă la jăl să kušci kum
 Dimizov svitešci. † 3,8 Ili “Noj šćenj potomci alu Abraham
 daje Dimizov nu nju kaznali.” ‡ 3,9 Săkure ăj usporedba dă
 kazna kari maj šjeva su apuka: “Dimizov ăj ka omu kari u punji
 săkure pă korjenu dă ljemn.”

12 Akulo asre isto šă carinici kari ur vinjit să să bučežă šă jej lor ăntribat: “Učitelju, šje să fășjenj?”

13 Ivan u ăntors vorba: “Nu maj akuljižec majmult dă kită šje avec pravo să locă!”

14 Šă kătănjlje isto lor ăntribat: “A noj? Šje trăbă noj să fășjenj?”

Alor lju zăs: “Nu loc ku săla dă njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dă šjinjivaȘ să fijec zadovoljni ku plata avostră!”

15 Lume asre aku pljinj dă așciptalur, šă să ăntriba âm sufličilje alor, nar puče Ivan să fijă Mesija. 16 Ivan lju ăntors vorba alu toc: “Ju vă bučez ku apă, ali unu kari u vinji kari aj maj bălour da minji šă lu kari nu mes vredan să aj ljeg žnirancurlje aluj.* Jăl vu bučuza ku Duhu Svânt šă ku fok.† 17 Jăl cănji furka‡ âm măna aluj, šă jăl u čistili telekuȘ temeljito. Jăl u akulježi fájna âm skladišta aluj, ali jăl u arđi

Ș 3,14 nu svedočulec krivo protiv dă šjinjiva Ili “nu optužulec pă njime ku mișjuna numa să kăpătăc banj dă la jej.” * 3,16 Dăzljigat žnirancurlje dă sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kă ala kari vinji aj maj mari, dă Ivan nuj vredan să fijă robu aluj. † 3,16 ku fok “Foku” aj usporedba ili dă 1) sud ili 2) dă čistilala ‡ 3,17 vijača. Asta aj alat dă arunkala dă pšenică âm zrak a zrna dă pšenică su odvojuli dăm pljevă. Zrnurlje as grelji šă kađi đos a pljeva kari nuj bună duști vântu. Asta alat aj slično ka furka. Ș 3,17 “Teleku” aj lok hundî pšenică aj tari mult să să apușji šje trăbă. “Čistilala” teleku značalești kă aj gata ku žito: “să završălaskă ku žito”.

jarba uskată ăm fok šje nu sã ašcinžji.”* 18 Šã ăm mulci poticajur svite alu lume šã alu cară dă Hir fãlos.

19 Ivan lu fãkut dă njimik pã car Herod dă rãnd kã jãl su lot una ku Herodijada bãšãcã alu fračisuš† isto aša šã dã alci stvarur relji šje u fãkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje relji šje u fãkut jãl u pus maj una: jãl u ănkujet pã Ivan šje bučazã ăm čemicã.

Ivan bučuza pã Isus
(Mt 3,13–17; Mk 1,9–11)

21 Kãnd asre totã lume bučuzac dã la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kãnd Isus su arugat su dãsvãkut noru, 22 šã Duhu Svãnt u vinjit žos pã jãl am formã dã purombu šã graj dãm nor u svãtit: “Tu ješć Fišjoru amnjov plãkut! Tu ješć fulušuja ame!”

Isus fišjoru alu Dimizov šã alu Adam
(Mt 1,1–17)

23 Aku Isus are hundiva trideset aj dã bãtãrn kãnd su apukat javno sã propovjedãlaskã. Isus are cãnut dã fišjoru alu Josip.

* **3,17** Ivan svitešci dã Krist kari u vinji sã sudulaskã ka kum jãl ar fi lukroju pã pãmãnt kari aj spreman sã odvujskã zrnurlje dã pšenicã dã la pljevã: “jãl cãnji furka daje kã aj spreman” ili “jãl aj spreman sã sudulaskã ka kum lukroju pã pãmãnt aj spreman sã vijalaskã pšenicã”. † **3,19** car Herod dã rãnd kã jãl su lot una ku Herodijada bãšãcã alu fračisuš Herod Antipas su lãsat dã la elši mujer aluj, su lot una ku nečakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fračilje mãšćoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sã fijã una ku mujere alu fračisu dakã jãl inka kustã.

Josip are fišjor alu Eli,
24 Eli are fišjoru alu Matat,
Matat are fišjoru alu Levi,
Levi are fišjoru alu Malki,
Malki are fišjoru alu Janaj,
Janaj are fišjor alu Josip,
25 Josip are fišjoru alu Matatija,
Matatija are fišjoru alu Amos,
Amos are fišjoru alu Naum,
Naum are fišjoru alu Hesli,
Hesli are fišjoru alu Nagaj,
26 Nagaj are fišjoru alu Mahat,
Mahat are fišjoru alu Matatija,
Matatija are fišjoru alu Šimij,
Šimij are fišjoru alu Joseh,
Joseh are fišjoru alu Joda,
27 Joda are fišjoru alu Johanan,
Johanan are fišjoru alu Resa,
Resa are fišjoru alu Zerubabel,
Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,
Šealtiel are fišjoru alu Neri,
28 Neri are fišjor alu Malki,
Malki are fišjoru alu Adi,
Adi are fišjoru alu Kosam,
Kosam are fišjoru alu Elmadam,
Elmadam are fišjoru alu Er,
29 Er are fišjoru alu Jošua,
Jošua are fišjoru alu Eliezer,
Eliezer are fišjoru alu Jorim,
Jorim are fišjoru alu Matat,
Matat are fišjoru alu Levi,
30 Levi are fišjoru alu Šimun,

Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Elijahim,
³¹ Elijahim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
³² David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala† are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 ArniŠ are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,

† **3,32** Sala, Sala Orikic ave grčki rukopis kari skrije: “Salmon, Salmon”.
 § **3,33** Admin, Admin ... Arni, Arni Orikic ave grčki rukopis kari skrije numa “Aram, Aram”.

Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,
 Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ănšjarkă pã Isus (Mt 4,1–11; Mk 1,12–13)

¹ Isus, pljin dă Duh Svănt su ăntors dăm rijeka Jordan, šă ăl dušje Duhu pãm pustinjur*

² četrdeset zălji, hunđi u fost ănšjirkat dă la draku. Ăm zăljljelje nu u mănkat njimika, šă kănd u vinjit do kraja jăl are flămănd.

³ Draku ju zăs atunšje: “Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešći alu petrilješće să să fakă pită.”

⁴ Isus ju ăntors vorba: “Skris ăj ăm svăntă kenvija: ‘Lume nu kustă numa dăm pită.’”

* **4,1** “Pustinjă” ăj lok hunđi nuj apă nus ljemnji; njime nu kustă akulo. **4,4** Pnz 8,3

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet. ⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu puçeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. ⁷ Kãnd çaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju ãntors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešçiçi šã pã jãl služulešçi!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kã ãj skris ãm svãntã kenvija:

‘Jãl u zapovjedali alu anđelji aluj sã çi pãzaskã’,
¹¹ šã ‘çu dušji pã mãnã
 sã nu çi luvešć ku pišjorilje ãm petrã.’”

¹² Isus ãntoršji vorba: “U zãs ãj ãm svãntã kenvija:

‘Nu ãnšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toçi ãnšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus sã ãntoršji napoj ãm Galileja

(Mt 4,12–17; Mk 1,14–15)

¹⁴ Isus meržji ãm napoj ãm lok dã Galileja ãm puçere lu Duħ, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšcitot ãm aje regijã. ¹⁵ Jãl ãnvãca ãm sinagogurlje alor šã toc ãl slavale.

Isus are mãnat dãm sinagoga

(Mt 13,53–58; Mk 6,1–6)

16 Jäl u vinjit äm varuš dä Nazaret, hundi jäl u kriskut šä pä običaju aluj, jäl u mers sämbäta äm sinagogä. Šä su skulat sä čitalaskä. 17 U datä la jäl svitak† dä la proroku Izaija, a jäl u dšvskut svitku šä u aflat lok hundi skrijä:

18 “Duhu alu Domnuluj äj pä minji dasupra.

Däm ala ränd jäl mu izabralit‡ pä minji sä vā propovjedalaskä Hir fälos la särašj. Jäl mu mänat pä minji sä spuj alu hej šje äs ljiġac kă poči sä fijä dšsväkuc šä lu orb kă poči sä vadä šä sä đe slobodä alu hej tlačalic,

19 šä sä proglasalesk anu pljin dä milä alu Domnuluj.”

20 Isus u äncis svitku šä u dat äm napoj la pomočniku šä u šäzut. Šä toc ku oči äm sinagoga u mucät pä jäl. 21 Su apukat sä änceci: “Astäs asta sväntä karči, kari ac auzät ku urečilje avoštři, su ispunulitäsä.”

22 Jej toc sä ämira la toči vorbilje dä milä šje kăđe dä pä gura aluj. Šä jej su äntribat: “Nuj jäl fišjoru alu Josip?”

23 Jäl lju zäs: “Äj una izrekä kari sigurno ac pripunji pä minji. A šä meržji: ‘Doktoru, änrämäci pä činji sängur!’ Kutotu aj fäkut, kum anj auzät, äm varuš dä Kafarnaum, fä šä aišje, äm kraju atov!” 24 Šä jäl u zäs: “Anume, ju vā zäk niti unu prorok nu u fost äm benji apukat äm kraju aluj.

† 4,17 “Svitak” značalešci kă äj skris karči pä pelji dä vakä.

‡ 4,18 Točno značalešci “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1–2

²⁵ Anume, ju vă zăk, kănd ăm doba alu proroku Ilija ăm Izrael, noru are ăncis a ploje nu kăđe tri aj șă šinșj lunj șă are mari fomi păm totă pământu șă asre mulci vădojur ăm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost mănat la njișj unu dăm jej osim la vădoja ăm Sarfata dapropi dă varușu Sidon.

²⁷ Isto așă ăm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pământu dă Izrael. Șă njiș unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Kănd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiș, ²⁹ jej sur skulat sus șă lur mănatulă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varușu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori.Š ³⁰ Ali jăl u fužjit ăntri jej șă u mers pă kalje aluj.

*Isus u mănat afară pă drak dăm omula
(Mk 1,21–28)*

³¹ Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuș dă Galileja. Șă akulo sămbăta ănvăca. ³² Lume asre ămirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

³³ Unu dăm ominjije ăm sinagogă ave rov duh ăm jăl, aje are drak. Șă jăl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus dăm Nazaret, șje găndeșci dă la noj? Aj vinjit să nji uniștilec? Ju șcuv benji șjinji jeșc tu, tu Svăntu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pă frikă șă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu

4,26 1 Kr 17,8–16 **4,27** 2 Kr 5,1–14 § **4,29** Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svăntă hundi Dimizov lji ažuta lu hej șje nu kunușci karče svăntă dă kit numa la židovur.

vărljit pã omula žos ăm nenće alu toc šã u jãšãt afarã, šã njimik nu ju fãkut.

³⁶ Eje kari ur vãzut asre tari ămirac šã zãšje una lu alt: “Šjefãldã vorba aj asta? Ku autoritet šã ku puçeri šã relji duhovur jašã afarã pã vorba aluj!” ³⁷ Hiru dã jãl u mers ăm tot kotu dã regijã ăntragã.

*Isus ozdravalešci pã sokra alu Petar
(Mt 8,14–17; Mk 1,29–34)*

³⁸ Kãnd u fužjit dãm sinagogã jãl u mers la Šimun akasã. Akulo asre sokra alu Šimun ăm pat biçagã ku fok mari ăm je. Šã jej lor ăntribat pã jãl sã aj ažuçi. ³⁹ Isus u mers la je u lot pã frikã pã foku šã foku u lãsatu. Je odma su skulatãsã šã su apukat sã lji poslužulaskã.

Isus ozdravalešci pã mulc

⁴⁰ Mar kãnd sã slãbuze sorilje žos* toc kari ave njam šã urtaš dãm mulçi biçișugur lJOR adus la jãl. Šã jãl lju ăntrimat aša dã jãl punje mãnjlje aluj pã jej unu pã kiçi unu. ⁴¹ Mulc dãm jej ave drașj ăm jej šã kum jãše afarã, drașjije dãm jej mužje: “Tu ješć Fișjoru alu Dimizov!” Ali jãl lju rãspitã šã nu lji dãđe sã svitaskã kã jej šćije ka jãl aj Krist.†

*Hir fãlos sã širelešci pãm Judeja
(Mk 1,35–39)*

* **4,40** Sãmbãta sã apukã dã jer kãnd sorilje kaði žos pã nãm adauza kãnd sorilje kaði žos. † **4,41** Točno znaçalešci “pomazalit ku uloj” šje znaçalešci “Izabralit”.

42 Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pă lok pustulot. Gărmadă dă lumi ăl kuta, șă kănd lor aflată gănde să ăl căjă să nu fugă dă la jej. 43 Ali Isus lju zăs: “Ju trăbă să mă duk ăm alčilje varușur să spuj Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov.† Dăm asta rănd am fost mănat pă pămănt.”§ 44 Șă așu u mers să propovjedalaskă păm sinagogur ăm Judeja.

5

*Isus u čimat pă Šimun, Jakov șă pă Ivan
(Mt 4,18–22; Mk 1,16–20)*

1 Ăm una ză Isus stăce lăngă Genezaretsko* jezero, kănd gărmadă să astrănjje la jăl să audă vorba alu Dimizov. 2 Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răzamac, kari u lăsat ribari kănd ăș čistile mrežurlje. 3 Jăl u tunat ăm čamac kari are alu Šimun, șă lu ăntribat să ăl ămpingă maj ăm sus dă la mal. Atunșje jăl u șăzut žos șă su apukat să ănveci pă gărmadă dă lumi.

4 Kănd u fost gata ku ănvăcala, jăl u zăs alu Šimun. “Ămpinži ăm maj adănkă apă șă slăbuzăc mrežurlje ăm apă.” 5 Šimun ju ăntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totă nopće șă njimik nanj apukat: ali pă vorba ata ju uj slăbuză mreža ăm napoj ăm apasta.” 6 Kănd u făkut așu jej u apukat mari boglă dă pešč, atit dă mreža

† 4,43 Kraljevstvo značalešći pă asta lok ăj hunđi ominji ănkređi ăm Dimizov. § 4,43 Dimizov u dat zadatak să spuži dă jăl șă lu mănat pă Isus pă pămănt * 5,1 Genezaretsko jezero ăj isto șă Galilejsko jezero.

kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtašji alor dă pă alčilje čamcur sǎ lji ažući; jej ur vinjit, šǎ umpljet dovǎ karur dǎ pešč dǎ maj šjeva sǎ ǎntupe.

⁸ Kǎnd u vǎzut Šimun Petar aje jǎl u kǎzut la pišjorilje alu Isus šǎ u zǎs: “Maknaleščici dǎ la minji, Domnu, kǎ ju mes grešnǎ om!”† ⁹ Frikǎ delj svǎntǎ u kǎzut pǎ jej šǎ pǎ ominj šje ur vinjit sǎ lji ažući, kǎnd ur vǎzut kic pešč ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre ǎmirac Ivan šǎ Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šǎ urtašji alu Šimun. Ali Isus u zǎs alu Šimun: “Nuc fijǎ frikǎ. Dǎ aku, maj menkulo tu vi apuka pǎ ominj!”‡

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dǎ apǎ pǎ mal, ur lǎsat kutotu šǎ lor sljedilit pǎ jǎl.

*Isus ozdravalešci pǎ om ku gubǎ
(Mt 8,1–4; Mk 1,40–45)*

¹² Isus are ǎm unu dǎm varušurljelje. Om pljin dǎ gubǎ lu vǎzutulǎ pǎ jǎl šǎ su arukǎnt pǎ đinučiš ǎm nenće aluj šǎ sǎ aruga la jǎl: “O Domnu, dakǎ numa tu vuješć, tu mǎ poc ǎntrima.”

¹³ Isus u mǎcǎt mǎna aluj šǎ lu taknulit, šǎ u zǎs: “Ju gǎndesk. Fi čistilit!” Šǎ dǎnturdata guba lu lǎsat. ¹⁴ Atunšje lu purunšjitulǎ sǎ nu spujǎ alu njime, čar asta sǎ fakǎ: Elši sǎ mergǎ la popǎ šǎ sǎ sǎ areći, dǎ pǎ aje, dǎ dokaz dǎ vražǎ, vi trǎbuji sǎ adušj žrtvǎ dǎ čistilalǎ ka kum Mojsije u zapovijedǎlit.

† **5,8** Šimun u vǎzut ku Isus ǎj svǎnt. ‡ **5,10** Šimun u sviti dǎ Isus la ominj. **5,14** Lev 14,2–32

¹⁵ Svat dă jăl su širilit maj pã dăparcí, aša dă gărmadă dă lumi ur vinjit sã puĵã urecí la jăl, šã sã fiĵã ozdravalic. ¹⁶ A jăl sã tãrãje pã lok pustulot šã sã posvetilaskã la aruguminći.

*Pučeri alu Isus sã jerći grehurlje
(Mt 9,1–8; Mk 2,1–12)*

¹⁷ Ām una zã, Isus ânvăca, ave Ām nenći pã mulc farizej šã učitelj dă zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dãm toći kumpãnjilje dă Galileja šã Judeja šã dãm Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sã ozdravalaskã pã bičež. ¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šã adușje pã om kari nu puće sã umblji. Šã jej gãnde sã Āl adukã la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pã hundĩ sã Āl adukã Ām nontru dă gužva mari. Aša jej sur urkatãsã pã krov šã lor slãbuzãt Ām nontru pãm krov ku pat dă tot la dă dă nenče alu Isus.

²⁰ Kãnd u vãzut ânkrĩđala alor, jăl u zãs aluj: “Omulji, grehurlje atelji Ās jirtãci.”

²¹ Pã eșce vorbi farizeji šã učitelji dă zakonu alu Mojsije sã gãnde: “Šjinji Āj omusta šje sviteșci aša protiv dă Dimizov? Šjinji osim dă Dimizov poći sã jerći grehurlje?”

²² Isus șcije șje sã gãndeșci, šã jăl lju zãs: “Adãșje vã ântribãc eșce stvarur Ām sufljičilje avoștri? ²³ Šje Āj maj ușuri dă zãs: ‘Grehurlje cis jirtãci!’, ili sã zãșj: ‘Skolãci šã umblã?’ ²⁴ Ali numa sã șcijec kã Fișjoru alu Omu ari autoritet aișje pã pãmãnt sã jerći grehurlje. Dakã zãk alu fișjoru kari nu poći sã umblji: ‘Skolãci, jec patu šã dući akasã!’”

²⁵ Šă odma su skulatăşă ŝu lot patu pă ŝje are pă koŝci, ŝă u fuŝjit akasă, ŝă pă kalji slavale pă Dimizov. ²⁶ Šă toc akulo asre ămirac, ŝă jej slavale pă Dimizov. Šă ku ămirală svite: “Astăş anj văzut ŝjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedileŝci pă Isus

(Mt 9,9–13; Mk 2,13–17)

²⁷ Dă pă aje Isus u jiŝăt afară ŝă lu văzutulă pă carinikŝ ŝje să čima Levi,* jăl ŝăđe ăm carinarnică. Isus u zăs: “Sljedileŝci mă pă minji!” ²⁸ Šă jăl su skulat u lăsat kutotu, ŝă lu sljedilit.

²⁹ Atunŝje Levi ăm kasa aluj u făkut mari slavălală păntu jăl; ku jej ŝăđe mulc carinici ŝă alci la masă. ³⁰ Farizeji ŝă učitelji dă zakonu alu Mojsije, sur apukat să gumunjaskă kapu su apukată să svitaskă alu učenikurlje alor: “Ădiŝje mănkcă ŝă bijec ku carinici ŝă ku greŝnici?”

³¹ Isus u ăntors vorba: “Eje kari ăs sănătoŝ nu trăbă pă doktor, numa aluje kari ăs bičeŝ. ³² Ju nam vinjit să čem ŝă să ăntork pă pravedni, nego pă greŝnă.”

Usporedbur dă post

(Mt 9,14–17; Mk 2,18–22)

³³ Jej atunŝje jară u zăs: “Učenici alu Ivan ŝă alu farizejilor postuleŝci mulci răndur ŝă să

ŝ **5,27** Źidovi mrzăle pă poreznici daje kă poreznici asre Źidovi kari ăs izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pă Izrael. Eŝće poreznici as re nepoŝteni ur furat banj alu Izraelci. * **5,27** Levi ăj ista osobă ŝje ăj ŝă Matej.

arogă, ali učenici atej mănănkă šă be. Adășje aj aša asta?”

³⁴ Isus u ăntors vorba: “Pućec sã punjec pã gošč dã nuntã sã postulaskã kãnd aj mladoženja ku jej? ³⁵ Ali u vinji zã kãnd mladoženja u fi lot ăndãrãt dã la jej, šã kãnd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jãl lju spus dã una usporedbã: “Njime no rupi um dãrab dã la novã colã šã su kãrpaskã pã bãtãrnã, kãnd ar fašji aje, pã haj novã colã ar ave gaurã, a alu haj bãtãrnã nar pasali dãrãbu dã la novã col. ³⁷ Njime nu varsã nov vinu ăm bãtãrnã šã mari ćturica;† nov vinu ar puknji ăm ćturica šã sar vãrsa vinu, a ćturica ar propadnuli.‡ ³⁸ Nov vinu trãbã sã fijã vãrsat ăm novã ćturica\$. ³⁹ Šã njime dã pã šje u be vin bãtãrn nu gãndేశci sã be nov, kã zãšji: ‘Bãtãrn aj dãstul dã bun.’ ”*

6

Isus aj Domnu dã sãmbãta (Mt 12,1–8; Mk 2,23–28)

† **5,37** Ćturica aj pelji dã la birkã ili dã la kecã hundĩ sã bagã strugur šã atunșje sã fašji vin. ‡ **5,37** Kãnd nov vinu su ănãkrit ar krišće, ar rupe bãtãrnji ćturicurlje kã nar puće maj sã sã mãcaskã. § **5,38** Strugulje kãnd sã punji ăm ćturica atunșje krešci una ku pelje dã životinjã šã atunșje sã fašji ăm vin.

* **5,39** Asta svat spunji dã ănvãcala kum bãtãrnji ănvãca ku hej kari vodulešci sã ku Isus kum ănvãca. Aje aj kã ominji kari ăș ănvãcac pã ănvãcala bãtãrnã, nari vojã sã sã ănveci novi stvarur šje Isus ănvãcã.

¹ Un dată pă zuva dă sămbăta Isus trășje pām šjeva ka poljă dă pšenică. Učenci aluj ur skos pšenică šu u ribile ku mǎnjilje šă mǎnka. ² Ali orikic dă farizej ljur zās alor: “Adășje fășjec šjeva šje nu aj ku zakonu âm tokmă pă zuva dă sămbăta?”*

³ Isus ju ăntors vorba: “Nac čitalit âm Svântă kenvija, šje u făkut David kănd are jăl šă učenci aluj flămănș? ⁴ Kum ur tunat âm kasa alu Dimizov, David šă u lot pita kari are pusă ăndărăt dă žrtvă, kari čar poči popa să mǎnășji, šă su umpărcăt dām pite ku urtașji?” ⁵ Atunșje jăl lju zās alor: “Fișjoru Omuluj aj Domnu dă sămbăta.”

Isus u ozdravalit mǎnă njimurogă
(Mt 12,9–14; Mk 3,1–6)

⁶ Pă alta zuva dă sămbăta jăl u mers âm sinagogă šă su apukat să ănveci. Akulo are om alu kari are mǎna njimurogă.† ⁷ Šă učitelji dă zakonu alu Mojsije šă farizeji să ujta pă jăl să vadă dakă lu ăntrimală jăl pă zuva dă sămbăta. Šă jej dabe šjeva așcipta să fakă krivo să potă să svitaskă protiv dă jăl. ⁸ Jăl šcije šje să găndేశci, šă u zās alu omuluje ku mǎna njimurogă: “Skolăci šă hajd dă dă nenci.” Jăl su skulat šă stăće akulo.

⁹ Isus atunșje u zās alor: “Ju găndesk să vă ăntreb, aj benji să fașj benji pă zuva dă sămbăta,

6,1 Pnz 23,25 * **6,2** Farizeji cǎnje kă maj mik lukru ku mǎnjilje să trljăleşč fǎn âm zuva dă sămbăta aj protiv zakon.

6,3 1 Sam 21,1–6 **6,4** 1 Sam 21,1–7 † **6,6** Mǎna alu njimurog are desna.

ili relji? Să spasalaskă kustu ili să uniștilaskă?”
¹⁰ Atunșje su ujtat okolo pă tot omu, șă jăl u zăs alu omuluje: “Măceșćic măna!” Jăl u făkut aša, șă mănă ju fost sănătosă ka hajelantă. ¹¹ Ali jej asre tari mirgiș șă sur apukat să svitaskă șje să fakă alu Isus.

Isus aș akulježi pă apostoli aluj
(Mt 10,1–4; Mk 3,13–19)

¹² Una ză u mers pă planină să să arožji, șă jăl u fost akulo totă nopće ăm aruguminći la Dimizov.

¹³ Haje zua jăl u čimat pă dvanaest (12) učenikur la jăl pă kari lju akuljes șă lju čimat apostoli.

¹⁴ Ešće asre:

Šimun pă kari lu čimat Petar, șă
 fračisu Andrija,

Jakov șă

Ivan,

Filip șă

Bartolomej;

¹⁵ Matej șă

Toma,

Jakov fišjoru alu Alfej șă

Šimun čimat Revan,

¹⁶ Juda fračisu lu Jakov șă

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus svitešći dă nagradur șje u fi
(Mt 4,23–25; 5,1–12)

¹⁷ Kum vinje ku jej ăm napoj žjos, jăl u stat pă čistină dă đal hundı asre grupa dă učenici aluj șă mari gărmadă dă lumi sur akuljesăsă, jej ur vinjit dăm Judeja șă dăm varuș Jeruzalem șă dăm Tir șă Sidon varușurlje lăngă more. ¹⁸ Jej

ur vinjit šă ăl punje ureci, šă să fijă ozdravalic dăm bičišugurlje alor. Isto aša u ozdravalit pã heje kari ave relji duhovur âm jej. ¹⁹ Mulc gânde sã pujă mânia pã jăl daje kã puçeri fužje dăm jăl šă puçe pã toc sã lji iscjelilaskă.

²⁰ Atunšje su ujtat âm oç pã učenici aluj šă u svätit:

“Ănfălušăcävă voj kari šcec sârašj
kã kraljevstva alu Dimizov aj avostră.

²¹ Ănfălušăcävă voj kari šcec flămănž,
kã vic fi sätuj.

Ănfălušăcävă voj kari plănžjec,
kã voj vic rădi.

²² Ănfălušăcävă voj kari šcec mărzălic, rušunac
šă mâniac ku relji
dă rându alu Fișjoru Omuluj.

²³ Kând u vinji zue, ânfălušăcävă šă sârec pãm
sus dă fălušăjă. Kã sigurno nagrada avostră u fi
mari âm nor. Haleluja! Nus are aša šă proroci
tretiralică dă la moșurlje alor!

²⁴ Ali jao avovă, kari šcec găzdašj,
kã ac apukat utjehă!

²⁵ Jao avovă kari šcec sätulj,
kã voj vic fi flămănž.

Jao avovă kari aku rădec,
kã voj vic žalali šă plănžji!

²⁶ Jao avovă dă kari toc benji svitešci,
aša isto fișjec pã mișjinjoș prorokur,
moșurlje alor kari aša fișjec.”

*Isus ânvacă sã plășjenj pã dužmanji anoștri
(Mt 5,38–48; 7,12)*

27 “A voj kari mă punjec ureci, vǎ zǎk: ‘Plǎšjecǎvǎ pǎ dužmanji avoštři. Fǎšjec benji alor kari vǎ mǎrzǎlešci. 28 Blagoslovulec pǎ eje kari vǎ blastǎmǎ! Arugǎcǎvǎ dǎ eje kari relji vǎ kivinješci. 29 Hǎl kari či luvešci pǎšci una parci dǎ ubraz, ǎmbijǎ šǎ haje parci atunšje. Šǎ alu hǎl kari ac je šuba nuj branalec sǎ ǎc je šǎ kǎmašǎ. 30 Dǎ alu toc, šje šjeri dǎ la činji. Dakǎ je šjinjiva šjeva šje ǎj atov, nu šjire sǎ ac đe ǎm napoj. 31 Aša maj, fǎšjec alu altora kum ac gǎndi sǎ vǎ fakǎ avovǎ.

32 Dakǎ plǎšjec numa pǎ eje kari vǎ plašji pǎ voj, šjefǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? Ka šǎ ǎk šǎ grešnici plašji pǎ eje kari lji plašji pǎ jej. 33 Šǎ dǎkǎ fǎšjec numa benji alu eje kari fašji vovǎ benji, šjefǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? ǎk šǎ grešnici fašji aje. 34 Dakǎ dǎđec kečinj alu alor dǎ la kari ašciptǎc sǎ vǎ ǎntorkǎ ǎm napoj, šjefǎldǎ hvalǎ vic kǎpǎta? ǎk šǎ grešnici dǎ kečinj alu grešnici sǎ potǎ ǎm napoj sǎ kepiči kit lju dat.

35 Plǎšjec pǎ dužmanji avoštři, ažutǎcǎlji šǎ dǎđec kečinj, ali nu ašciptǎc sǎ vǎ ǎntorkǎ ǎm napoj. Atunšje voj vic kǎpǎta mari nagradǎ šǎ voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari† DimizovŠ daje kǎ jǎl ǎj bun alu nezahvalni šǎ alu ubraznjiš. 36 Fijec miloš kǎ jǎl Tata dǎm nor ǎj pljin dǎ milǎ.”

*Isus nji ǎnvacǎ kum sǎ izabralenj bun učitelj
(Mt 7,1–5)*

† 6,35 Maj Mari Dimizov značalešci kǎ jǎl ǎj tari mari šǎ glavni.

Š 6,35 voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakǎ či ponašalešč ka Dimizov.

³⁷ “Nu sudulec pã njime, șã njime nu vu suduli pã voj. Nu osudulec pã njime, șã njime nu vu osuduli! Jirtãc șã vu fi jirtat. ³⁸ Dãđec șã vu fi dat bunã merã astrãnsã, zdrãnșinatã șã tari multã u fi vãrsatã ãm saku avostru.* Kã ku ista mjerã șje voj dãđec vu fi datã.”

³⁹ Jãl lju spus izrekã: “Poçi unu orb sã adukã dã mãnã pã altu om orb? Nar kãđe jej amãndoj ãm gropã? ⁴⁰ Uçeniku nu poçi fi maj mari dã učitelju. Jãl u fi ka učitelju aluj kãnd su vježbãli dãstul dã benji.†

⁴¹ Adãșje vã ujtãc tot la cupljigã ãm oçu alu urtaku, a ãm oçu atov nu ves dãrab dã ljemn? ⁴² Kum poc zãșji alu urtaku: ‘Lasãmã sã skot cupljigã dãm oçuc’, kãnd nu ves dãrãbu mari dã ljemn ãm oçu atov? Licemjeru, elși skoçec dãrãbu dã ljemn dãm oçuc, kapu vi puçe maj benji sã skoc cupljigã dãm oçu alu urtaku.”

*Isus ãnvacã șje svitenj ãj ãm sufljit
(Mt 7,17–20; 12,34–35)*

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, șã tot ljemnu kari nuj bun, fașji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu ãj kunuskut dã pã plod șje fașji. Așa lume nu akulježi smokvur ili strugur dãm mãrșunj.‡
⁴⁵ Om bun fașji bunji stvarur daje kã ari bunã

* **6,38** Isus dã primjer kum kãnd kumpir șjeva hãl kari vinđi cu da maj mult dã kit șje aj pãlçit. Kit tu daj altora, Dimizov cu da maj mult. † **6,40** Omu trãbã sã fijã tari oprezan kãnd aș je pã učitelj, kã jãl u fi atunșje kã učitelju. Dakã učitelju krivo ãnvacã daje kã ãj duhovno orb, u fi prevaren șã uçeniku. ‡ **6,44** Ponașalala alu om aratã șjefãldã ãj om, șjefãldã aj sufljitu aluj.

suflijit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kã suflijitu lji rov. Gura svitešći, dãm šje ci suflijitu pljin.”

*Om kari äj mudar askultã šje Isus änvacã
(Mt 7,24–27)*

⁴⁶ “Šã dãšje mã čimãc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu fãšjec šje vã zãk? ⁴⁷ Ju vuj spunji kum äj om kari vinji la minji sã puji ureći la vorba ame, šã askultã: ⁴⁸ Jãl äj ka omu šje u gradalit kasa šã u kapalit adãnkã sã pujã temeljurlje pã petrã. U vinjit poplava šã u luvit apa äm kasa šã njiš nu su zdrãnšjinat daje kã are benji gradalitã. ⁴⁹ Ali ala kari auzãt šje am zapovjedalit a nu fãkut aje ka omu šje u gradalit kasã pã pãmãnt fãr dã temelj. Atunšje u luvit apã äm kasã, su rãsãpit dãm turdatã šã u fost rãstunatã dokraja šã čãr gunojã u rãmas.”

7

*Isus u ozdravalit pã sluga alu stotnik
(Mt 8,5–13; Iv 4,43–54)*

¹ Kãnd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jãl u mers äm varuš dã Kafarnaum. ² Akulo are stotnik* kari ave sluga pã kari äl cjenile šã kari are aša bičag dã are pã morči. ³ Stotnik u auzãt da Isus† šã u mãnat pã orikic Židov‡ kari asre glavni la jãl, šã sã sã arožji, sã vijã sã

* **7,2** Stotnik äj rimski vojnik kari zapovijedalešći alu 100 vojnukur. † **7,3** Stotnik u auzãt kã Isus u iscjelilit pã mulc ominj, šã kã aj dapropi, kã sã äntors äm Kafarnaum. ‡ **7,3** Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gãnde kã Isus ar punji ureći la molbã dakã židovi lor äntriba. Anume, židovi šã rimski vojnici asre neprijatelji.

ăntremi pã sluga aluj. ⁴ Jej ur vinjit la Isus șã sã aruga tari la jãl sã vijã. Jej u zãs: “Omusta anume zaslužuleșci sã fașj aje pãntru jãl ⁵ daje kã plașji pã narodu anostru, șã jãl aj ala kari u fãkut sinagogã pãntru noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Șã jãl no mers dãparci dã la kasa, kãnd stotnik u mãnat pã urtașji aluj sã zãkã: “Domnu, nu či činji sã vij ãm kasa ame kã ju nu mes vredan sã vijã tu dãsüp krovu amnjov!§ ⁷ Kã njiș ju nu mã smatralãsk kã mes vredan sã vjuv la činji. Așa numa zã vorba dã pã loku hundï jeșc șã sluga amnjov u fi ăntrimat. ⁸ Kã șã ju mes kãtãnã kari trãbã sã apukã zapovjedur dã la vođa amnjov, ka kum am kãtãnj dãsüpã minji kari trãbã sã mã askulci. Ju kãnd zapovijedalaskã alu unu: ‘Duçi!’, șã jãl merži, șã alu aluje: ‘Hajdi!’, șã jãl vinji, șã alu sluga amnjov kãnd aj zãk: ‘Fã asta!’, șã jãl fașji.”*

⁹ Kãnd Isus u auzãt aje șje u zãs, jãl su ãmirat, șã su ăntors la gãrmadã șje ãl sljedile șã jãl lju zãs: “Ju vã zãk kã njiș pã unu Židov dãm Izrael nam aflat ku dãstafel vjerã!”† ¹⁰ Kãnd heje mãnac dãla stotnik su ăntors akasã, jej or aflat pã sluga sãnãtos.

Isus u skulat pã om mort

§ **7,6** Židovi nar tuna ãm kasa alu hej kari nus Židov sã nu fiã neprihvatljivi la Dimizov. * **7,8** Așa ka stotnik kum ari autoritet sã naredilaskã alu kãtãnjilor, Isus ari autoritet sã naredilaskã alu bičișug sã nestalaskã. † **7,9** Isus očekivãle dã la Židov sã ajvi dãstafel vjerã alu nu ave. Jãl nu očekivãle dã la hej kari nus Židov sã ajvi dãstafel vjerã a anume, asta om ave.

11 Dă pă aje, Isus u mers ăm varuș šje să čamă Nain.† Učenci aluj šă gărmaďă dă lumi umbla dă pă jăl. 12 Ali kum ur vinjit dă apropi la uša dă varuș, u vāzut kum dušje pă om mort să ăl ăngropi. Mumăsa alu omula mort are vādoja, šă je ave čar unu fišjor. Šă la mărmanči măržje multă lumi. 13 Kănd u vāzutu Domnu, jăl ave milă, šă ju zăs: “Nu plănžji.” 14 Atunšje jăl u pus măna pă kărpašo,Š šă ominji šje ăl dušje u stat. Atunšje jăl u zăs: “Fišjorulji, ju ac zāk: ‘Skolăci!’” 15 Šă omu mort su skulat šă su apukat să svitaskă šă Isus lu datălă la mumăsa.

16 Mari frikă u kăzut pă jej toc šă su apukat să hvalalaskă pă Dimizov, šă zăšje: “Mari prorok u vinjit ăntri noj! Dimizov u vinjit să ažuči alu lume aluj.”* 17 Šă hiru dă asta u mers ăm Judeja šă okolo.

*Ivan Krstitelj ăntriba dakă u vinjit Mesija
(Mt 11,2–11)*

18 Učenci alu Ivan† ăj spunje dă kutotu šje să dogadale. Kapu Ivan u čimat pă doj učenikur aluj 19 šă lju mănat la Domnu să ăl ăntrebi: “Ješč

† **7,11** Asta ăj lok dapropi hunđi prorok Elizej u riđikat dăm morc pă unu fišjor alu una mamă majnti sto aj dă kănva (ujtăči la 2 Kr 4,8–37). Š **7,14** Kănva kărpašo are dăsvăkut šă are tari ušuri. * **7,16** Ominji gănde kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj ăm Kenvija bătărnă u riđikat dăm morc (1 Kr 17,17–24; 2 Kr 4,18–37). † **7,18** Ivan Krstitelj u fost ăm čemică.

tu ala kari Dimizov u zäs kã trãbã sä vijã ili trãbã sä ašcriptãnj pä altu?”†

²⁰ Kãnd u ažuns jej la Isus, jej u zäs kã Ivan šje bučazã nju mãnat sä či ãntribãnj: “Ješc tu ala kari Dimizov u zäs kã trãbã sä vijã ili trãbã sä ašcriptãnj pä altu?”

²¹ Isus baš ãntrima atunšje pä multã lumi dãm bičišugur, mukur šã lji oslobodule dãm rov duh, šã alu mulc ominj orb lji dãđe sä vadã dãm tot sufljitu. ²² Isus lju ãntors vorba: “Dušjec ãm napoj la Ivan šã spunjecãj šje ac vãzut šã ac auzãt, šje ãm fãkut: kã orbi ãs ãntrimac, šã poçi viđe, šlagãrzãci poçi umbla, gubavci sä čistilešci, šã surži poçi sä audã, morci sä skolã ãm kust, šã alu sãrašj propovjedalešci Hir fãlos. § ²³ Šã blagoslovulit ãj om kari nu aflã njimika ãm minji šje poçi uvredãlaskã.”

Mudrã ãnvãcala alu Isus šã alu Ivan šje Bučazã
(Mt 11,12–19)

²⁴ Kãnd u fužjit glasnici alu Ivan ãndãrãt, Isus su apukatãsä sä spujã alu gãrmadã dã Ivan: “Šje

† **7,19** Židovi ocekivãle kã Mesija u fi kralj kari u vinji sä lji spasalaskã dã la rimska vladavina, a nu numa sä fijã duhovni Spasitelj. Ivan kunušce proročanstva dã Mesija ka kum šcije šã Iz 42,7; 61,1–2 (ujtãci Lk 4,18–19). Aša u ocekivalit Isus sä fijã kralj, a pä Ivan šã pä alci ominj kari ãs pravedni sä lji laši afarã dãm čemicã, a sä lji kaznalaskã pä ominj kari u odbacalit pä Mesija (ujtãci kum Ivan propovjedalešci ãm Lk 3,9, 16–17), ali njimika inka nu su dogudulit. § **7,22** Ešce stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl ãj Mesija, kum ãj ãm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ãm asta stih: Iz 29,18–19; 35,5–6; 61,1–2.

ac mers sã viđec ăm pustinjã? Trskã kum sã ljađãna pã vãnt? Naravno kã nu! ²⁵ Ili ŝje ac mers sã viđec? Atunŝje ac mers sã viđec kum aj ămbãrkatã ăm ŝjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu!* Eje kari ăs mãndru ămbrãkac ŝã kustã ăm luksuz, pã eje lji pućec afla ăm palaćur dã kraljur. ²⁶ Atunŝje ŝje ac mers sã viđec? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, ŝã maj mult dã prorok! ²⁷ Jãl aj om dã kari aj skris aj ăm svãntã kenvija:

‘Ujtãcãvã, asta aj amnjov glasnik mãnat sã pripremalaskã ăm nenći kalje ata.’†

²⁸ Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãŝã, nu are maj mari dã kit dã Ivan. Ali majmikã ăm kraljevstva alu Dimizov aj maj mari dã jãl!”‡

²⁹ Toc kari u auzãt ur priznalit kã ŝje Dimizov ănvacã aj benji, čak ŝã carinici. Eje ăs kari Ivan lju bućuzat. ³⁰ Ali farizeji ŝã učitelji dã zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov ŝje ave pãntru jej. Jej ur odbjilit sã lji bućeži Ivan.

³¹ Isus u zãs atunŝje: “Ku ŝje sã usporedilenj pã eŝce ominj ăm asta vremi? Kum samãnã jej?

³² Jej ăs ka kupiji miŝj ŝje njimik nu lji pasaleŝci, kari ŝađi pã trg, ŝã sã čamã una pã alt:

‘Kãnd anj kãntat pãntru voj,
voj nac žukat,

* **7,25** Ivan purta urãci colji (Mt 3,4). † **7,27** Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus kari u pripremili kalje alu Isus aj Ivan. **7,27**

‡ **7,28** Ivan u ispunulit proroŝtvo kã jãl u pripremit kalje alu Isus. Jãl nu vãzut kã kraljevstvo su ispunulit, daje kã lu amurut majnti dã ŝje Isus u uskrsnulit, atunŝje hej kari su obratalit dã pã ŝje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dã kit Ivan.

šă kănd anj kăntat trišč kănciši păntru voj,
voj nac plăns!’

³³ Aša kănd u vinjit Ivan šje bučază jăl nu mănka pită njiš nu bije vin, mar voj ac zăs: ‘Jăl ari drak âm jăl!’ ³⁴ Šă ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, šă ju mănkam šă bjem, ali voj zăšjec: ‘Ujtăcăvă! Flămănd šă butor, urtaku lu carinici šă alu grešnici!’ ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arătat kă aj anume dă la toc kari u apukat.”Š

Isus ânvacă: alu šinji aj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji

(Mt 26,6–13; Mk 14,3–9; Iv 12,1–8)

³⁶ Unu dăm farizej Šimun, lor čimatulă pă jăl pă večeră, aša Isus u mers la farizejula akasă šă šu aflatusă lok la masă.* ³⁷ Dăm turdată u vinjit una tari grešnă mujeri, kari u saznalit kă jăl aj akulo šă kă mănănkă la farizej,† šă je u vinjit akulo, u adus tari skumpă uloj ku miros âm skumpă u jagă dăm petră. ³⁸ Je u stat dănapoju aluj, la pišjorilje aluj, šă su apukat să plăngă. Atunšje su apukat să aj spelji pišjorilje aluj ku lăkrmilje alji, šă să aščargă pišjorilje ku păru alji. Je aj săruta pišjorilje aluj, šă ku uloj mănže.

³⁹ Kănd u văzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulă pă večeră, jăl să ângănde âm jăl

7,33 Mt 3,4 **Š 7,35** Hej kari u apuka pă Ivan šă pă Isus su arăta kă ânvacala aj mudră. * **7,36** Are običaj pă gozbă ka pă asta večeră numa bărbec šăđe đos kănd jej as re pă košci lji are mândru la masă. † **7,37** Are običaj âm aje vremi kă alci puće să să ujci kănd jej asre la večeră a jej nu mănka.

săngur: “Să fijă omusta anume prorok, jăl ar šci kă je aj tari grešnă mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zăs: “Ju am šjeva să ac zăk cijă Šimun.”

Šă Šimun u zăs: “Učitelju ză.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dăđe kečinj šă jăl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dăm aržjint a halalănt pedeset banj dăm aržjint.†

⁴² Njiš unu dăm jej nu u dat a nu ave dăm šje să aj ăntork, šă omula u jirtat alu amăndoj. Aku spunjec kari ar trăbuji să ăl plakă maj tari?”

⁴³ Šimun ju ăntors vorba: “Kă ar trăbuji să fijă ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zăs: “Benji aj prosudulit.” ⁴⁴ Atunšje su ăntors la mujere šă jăl u zăs alu Šimun: “U vejs pă mujeresta? Ju am vinjit ăm kasa ata ali nu maj dat apă păntru pišjorilje amelji,§ a je mu lju spălat ku lăkrmilje šă lju aščers ku păru alji. ⁴⁵ Nu maj sărutatămä pă minji, ali je mu surătat pišjorilje dă kănd u vinjit ăm nontru, no stat să mă sărući. ⁴⁶ Tu nu maj unsă kapu ku uloj ali je mu unsă kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dăm asta rănd ju ăc zăk cijă: ‘Mulci grehur jisă jirtaci, daje kă mu plăkut tari. Alu ala kari ari maj pucănj dă jirtat, ala maj pucănj mu arătat plăkătură.’” ⁴⁸ Atunšje u zăs alu mujere: “Grehurilje atelji ăs jirtaci.”

† **7,41** Unu banj dăm aržjint = una dnevnică alu radnik. § **7,44** Ăm aje vremi kănd vij la domačin am kasa trăbuje să lji spelji pišjorilje kă jej umbra pă drikur kari asre pljin dă prašină.

49 Atunšje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat sã svitaskã una ku alt: “Šinji ar puće asta sã fijã kari šã grehurlje jartã?”

50 A jăl u zãs alu mujere: “Ănkriđala ata ću spasalit. Dući ăm putuljalã.”

8

Isus propovjedalešći pãm mulći lokur

1 Dã pã aje, Isus u mers pãm alčilje varušur šã satur, sã propovjedãlaskã šã sã svitaskã dã Hir fãlos dã kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dã pã jăl, 2 šã šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dãm rov duhur šã dãm bičišugur: Marija (kari are dãm varuš Magdala, kari u mãnãt sedam drašj dãm je), 3 Ivana (bãšãca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj pãntru Herod), Suzana, šã mulći alčilje cãngãšj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samãnã

(Mt 13,1–17; Mk 4,1–12)

4 Mari gãrmadã sã akuljiže šã lume inka vinje la Isus dãm tot varušu. Isus u svãtit alor ku usporedbã 5 “Om šje samãnã u mers sã seminji sãmãnca aluj. Šã kum sãmãna orikići dãm sãmancurljelje u kãzut pã kalji. Šã sãmãnca are kãkãtã, pãn šje nor vinjit vrabujilje šã lju mãnkalji. 6 Šã orikići ur kãzut ăntri petri šã jelji ur kriskut friš, ali sur uskat kã lji ibize vlagã. 7 Šã orikići sãmãncur ur kãzut ăntrã mãršunj šã u kriskut ku jej una, ali lji šãguša mãršunji. 8 Šã orikići u kãzut pã bun pãmãnt, šã u kriskut šã u

avut sto rändur majmult.” Känd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći sã auzãc!”

Isus objasnalešči šje značalešči usporedba dã om kari samãnä

(Mt 13,10–23; Mk 4,10–20)

⁹ Učenici aluj lor äntribat pã Isus atunšje, šje značale usporedbe. ¹⁰ Isus u zãs: “Avovã Dimizov u dopustulitã sã prišjipec tajnurlje dã kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trãbã sã sã spujã äm usporedbur; ka kum u zãs prorok Izaija:

Äs eje kari sã ujtã

ali nu veði,

kari auði

ali nu prišjepi.

¹¹ Aku usporedba značalešçi asta: Sãmãnca äj ka Vorba alu Dimizov. ¹² Sãmãnca kari äj pã kalji, äs ka eje ominj kari auði Vorba, ali draku u vinji šã lji je vorba ändärät dãm sufljičilje alor, sã nu potã änkradã sã nu sã spasalaskã.

¹³ Aje sãmãnca äntri petri äs la ominj kari auði Vorba šã u apukã ku fãlušãjã ali nari korjen. Jej änkredi nu dã lungat šã atunšje äm vreme dã änjirkalã jej kaði ändärät. ¹⁴ Sãmãnca kari u kãzut äntri mãršunj šã ka ominji kari auði Vorba, ali kum vreme fužji jej sã astrãnži ku brigurlje äm kust, šã dã gãzdãšije, šã žãndur äm kust, šã eje nu adušji bun plod. ¹⁵ Ali sãmãnca kari kaði pã bunã pãmãnt aje eje ominj *kari

8,10 Iz 6,9 * **8,15** Bun sufljit: äj sufljit kari äj spreman sã audã vorba alu Dimizov, šã sã u askulci.

auđi Vorba ša u cãnji ãm sufljitu bun, jej ãs ustrajni ša u aduŝji bun plod.”

Kum priŝjipenj istina alu Dimizov

(Mk 4,21–25)

¹⁶ “Njime nu acãcã lampã sã u pujã dãsup ter ili dãsup pat. Nu, jãl u punji pã svijećnjak aša toc u viđe luminã kãnd vinji ãm nontru ¹⁷ atunŝje kutotu ŝje ãj aku askuns, ša ŝje ãj pã askuns fãkut, kutotu u jãšã afarã. ¹⁸ Daje pãzec kum auzãc. Kã ŝinji ari ju fi dat maj mult, ša ŝinji gođe nari njimika, dã la jãl u fi lot čak ša aje carã ŝje samãnã kã ari.”†

Familija alu Isus ãs eje kari kustã vorba alu Dimizov

(Mt 12,46–50; Mk 3,31–35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumãsa ša fraci sã ãl posjetilaskã pã Isus ali jej nu puće sã vijã apropi dã jãl dã rãnd dã gãrmadã. ²⁰ Ŝinjiva u javalit alu Isus: “Mumãta ata ša fraci atej stã afarã či aŝcaptã.”

²¹ Isus lju u zãs: “Mama ame ša fraci amej ãs eje kari auđi Vorba alu Dimizov, ša u kustã.”

Isus putuljeŝçi oluje

(Mt 8,23–27; Mk 4,35–41)

† **8,18** Jasno ãj dãm kontekst kã Isus sviteŝçi dã priŝjipalã ša dã ãnkriđalã. Asta znaçaleŝçi: “Ŝjinji gođ ari priŝjipalã ša ãnkriđalã ju su da maj mult priŝjipalã. Ŝjinji gođ nu ari priŝjipalã u zgubi ša haj ŝje ari ša priŝjipala ŝje u ari u zgubi ša priŝjipala ŝje jãl gãndeŝçi kã ari”, ili “Dimizov u faŝji alu hej kari ãnkređi ãm istinã ur priŝjipe ša maj mult. Dimizov u faŝji dã hej kari nu ãnkređi ãm istinã, jej nu u priŝjepi istina njiŝ haj pucun ŝje jej gãndeŝçi kã jej priŝjepi.”

²² Una ză Isus šă učenici aluj ur tunat ăm čamac šă să mergă pã alta parči dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pã haje parči!” Aša sur maknulit dă la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pã Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vântu una su slăbuzăt pã jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu sã umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurljelje sã sã putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală. ²⁵ “Hunđi vi ănkriđala?”, Isus lju ăntribat pã jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vântu šă valuvurlje ăl punji ureci pã jăl kănd zapovijedalešci?”

Isus mănă pã drašj dăm om

(Mt 8,28–34; Mk 5,1–20)

²⁶ Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pã alta parči dă Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pišjorilje pã pământ, ju vinjit dădănenči om dăm varuș kari are mar da multă dobă ku drašj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. ²⁸ Kănd lu văzutulă pã Isus, jăl u mužjit tari šă u kăzut dădănenči la jăl šă dăm tot graju u mužjit: “Šje găndešč dă la minji, Isuse Fišjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji sã nu mă mučulešč!” ²⁹ Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl paze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănat ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sã jeși afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc draşj asre ăm jăl. ³¹ Şă jej sur arugat la Isus să nu lji đe zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno.†

³² Akulo are mari stadă dă porşj şje mănka pă parće dă đal, şă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, şă Isus lju dazvolulit. ³³ Draşji dăm omula u fuşjit ăm gărmadă porşj, şă stada dă porşj ur arlijigată dă pă đal ăm jezero şă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji şje păze stado u skăpat kănd u văzut aje, şă jej ur dus hir ăm varuş şă ăm sat. ³⁵ Şă lume ur vinjit să vadă şje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu şje are ku draşj ăm jăl are ămbrăkăt, şă şăđe la pişjorilje alu Isus ku fire sântosă. Şă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikuşat. ³⁶ Hej kari ur văzut or spus kum Isus u osloboduleşci pă omu ku draşj. ³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikuşac. Isus u tunat ăm kar şă gănđe să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănat afară dăm draşj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănat şă ju zăs: ³⁹ “Dući ăm napoj akasă, şă spunji alu toc kutotu şje Dimizov u făkut dă činji.” Aşa u mers akasă şă u şirilil ăm varuş kutotu şje Isus u făkut păntu jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

⁴⁰ Gărmadă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parči dă jezero, jej

† **8,31** Gropă făr dă dno dă draşj

toc tari ăl ašcripta pă jăl. ⁴¹ Atunșje su pojavalit om kari sǎ čima Jair vođa dǎ sinagogǎ. Jăl u vinjit la Isus șǎ u kǎzut žos la pișjorilje aluj șǎ sǎ aruga la jăl sǎ vijǎ la jăl akasǎ daje kǎ ⁴² jedina fata aluj dǎ dvanaest aj (12) dǎ bǎtǎrnǎ are pă morči.

Isus u mers dǎ pă Jair kǎnd mulc sǎ ămpinžje sǎ fijǎ dapropi dǎ jăl. ⁴³ Ăm gǎrmade are mujeri kari kǎrvarale dvanaest (12) aj șǎ je u čiltit kutotu șje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puće sǎ u ozdravalaskǎ. ⁴⁴ Je u vinjit pă dǎnapoj șǎ su apukat pus dǎ cola alu Isus, șǎ sǎnžilje u stat sǎ kuri.

⁴⁵ “Șinji u pus mǎna pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zǎșje kǎ nu ur pus. Atunșje Petar u zǎș: “Domnu, tu vejs kum sǎ ămpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zǎș: “Șinjiva u pus namjerno mǎna pă minji kǎ am sǎmcǎt pučere kum jașǎ afarǎ dǎm minji.” ⁴⁷ Kǎnd u vǎzut mujere kǎ majmult nu poči cǎnje ăm je, je u vinjit ăm nenči trǎmurǎnt dǎ frikǎ, u kǎzut ăm njenće alu Isus șǎ u spus la toc adǎșje u pus mǎna pă jăl, șǎ kum u fost ozdravalitǎ dǎm turdatǎ. ⁴⁸ Isus u zǎș: “Fato, ănkriđala ata ću ozdravalit. Dući ăm putuljalǎ!”

Isus u skulat dǎm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Kǎnd Isus svite ku mujere, glasniku dǎm kasa alu vladaru dǎ sinagogǎ u vinjit șǎ u zǎș: “Fata ata ăj mortǎ. Nu ăl gnjavali pă učitelj!”

⁵⁰ Kǎnd u auzǎt Isus aje, jăl u zǎș alu Jair: “Nuc fijǎ frikǎ! Numa ănkređi mijǎ șǎ je u kusta!”

⁵¹ Känd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov šă mumăsa šă tatusu alu fate haje. ⁵² Šă toc ăm kasa plănžje šă u žalale, aša jăl u zăs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!”Š

⁵³ Jej ăl răđe pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă. ⁵⁴ Isus atunšje u apukatu dă măna šă dăm tot graju u mužjit: “Skolăci kupilu amnjov!”
⁵⁵ Šă duhu alji su ăntorsăsă šă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunšje să ăj đe šjeva să mănăšji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunšjit pă roditelji să nu spujă alu njime šje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur (Mt 10,9–14; Mk 6,7–13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl šă jăl lju dat pučeri šă autoritet pă toc drašj, šă pučeri să ăntremi bičišugur. ² Atunšje Isus lju mănat afară šă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov šă să ozdravalaskă pă bičež. ³ Isus lju zăs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiš botă, njiš taškă, njiš mänkari, njiš banj. Njime să nu je maj una kămašă ku jăl. ⁴ Ăm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo păn šje nu fužjec dăm varuš. ⁵ Hundi gođe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuš šă ăm znak dă upozorenje kă ăl laš la sudbina aluj, skutărăcävă prašina dă pă pišjori.”

Š **8,52** Isus ščije kă je ăj mortă ali jăl ščije kă ju da kust ăm napoj.

⁶ Aša jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos șă ozdravalaskă pă bičež pă hundi gođ meržji.

Herod gände să vadă pă Isus

(Mt 14,1–2; Mk 6,14–16)

⁷ Vladar Herod* u auzăt dă kutotu šje Isus u făkut, šă are zăbunjit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc. ⁸ Šă orikic zășje kă prorok Ilija su arătăt pă pământ känd alci gände kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji aj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcipta să vadă pă Isus.

Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj

(Mt 14,13–21; Mk 6,32–44; Iv 6,1–13)

¹⁰ Känd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur făkut. Atunšje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuš Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit šă ur sljedilit pă Isus. Aša lju apukat la jăl šă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov šă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus šă ur zăs: “Mănă pă lumi ăndărăt, aša să mergă să ăș aflji lok dă kulkat šă dă mănkăt kă noj šcenj ăm pustinjă ajišje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dăđecălji šjeva dă mănkăt.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită šă doj pešč. Noj sângur să mărženj šă să

* **9,7** Vladar Herod jăl vladale ăm Galileja kari are una parči dă Izrael.

kumpărănj mǎnkari dǎ totǎ lumesta?” ¹⁴ Jej ur umǎrat hundiva pet hiljada dǎ bǎrbec,† Isus u zǎs alu učenici aluj:

“Punjecǎlji sǎ šadǎ ǎm grupur po pedeset lumi sǎ šadǎ una.” ¹⁵ Šǎ apostoli ur fǎkut kum lju zǎs, lju pus pǎ toc sǎ šadǎ žjos. ¹⁶ Atunšje Isus u lot pet dǎrabur dǎ pitǎ šǎ doj dǎrabur dǎ pešč šǎ su ujtat sus ǎm nor, Isus u blagoslovulit šǎ u ruptǎ ǎm dǎrǎbelji, atunšje u dat alu učenici aluj sǎ pujǎ dǎdǎnenći alu lumi. ¹⁷ Šǎ jej toc ur mǎnkat šǎ asre sǎtulj. Šǎ jej ur akuljes dvanaest košarur dǎ dǎrǎbelji šje ur rǎmas.

Petar priznaleščǐ kǎ Isus ǎj Krist

(Mt 16,13–16; Mk 8,27–29)

¹⁸ Undatǎ kǎnd su ǎntors Isus pum parći sǎ sǎ aroži, učenici asre ku jǎl šǎ Isus u ǎntribat: “Šje zǎšji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ǎntors vorba: “Ivan šje Bučazǎ, makar orikic zǎšji Ilija prorok a hejelanc kǎ ješč prorok dǎ kǎnva kari u uskrsnulit dǎm morc.”

²⁰ Isus u ǎntribat: “A voj? Šje zǎšjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ǎntors vorba: “Tu ješč Krist kari ǎj mǎnat dǎ la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kǎ jǎl u muri, šǎ u uskrsnulǐ

(Mt 16,1–23; Mk 8,31–33)

²¹ Isus u dat atunšje zapovjed mari, šje lji branale sǎ spujǎ asta alu šjinjiva kǎ jǎl ǎj Mesija.

²² Atunšje Isus u zǎs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj

† **9,14** Nu asre numa bǎrbec, nego šǎ mujer šǎ kupij (vedi Mat 14,21)

trăbă să păc mulci patnjur. Bătărni kari ăș glavni ăntri židovur, mari popur șă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treći zuă uj uskrsnuli.”

Kum să fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24–28; Mk 8,34–9,1)

²³ Atunșje Isus u zăs alu toc: “Dakă šinjiva găndešci să mă sljedälaskă pă minji, elși trăbă să odbijalaskă să kušci dă pă žăndurlje aluj, jăl sängur să ăș je krușje aluj totă zua șă să mă sljedälaskă pă minji.† ²⁴ Šinji gođ găndešci să ăș spasalaskă kustuš ala lu perđi do kraja, șă šinji gođe šu perđi kustuš pănturu minji ala su spasalisă vječno. ²⁵ Šje ari benji om dăm aje dakă kapătă celi svet, a jăl ăj uništilit ili părdut? ²⁶ Dakă ăj alu šjinjiva rušunji dă minji ili dă vorbilje amelji, șă ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dă ala om, kănd uj vinji ăm slava aluj, ăm slava alu tatusu șă ăm slava alu svănc anđeji. ²⁷ Anume ju zăk, ăș orikic kari stă ajišje kari nor muri majnti dă šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus arată slava aluj

(Mt 17,1–13; Mk 9,2–13)

²⁸ Hundiva osam zălji dă pă ešce svatur Isus u lot pă Petar, Ivan șă pă Jakov ku jăl, șă u

† **9,23** Zločinac kari are osudulit să mori pă krušji trăbuje să dukă krușje păn la lok hundı u fi amurăt. Ku asta svat, Isus gănde să zăkă dakă găndenj să fijenj učenici aluj, trăbujenj să fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anostră, trăbujenj să fijenj poslušni șă spremni să punjenj ureci la Isus.

mers sus pã đal sã sã aroži. ²⁹ Atunșje kum sã aruga, ubrazu aluj u șcimbat tari, șã coljilje aluj sur șcimbat am alb dã svitlãze. ³⁰ Doj ominj su pojavalet, svite ku Isus. Eje asre Mojsije șã prorok Ilija. ³¹ Jej su arãtat ãm slavã șã jej svite dã morciȘ aluj șje u fi ãm Jeruzalem.

³² Pã Petar șã pã urtașji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat șã lor vãzut pã Isus ãm slava aluj ku doj ominj șje stãce ku Isus. ³³ Kãnd jej fužje, Petar u zãs alu Isus: “Domnu, anovã nji benji ajișe! Lasã fãșjenj tri koljibur: unu pãntru činji, șã unu pãntru Mojsije șã unu pãntru prorok Ilija.” Jãl nu șcije șje svitești, sãmãna kã bulunzești. ³⁴ Șã kãnd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pã Petar șã pã urtașji aluj șã jej su ãnfrikușat.

³⁵ Atunșje su ãuzãt graj dãm oblak: “Asta ãj Fișjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureci la jãl!” ³⁶ Kãnd graju su auzãt, Isus are sãngur. Učenici ur tãkut șã nor spus alu njime șje ur vãzut.

*Isus u mãnat afarã pã drak dãm kupilula
(Mt 17,14–19; Mk 9,14–29)*

³⁷ Hajelantã zã Isus șã učenici aluj ur vinjit žjos dã pã đal șã ãl așcipta gãrmadã dã lumi. ³⁸ ãm gãrmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mã arog, ujtãci pã fișjorum daje kã jãl ãj jedini

Ș **9,31** morci Vorba kari ãj prevodilitã “morci”, pã ljimba dã grčki ãj Jãșalã, șje aratã kum Isus u muri. ãm kenvija bãtãrnã “Jișala” znaçalești kum Dimizov u oslobodulit pã Izraelci dãm ropstvã ãm Egipt. Morçe alu Krist pã kruși ãj “Jãșalã” daje Dimizov nju otkupilit dãm ropstva dã grehur.

kupilu amnjov! ³⁹ Ujtăci, duh ăl napadalešci šă jăl dăm turdată căpă, ăl skutără ăm gărčur šă fašji spumi la gură šă dabe fužji dă la jăl, ku mukă ăm ăl baći. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakă ar puće jej să măjă pă draku afară ali jej nu puće.”

⁴¹ Isus u ăntors vorba: “O voj nevjernă šă ubraznikă generacijă! Kită dobă trăbă să fjuv ku voj? Kită dobă trăbă să vă trpălesk? Adăl pă fišjoruc ajišje!” ⁴² Kănd kupilula u vinjit la Isus, draku lu vărlijit žjos šă ăl skutura am gărčur. Isus lu mužjit pă duhu rov šă pă kupilu lu ozdravalit, šă ăm napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ămirac la autoritetu aluj šă kit ăj dă mari Dimizov.

Isus jară spunji dă morče aluj

(Mt 17,22–23; Mk 9,30–32)

Atunšje kănd inka toc să ămira šje u făkut, Isus u svătıt ku učenici aluj: ⁴⁴ “Zapamtalecă vorbilješce, šă ăngăndecăvă dă jelji.” Isus u zăs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ăm mănjlje alu omuluj.” ⁴⁵ Jej nor prišjiput šje u găndit jăl ku aje să zăkă. Znaćenje are askunsă dă la jej, a alor lji are frikă să ăl ăntrebi pă jăl dă aje.

Šjinji ăj maj mari ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 18,1–5; Mk 9,33–37)

⁴⁶ Učenici su apukat să raspravljalaskă šinji dăm jej ar puće să fijă maj mari. ⁴⁷ Isus lji šćije găndu ăm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pă kupil mik šă lu pus lăngă jăl ⁴⁸ atunšje lju zăs: “Šinji gođe apukă pă kupilusta mik ăm numilje amnjov apukă pă minji. Šă šinji gođe apukă pă

minji, apukă isto šă pă ala kari mu mănat. Daje kă maj mik ăntri voj ăj maj mari.”

*Šjinji nuj protiv dă voj, ala ăj dă voj
(Mk 9,38–40)*

⁴⁹ Ivan u zăs: “Domnu noj anj văzut pă unu om kari ăm numilje atov mănă drašj afară dăm ominj šă noj anj zăs să nu fakă aje, daje kă jăl nu ăj unu dăm noj.”

⁵⁰ Isus u zăs aluj: “Nu ăj branalec, kă šinji gođe nuj protiv dă voj, ăj dă voj.”

Samaritanci nu apukă pă Isus a jăl nu lji uništilešči

⁵¹ Vreme are apropi kănd Isus trăbuje să fijă dus napoj ăm nor, atunšje tari su odluĉulit să mergă ăm Jeruzalem. ⁵² Isus u mănat glasnišj ăm nenci la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija să pripremalaskă lok păntru jăl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.* ⁵⁴ Kănd ur văzut uĉenici Jakov šă Ivan ur ăntribat: “Domnu, găndešĉ să ĉimănj fok dăm nor să lji uništălaskă?”† ⁵⁵ Isus su ăntors la jej šă lju făkut dă njimika pă Jakov šă pă Ivan. ⁵⁶ Šă jej ur mers ăm altu sat.

*Nuj lako să fijenj uĉenici alu Isus
(Mt 8,19–22)*

* **9,53** Samaritanci šă Židovi jej dăm tri jej să mrzăle. Daje Samaritanci nu gănde să ažuĉi alu Isus pă kalje aluj ăm Jeruzalem–glavni varuš alu židov. † **9,54** Jakov šă Ivan u dă osudă kă jej šĉije kă jej ăs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10–12

57 Kum măržje Isus šă učenici pã kalji, šjeva ka omu u zãs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundï gođ vi meržji šă tu!”

58 Isus u zãs: “Lisicurlje ari sklonište šă vrãbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundï sã ãm pujã kapu.”†

59 Isus alu altuje u zãs: “Sljedilešci mã!”

Omu u zãs: “Domnje, lasã mã elši sã mã dukã sã ãngrop pã tata amnjov.”§

60 Isus u zãs aluj: “Lasã pã morc sã ãš ãngropi pã morc,* ali tu dući šă propovjedalešci kraljevstva alu Dimizov!”

61 Akulo are inka unu om kari zãšje: “Ju čuj sljedili pã činji, Domnu ali elši lasã mã sã mã pozdravalesk ku toc akasã.”

62 Šă Isus ju ãntors vorba: “Njime kari punji

† 9,58 Isus spunji ku izrekã sã ãnveci pã om kum sã fijã učeniku aluj. Isus gãndëšci dakã ala om lu sljedili, njiš ala om nar ave domu aluj. § 9,59 Nuj jasno kã tata alu omula u murit, a jãl trãbã sã ãl ãngropi odma, ili omula gãndëšci sã rãmãji maj du lungat pãn šje omula no u muri kapu atunšje lu ungrupa. Poanta ãj ãm aje kã ala om gãndëšci elši šjeva sã fakã majnti dã šje u sljedili pã Isus. * 9,60 Isus nu gãndëšci doslovno kã morci ur ungrupa pã alci morc. Šje ar puće sã fijã “morc” ãs: 1. asta ãj metaforã dã hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta ãj metaforã dã hej kari nu sljedilešci pã Dimizov, kari ãs duhovno morc. Poanta ãj ãm aje kã učeniku nu slobud sã dopustulaskã njimik šje lar zadržali sã nu sljedilaskã pã Isus.

măna pã plug șã șã ujtã âm napoj dã pã jãl,† nuj bun dã kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum sã spuji dã kraljevstva dã Dimizov

(Mt 11,21–27; 13,16–17)

¹ Dã pã eșce stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur șã lju mánat âm nençi, doj pã doj la tot varușu șã lok la kari jãl isto așcipta sã mergã. ² Isus u zãs alor: “Žetva aj mari ali pucãnj às lukroj, dãm ala rãnd arogãçi la stãpãnu dã žetva sã mãji maj mulc lukroj âm polja aluj.* ³ Aku duçi ali punji ureçi. Ju vã mãj pã voj ka pã birkã mikã ăntri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuș ili tașkã ili cipiliș, șã nu sta dã lungat âm svat ku ominji pã kalji sã nu zgubec vreme.

⁵ Elși stvar șje trãbã sã zãșjec kãnd vinjec la kasa aj: ‘Putuljalã fijã la kasasta!’ ⁶ Dakã om kari gãndëșçi putuljalã kustã âm kase putuljala u fi ku jãl, ali dakã nu, putuljala u vinji âm napoj la

† **9,62** Njime kari sã ujtã dã napoj kãnd kapaleșçi, nu poçi sã vadã plug hundi trãbã sã mergã. Aje osobã trãbã sã fijã koncentriranã sã sã ujçi âm nençi sã potã benji kapali. Așa znaçaleșçi kã trãbã sã nji ujtãnj ravno dã kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud sã punjenj familija pã loku alu Dimizov. Nu znaçaleșçi kã trãbujenj sã nu nji brinulenj dã familija anostrã. ‡ **9,62** Isus odgovaraleșçi ku izreka sã ănveci pã om kum sã fijã učeniku aluj. Isus podrazumijevãleșçi kã osobe nuj bunã dã kraljevstvo alu Dimizov dakã nji ujtãnj pã ominj âm prošlost âm lok sã slijedilenj pã Isus. * **10,2** Isus zãșji kã mulc ominj às spremni sã tunji âm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u ănvãca, șã sã ažuçi alu ominj.

voj. ⁷ Rămănji ăm aje ista kasa, mănănkă șă be șje ari jej, kă lukroju ăj vredan dă șje u lukrat. Nu vă selilec dăm una kasa ăm alta.†

⁸ Dakă măržjec ăm bilo kari varuș șă jej vă apukă ăm benji voj mănăkc șje vă punji dădănenći ⁹ șă ozdravalecă pă bičež kari ar fi akulo, șă spunjecălji kă Kraljevstva alu Dimizov ăj apropi. ¹⁰ Ali dăkă vinjec ăm varuș hundi nu vă apukă, atunșje dușjecăvă pă ulicur șă zășjec: ¹¹ Čak șă prașina dăm varușu avostru kari su apukat pă pișjorilje anoștri, brisălec dă pă noj, protiv dă voj!‡ Ali șă voj ac trăbuji să șćijec kă kraljevstva alu Dimizov ăj apropi. ¹² Ju vă zăk kă pă zuve dă sudulală u fi maj ușuri lu varușu Sodoma dă kită dă varușula.”§

Isus lji fașji dă njimik pă heje kari nu askultă (Mt 11,20–24)

¹³ Isus u zăs: “Jao avovă ominjilor dăm Korazine! Jao avovă ominjilor dăm Betsaido! Kă să vi fost dastafel čudo ăm varuș Tira șă am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ăm varușu

† **10,7** Isus nu svite kă jej trăbă să rămăji ăm aje kasa totă zua, mar trăbă să să kulși akulo ăm totă nopče, kit gođ ăs akulo; ku alčilje vorbi, nu vă kulkăc ăm alta kasa. ‡ **10,11** Asta ăj simbol să nji areči să odbacalenj pă ominj dăm ala varuș; ku alčilje vorbi; “Așa kum voj ac odbacalit pă noj, așa Dimizov u odbacali pă voj do kraja pă voj.” § **10,12** Sodoma: varuș (vedi Stv

19,24–28) * **10,13** Ominji kari kusta ăm Korazin, ăm Betsaida as re Židovi kari trăbuje să așčepći pă Mesija. Ominji kari kusta ăm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očekivale pă Mesija kă u vinji. Šje Isus spunji ajișje sviteșči čak kă șă eje kari nus Židovi trăbă prepoznulaskă pă Mesija daje kă u făkut kutotu čudurlje.

avostru, jej dă kănva sar vi ănkăjit, șăzut ăm colji dă kecă, șă ăm șjinașă znak dă ănkăjală.†
 14 Anume ăm zuve dă sudulală Tira șă Sidonija maj benji ur treșji dă tu! 15 Șă voj ominji dăm Kafarnaum! Pănăm nor voj vic răđika? Ăm podzemlje vic fi arunkac.

16 Șinji gođe auđi pă voj, mă auđi pă minji, a șjinji odbacaleșci pă voj, pă minji odbacaleșci, șă șjinji gođe odbacaleșci pă minji, odbacaleșci pă Dimizov kari mu mănat!”

Dă șje să nji ănfălușanj

17 Sedamdeset doj učenikur su ăntors ku fălușăjă. Jej ur zăs: “O Domnje, čak șă drașji nji punji ureci ăm numilje† atov.”

18 Jăl lju zăs alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dăm nor.Š 19 Aku punjec ureci! Ju vam dat autoritet să kălkăc pă șarpi șă pă škorpionur* șă ku kutotu pučere pă săla dă dužmanj, † șă njimik nu vic păcă rov. 20 Tot daje nac trăbuji să vă ănfălușac kă duhovur vă

† **10,13** Ăm aje kultură, ominji trăbuje să porci colji kari ăs făkući dăm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej șăđe ăm šinușă, să areci kă lji žalji, șje u zgreșilit protiv dă Dimizov. † **10,17** Ajișje “numilje” arată pučere alu Isus șă autoritet. Š **10,18** Isus koristileșci usporedbă să usporedilaskă kum Dimizov u pobjedilit pă Sotona kănd 72 učenikur aluj u propovjedilit ăm varușur. Sotona u kăzut đos dăm nor, ka kum munja luveșci đos. * **10,19** Șarpilje șă škorpionu ăs metaforă dă relji duhovur. † **10,19** Dușmanu ăj Sotona.

punji ureći. Fijec fäloš la aje kã numilje avoštři äs skrišã äm nor.”†

*Numa Fišjoru otkrilešči pä Dimizov
(Mt 11,25–27; 13,16–17)*

21 Äm ala šas Isus su änfälušät äm Duhu svänt šã u zãs: “Tata, Domnu pä pämänt šã pä nor, ju dov hvalã cijã daje kã tu aj askuns ešče dã la märdøj šã dã la päršjipuc, šã aj arätat alu hej ‘mišj’Š pä pämänt. Da, Tata, cijã asta cã sä veði.”

22 Šã Isus u zãs: “Kutotu mu fost dat äm povjerenje dã la Tata amnjov. Njime nu kunošči pä Fišjoru šã njime nu kunošči pä Tata, numa Fišjoru kunošči, šã alu heje kari Fišjoru gãndešči u kunošči pä Tata.”

23 Atunšje kãnd are jej sängur, Isus su äntors la učenici aluj šã u zãs: “Blago avovã kã oči avoštři asta veði! 24 Sigurno mulc proroš šã kraljur dã kãnva gãnde sä vadã stvarurlje kari voj viđec, ali jej no putut sä vadã, šã sä audã šje voj ac auzät, ali nor auzät.”

*Isus svitešči dã maj mari zapovjed
(Mt 22,34–40; Mk 12,28–31)*

25 Šjeva ka učitelju dã zakonu alu Mojsije su skulat, sä äľ iskušulaskã pä Isus šã lu äntribat: “Učitelju šje trãbã sä fakã sä kapät kust dã erikeš? Kum äľ pot kãpäta?”

† **10,20** Dimizov u skris numilje alor pä skritura äm nor, a aje značalešči kã jej ari vječni kust. § **10,21** Asta äj dã ominj kari nari iškulj, ali äs spremni sä apušji änvãcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukã šã slušalešči pä hej lu kari lji änkređi.

26 “Šje zășji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

27 U ăntors vorba: “Plași pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šă ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji săngur!”

28 Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă šă vi kusta.”

29 Ali kum gănde să areči kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

30 Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuș Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šă lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaș šă lăsat pă drik.

31 Popa dă židov slučajno măržje pă kalje šă kănd lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parci. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kănd u vinjit pă lokula šă lu văzut, isto u mers pă alta parci dă kalji.

33 Napokon †Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl šă kănd lu văzut lu apukat mila dă jăl. 34 Jăl u mers la jăl u vărsat uloj šă vin, šă ju ănvălit ranurlje. Atunșje lu pus pă magar šă lu dus ăm fugadov aša su brinulit dă jăl. 35 Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju

10,27 Pnz 6,5 **10,27** Lev 19,18 * **10,29** Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gănde să ščiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatralesk pă bližnji amnjov šă să ăl plak ka pă minji săngur?” † **10,33** Samaritanci asre stranci kari Židovi lji mărzăle.

dat lu gazda dă kasa šjeva ka banji† šă u zăs: ‘Je sama dă jăl, šă dakă asta nu u fi dăstul banj, dă kutotu šje u čilti, ju cuj plăci razlika kănd mă ăntorkă ăm napoj.’

³⁶ Dă pă gandala ata šje găndešč kari dăm ešće tri su arătat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?”

³⁷ Jăl u ăntors vorba: “Ala pă kari lu apukat mila dă jăl.”

Atunšje Isus ju zăs aluj: “Dući šă fă šă tu isto ka jăl.”

Dă šje trăbă să nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit ăm unu sat hundī are mujeri šje să čima Marta kari lu apukat pă jăl ăm kasa alji. ³⁹ Marta ave soră šje să čima Marija kari u šăzut la pišjorilje alu Domnu šă punje ureci la kutotu šje jăl svite. ⁴⁰ Ali Marta are ăm brigur dă kutotu šje trăbă să fakă. Aša u vinjit la Isus šă ju zăs: “Nu či dori Domnu, kă sora ame mu lăsat pă minji săngur kutotu să poslužulesk? Šjeva zăj să vijă să ăm ažući.”

⁴¹ Domnu ju zăs: “Marta, Marta, tu či brinulešč šă či uznemirilešč dă mułci stvarur. ⁴² U biti numa una stvar trăbujă, šă Marija maj benji u akuljes, šă aje no fi lotă dă la je.”

11

Primjer dă aruguminći (Mt 6,9–13; 7,7–11)

† 10,35 Ăm original skrijă: “ăs doj denarur”

¹ Undatã kãnd Isus u fost gata ku molitva, unu dãm učenici aluj u vinjit la jãl šã ju zãs: “Domnu, ânvacãnji sã nji arugãnj, kum ânvaça Ivan Krstitelj pã učenici aluj.”

² Isus lju zãs alor: “Kãnd vã arugãc zãšjec: “Tata, la sã fijã svãnt numilje atov, la sã vijã kraljevstva ata, ka kum aj pã nor la sã fijã pã pãmãnt!”

³ Pita* anostrã kari aj ãm totã zã, dã nji astãs.

⁴ Šã jartãnji grehurlje anoštri, ka kum noj jartãnj alu eje kari grešilešci protiv dã noj.

Nu nji da sã kãđenj ãm ânšjirkalur.’ ”

Isus nji ânvacã kum sã fijenj ustrajni ãm molitvã

⁵ Isus u zãs alor:† “Haj sã zãšjenj kã avec urtak la kari mãržjec ãm miržuku dã nopci šã aj zãšjec: ‘Urtaku amnjov, dãm kecinj tri dãrabur dã pitã. ⁶ Urtaku u vinjit dã pã kalji la minji, šã nam šje sã aj puj dãdãnençi.’ ⁷ A jãl ãm nontru aj zãšji: ‘O nu mã gnjavali! Uša aj mar ânkujetã, kupiji amej šã ju aščenj ãm pat, šã jednostavno, nu mã pot skula sã ac dov pitã.’ ⁸ Ju vã zãk: šã dakã nu u meržji daje kã ãs urtašj, u fašji aje sã nu sã rušunji.

* **11,3** Pita are dostupnã akulo tota zua kari ominji mãnka, aje nuj çar pitã mar mãnkari. † **11,5** Isus spunji asta puvešci sã objasnalaskã kã urtaku avostru sã nu vã odbilaskã mar sã vã ažuçi dakã avec mari potrebã šã dakã ãl ãntreb maj mulçi rãndur. Aša njiš Dimizov pã noj nu nji odbili, mar nju da dakã unj fi uporni.

⁹ Šă ju vă zăk: Arugăcăvă, šă vu fi dat! Kutăc, šă vic afla! Kukunjec, šă vu fi dăsvkut. ¹⁰ Kă šjinji gođ să arogă, kapătă! Kari kotă, află! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su dăsvašji.

¹¹ Kari aj tata ăntri voj: kănd kupilu šjeri pešći dali âm lok dă pešći dă šarpi? ¹² Ili kănd šjeri să aj đe škorpion âm lok dă ov? ¹³ Dakă voj grešni ominj šcijec să dăđec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dăm nor Duh Svânt alu alor kari âm ăntrabă!”

Isus u vărłjit afară pă drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22–30, 43–45; Mk 3,22–27)

¹⁴ Isus undată u vărłjit afară pă unu drak kari are mut, šă kănd u fost drakula vărłjit afară dăm ala om kari are mut, puče să svitaskă, šă alčilje ominji kari u văzut aje asre âmirac. ¹⁵ A orikic dăm jej u zăs: “Jăl u vărłjit afară pă drašj afară ku ažutala alu Beelzebul† princu dă demonur!” ¹⁶ Akulo asre alci kari ănšjirka pă Isus, šă jej u šjirut znak dăm nor să đe.Š

¹⁷ Ali Isus šcije găndurlje alor, šă lju zăs: “Totă kraljevstva kari să borulešći una ku alt, jej ur uništiti kraljevstva alor. Dakă familija una ku alt să borulešći, jej šur uništiti familija alor. ¹⁸ Dakă Sotona să borulešći protiv dă jăl

† **11,15** Beelzebul Beelzebul aj altu numi dă Sotona ili dă drak. Unjer să skrijă “Beelzebub”. Asta anume značalešći “gospodar dă mušč”, šje značalešći “vladar pă drašj.” Asta numi aj povezano ku numilje dă lažni dimizov “Baal-zebuba” dăm Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). **Š 11,16** Ili “Jej gănde dă la Isus să areçi kă autoritetu aluj aj dă la Dimizov.”

sängur, kum kraljevstvo aluj su cänje?,* šje rämänje däm kraljestva aluj? Kum voj zäšjec kă ju vârljesk afară pă drašji däm lume ku ažutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakă ju vârljesk pă drašji afară däm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštri vârlješci isto afară pă drašj ku ažutală alu Beelzebul? Jej sängur u dokazali kă nus točni. ²⁰ Ali dakă ju măj pă drašji afără ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Känd om bälour äj naoružan šă păzešci kasa hundî kustă, atunšje pämäntu aluj äj sigurnă. ²² Ali känd bälour om äl napadalešci šă äl mänănkă ku bătaje, äj je oružje dă kari ovisilešci, šă äj ämparcă šje u furat dă la slab om.‡

²³ Kari nu äj ku minji, ala äj protiv dă minji šă šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala răsăpă.§

²⁴ Pă lok făr dă apă rov duhu fužji afară däm om, să lutulaskă* šă să koći lok să să odmaralskă. Dakă nu află njiš šjefälj lok, zăšji: ‘Ju uj meržji äm napoj äm kasa ame däm ala om hundî am

* **11,18** Ajišje “Sotona” äj dă ränd dă demonur kari sljedilešci pă Sotona ka pă jăl sängur. Ku alčilje vorbi: “Dakă Sotona šă članovi dă kraljevstva alor să borulešci una ku alt kraljevstvo aluj nu su cänje.” † **11,20** žejtu alu Dimizov svitešci dă pučere alu Dimizov (vedi Izl 8,19). ‡ **11,22** Asta spunji dă Isus kari pobjedilešci pă Sotona šă pă demonurlje aluj. Isus äj bälour om kari je kutotu dă la om bälour. § **11,23** šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala răsăpă Isus svitešci dă akuljižala dă učenikur kari äl sljedilešci “šjinji gođ nu adušji pă ominj să vijă la minji să mă sljedilaskă, lji dušji dă la minji.” * **11,24** “Lok făr dă apă” svitešci dă lok “lok pust” hundî draku lutalešci.

fužjit.’ ²⁵ Känd draku u vinjit âm napoj u aflat kã aje kasa aj čistilitã, šã mãturatã. ²⁶ Atunšje meržji šã adušji maj šapči rov duhur maj rej dã jãl sãngur, šã jej u vinji napoj âm om šã kustã akulo. Aša alu omula are tari urãt dã kit dãm elši.”

Blagoslovu dã askultalã

²⁷ Kum Isus svite, mujeri âm gãrmadã dã ominj u mužjit tari dãm tot graju šã su apukat sã svitaskã: “Blagoslovulitã aj aje kari ću purtat âm injimã, kari ću rãnjit šã ću pãzãt!”

²⁸ Isus u ãntors vorba: “Anume, ali maj blagoslovulit ãs eje kari auđi vorba alu Dimizov šã u cãnji!”

Isus aj maj mari dã Jona šã dã Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38–42; Mk 8,12)

²⁹ Känd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sã svitaskã: “Voj ominj kari kustãc âm asta vremi, voj šćec rej ominj. Kotã znak,† ali njišj šjefãlj altu znak no fi dat ka kum u fãkut Dimizov ćudo pãntru prorok Jona.‡ ³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta âm varuš Niniva, kã Dimizov lu mãnat.§ Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kã

† **11,29** Ku alčilje vorbi: “Jej gãndešči dã la minji sã fak ćudo ka dokaz, kã ju am vinjit dã la Dimizov.” ‡ **11,29** Jona Jona are prorok âm Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dã pã tri zãlji, vju u vinjit afarã dãm injima mari alu peščilje, ka kum Isus u vinji afarã dãm gropã. § **11,30** Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta âm Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijatelji alu Izrael (veđiJon 3).

pă minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mănat alu asta narod.*

³¹ Pă zuva kănd Dimizov u suduli, kraljica kari dă kănva vladale pă pămănt dă jug ăm Seba,† su răđika una šă je u suduli pă heje kari kustă astăs. Je u vinjit dă pă kraju dă svijet, să slušulaskă pă Car Salomon kari are tari mudar. A aišje ăj šjinjiva maj mari dă Salomon a voj nu găndec să punjec ureçi! ³² Ăm zua kănd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ăm varuš Niniva su răđika šă ljur suduli ominji kari aku kustă, kă jej nu sur ănkăjit kănd Jona lji propovijedale. A ajišje ăj šjinjiva maj mari dă kit Jona a voj nu vac pokajalit!”

Šje Isus ănvacă aje ăj lumina alu ominj

³³ Isus svitešçi: “Njime nu acăcă lampă šă atunšje u punji pă lok hundî nu să veđi ili dăsup košară. Nu, jăl u punji ăm svijećnjak aša toc u viđe lumină kănd vinji ăm nontru.‡ ³⁴ Oču ăj ka lampa alu telă. Dakă oču atov ăj sănătos, atunšje tela ata ăntragă u fi ăm lumină, ali kănd ci oču bičag, tela ata ăntragă ăj ăm ăntunjerik. ³⁵ Bagă sama da aje šje smatralešč kă ăj lumina ăm činji

* **11,30** Ăm original skrijă: “Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj.”

† **11,31** Kraljica dă la Sabe (aku ăm Jemen) putuvule păšçi 1.500 kilometrur să slušalaskă mudrostu alu Salomon. Kustă 1.000 aj majnti dă Krist (veđi 1 Kr 10,1–13; 2 Ljet 9,1–12). ‡ **11,33** Stihurlje 33-36 ăj metaforă kari Isus svitešçi dă ănvăcala aluj, ăj ka “lumina.” Jăl găndešçi učenici aluj să puğă ureçi šă să djelilaskă ku alci. Jăl svitešçi dă ominj kari nu ščijă ili nu prihvatalešçi ănvăcala ka kum jej ar fi ăm “ăntunjerik”.

să nu fijă făr dă lumină.” ³⁶ Dakă aj ăntragă tela ata ăm lumină, njiș unu dio dă telă nu aj ăm ăntunjerik, atunșje aj kutotu ăm lumină, ka kum čar svitlăze lumina ata.

Isus fașji dă njimik pă farizeji șă pă učitelji dă zakon alu Mojsije
(Mt 23,1–36)

³⁷ Kănd Isus u svătit, unu farizej lu čimat să mănănșji la jăl akasă. Isus u mers, șă u lot lok la masă. ³⁸ Kănd farizeju u văzut kă nu šu spălat mănjlje majnti ka kum aj običaj alu židov, su apukat să mănănșji a farizeju su začudulit. Š ³⁹ Ali Domnu Isus ju zăs: “Aku voj farizeji pă dă nă afară cănjec kljiștaru șă teru čišć, ali pă dă nontru voj šćec pljinj dă pulkučală șă relji. ⁴⁰ Voj făr dă firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit șă nutrina?*” ⁴¹ Maj benj dăđec milostinja avostră dăm tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunșje vu fi kutotu čist.

⁴² Ali jao avovă farizejilor! Kă voj tari vă trudulec să dăđec desetina dăm tot začinurlje șă povrčur alu Dimizov, a nu băgăc sama dă pravdă șă ljubav alu Dimizov. Una trăbă să fașjec, a hajelantă să nu propustulešč.†

⁴³ Ali jao avovă, farizejilor! Kă voj plășjec lokurlje glavnă pă sastankur ăm sinagogă, șă

Š **11,38** Farizeji ave pravilo kă ominji trăbă să spelji mănjlje ka kum ar trăbuji să fijă obredno čišć la Dimizov. * **11,40** Isus koristilešči ăntribala numa să fakă dă njimik pă farizej šje nu prišjepi kă haj šje aj ăm sufljit aj bitno alu Dimizov. † **11,42** Trăbă să daj desetina alu nu slobud să zanamaralešč șă alčilje stvarur.

pozdravalală ku poštovanje ăm varuș pă trgur.
⁴⁴ Jao avovă, kă voj șcec ka askunsă gropă pă kari ominji umblă a nu șcijă kă obredno ăs atunșje nečisti.”†

⁴⁵ A unu dăm učitelj dă zakonu alu Mojsije u zăs alu Isus: “Učitelju, kănd sviteșc așa, tu nji vredăleșc șă pă noj.”

⁴⁶ Isus u zăs: “Jao șă avovă učitelji dă zakonu alu Mojsije, kă punjec pă ominj maj mult teret dă pravilurlje alu vjera dă kit șje poči om purta, a voj nu găndec njiș ku zježjitu mik să ažutăc dă teretula să dukă. ⁴⁷ Jao avovă! Kă voj gradalec spomenikur pă gropă alu proroci șă găndec kă ku aje fișjec benji, a preci avoștri lju amurăt. ⁴⁸ Așa voj svedočulec șă vă slagalec ku djela alu preci avoștri. Jej lju amurăt, a voj nastavalec ku lukru alor kănd gradalec spomenikur.Š ⁴⁹ Dimizov ăm mudrostu aluj u zăs: ‘Ju uj măna pă prorokur șă pă apostolur șă orikic dăm jej ur fi amurăc a alci u fi progonulic.’

⁵⁰ Daje dă la asta generacijă u fi tražalită sănžilje dă la toc proroci kari u fost vărsată dăm elși dă kănd su stvorulit svetu: ⁵¹ su apuka dă la

† **11,44** Eșce grop as re kapalići ăm pămănt hundi morči telurlje as re ămgrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pă gropur să vadă alci să nu umblji sus pă jej. Kănd Židovi umbla sus pă grop atunșje jej as re obredno nečisti. Eșce grop fășje aje să fijă aje slučajno. **Š 11,48** Isus fașji dă njmik pă farizeji șă pă učitelji dă zakonu alu Mojsije. Jej șcijă dă amurala dă prorok ali nu osuduleșci pă preci daje kă lju amurăt. Ku alčilje vorbi: “ăm lok să lji osudulec, voj maj potvrdălec aje șă vă slagalec ku aje”.

sänžilje alu Abel pänä la sänžilje alu Zaharija,* kari u fost amurät äntri žrtvenik šä äm svetinja dä Hram. Ju vä zäk: ‘Kä kutotu asta u fi tražalit dä la asta generacijä!’†

⁵² Jao avovä učitelji dä zakonu alu Mojsije! Daje kä voj ac lot ändärät čejilje dä kraljevstva alu Dimizov.† Voj sängur nac mers äm nontru šä ac sprečilit pä alci sä tunji äm nontru känd gände.”

⁵³ Dä pä šje u fužjit Isus dä pä lokula, učitelji dä zakonu alu Mojsije šä farizeji sur ängändit sä mergä dä pä jäl sä äľ ispitivälaskä. ⁵⁴ Gände sä äľ apušji pä Isus äm zamkä šje ar puće sä zäkä protiv dä jäl numa sä äľ dukä pä sud.

12

Isus upozoravalešči pä učenikur

(Mt 10,26–27)

¹ Aša mulc ominj su sakupilit dä mar kälka una pä alt kic as re pä länğa Isus. Ali Isus elši u

* **11,51** Abel are elši om kari are amurät äm Stari zavjet (Stv 4,1–16) šä Zaharija posljednji om kari are amurät äm Stari zavjet (2 Ljet 24,20–22). † **11,51** Jedini proroci kari poštivalešči äs proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pä prorokur äm Stari zavjet, aša farizeji šä učitelji dä zakonu alu Mojsije nu askultä pä Isus šä nu askultä pä apostolur kari Isus u mäna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dä kutotu anjilje känd jej odbacale poruka aluj. † **11,52** Isus svitešči dä istina alu Dimizov ka kum ar fi äm kasa hundči učitelji odbijalešči sä tunji ali nu lasä alu alci sä ajvi čejilje sä potä tuna äm nontru. Asta značalešči kä učitelji nu kunošči benji pä Dimizov, a jej maj nu lasä pä alci sä äľ upoznulaskä.

zās alu učenci aluj: “Loc sama dā kvascu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje.* ² Njimika nu akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi šcutā.† ³ Aša dakā ac zās šjeva ām tunjerik su šci ām luminā, šā dakā ac šupunjit šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužjit pā krovur dā kās.”‡

Nu vā fijā frikā

(Mt 10,28–33; 12,31–32; Mk 3,28–29)

⁴ Isus u zās: “Urtašji amej lasācāmā sā vā zāk, nu vā fijā frikā dā eje kari numa vā poči amurā tela šā nu poči njimika sā vā fakā. ⁵ Ju vuj zāšji dā šjinji trābā sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā dā Dimizov kari poči sā amori, atunšje vā poči vārļji ām pakao. Da anume, dā jāl vā trābā sā vā fijā frikā.

⁶ Nus šinšj (5) vrābuj vāndući dā doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime. ⁷ A avovā čak šā pārū pā kap vi umārat.§ Nu vā fijā frikā! Voj šcec maj vredni dā gārmadā dā vrābuj.”

* **12,1** Ka kum kvasu krešči ām alot, aša licemjerje krešči ām āntragā zajednica. Ku alčilje vorbi: “Pāzācāvā dā la licemjerje alu farizej, kari āj ka kvasu” ili “Fijec oprezni sā nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ām ponašanje, utjecalešci pā toc, baš ka kum kvasu krešči am alot.” † **12,2** Ku alčilje vorbi: “Ne fijec ka jej, kā Dimizov u duskupira kutotu šje āj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi”. ‡ **12,3** Kāšurlje alor ām Izrael ave ravni krovur, a ominji sā urkā sus šā šāde. § **12,7** Pučenj sā ānkridenj alu Dimizov. Jāl šcijā maj mult dā kit noj ščijenj. Nu ščijenj čak njiš kit pār avenj pā kap, ali Dimizov ščiji asta kutotu.

*Pă pământ trăbujenj să priznalenj pă Isus
(Mt 10,32–33; 12,32; 10,19–20)*

⁸ Isus u zăs: “Șjinji gođ pă pământ mu priznali pă minji âm nenće alu ominj, Ju Fișjoru Omuluj isto uj priznali pă jăl âm nenće lu anđelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pă minji nu mu priznali pă pământ ju muj odreknuli dă jăl la anđeljilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakă bilo șjinji sviteșci vorba protiv dă minji Fișjoru Omuluj aluje poći fi jirtat; ali dakă șjinjiva sviteșci mișjunj dă Duhu Svânt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakă vu adușji la sud âm sinagogur șă la poglavicur șă vladarur, nu vă brigalec kum șă ku șje muj branali, ili șje șă zăk. ¹² Kănd u vinji vreme, Duhu Svânt ću ânvăca șje trăbă șă zășj.”

Isus sviteșci alu ominj să nu fijă pohlepă

¹³ Unu dăm ominj âm gărmaďă u zăs alu Isus: “Učitelju ză alu fracilje amnjov să șă âmperci ku minji șje anj kăpătat.”

¹⁴ Isus u odbilit șă zășje: “Omulji, șinji mu pus pă minji dă sudac, să âm părc ăntri voj doj?”

¹⁵ Atunșje kănd u svătit alu toc kutotu, Isus u zăs: “Băgăc sama șă păzăcăvă dă pulkučală! Dakă șjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kă ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbă: “Are akulo om găzďak făr dă firi kari ave tălek șă tălekula u adus mult plod. ¹⁷ Șă jăl șu zăs săngur aluj: ‘Șje să fak kă nam dăstul lok să puj ănďărăt șje mu kriskut?’ ¹⁸ Atunșje, jăl u zăs: ‘Așa uj fașji: Ju uj răstuna skladișturlje amelji șă uj gradali maj mari, dăstul dă mari să spremălesk kutotu șje

mu kriskut.’ ¹⁹ Šă ju muj zăšji alu duša ame: ‘Aj mulci bunji stvarur aku, šă dă mulc ej šje ur vinji. Odmorulešcići, mănănkă šă be, šă ânfulušešcići!’

²⁰ Ali Dimizov ju zăs aluj: ‘Tu omulje fär dă firi! Mar âm asta nopci uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dăm stvarurlje šje caj pus ândărăt?’

²¹ Aša păce omu kari aš akulježi găzdašijilje pântru jăl sângur, a nu su găzdašjit âm oči alu Dimizov.”

*Isus ânvacă să nji răzămănj pă Dimizov
(Mt 6,25–34)*

²² Kapu u zăs Isus alu učenici: “Daje vă zăk: voj nu trăbă să vă brigalec, dă kustu avostru, šă să fijec âm brigur šje vic mănka, ili să vă brinulec âm šje vic âmbrăka. ²³ Daje kă kustu aj maj vrednă dă kit mănkare, šă tela maj mult dă kit colu.† ²⁴ Numa ujtăcăvă la găgărašč.‡ Jej njišj nu samănă, njišj nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupă, šă tod daje Dimizov lji rănješci. Nu šcec voj maj vredni dă vrabujrljelje? ²⁵ Poči šjinjiva dăm voj ku brigurlje produžuli kustu? ²⁶ Dakă, nu pučec să fășjec niti maj mākăčelji, adășje šcec âm brigur dă kutotu ostalo?”

²⁷ Numa ujtăcăvă la flor âm telek! Jelji niti să trudulešci niti fašji colji ali ju vă zăk, kă njiš Car Salomon âm găzdašije alor nu are âmbrăkat

* **12,20** “Duša” aj kustu alu aje osobă. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopci!” † **12,23** Daje kă Dimizov vu dat kust, šă telă avostră, sigurno pučec să ânkridec kă Isus vu da šje vi potrebno dă kust. ‡ **12,24** Hej kari slušalešci pă Isus, jej smatralešci pă gavranur kă aš fär dă korist, daje kă Židovi nu puče să mănăšji ešće živadur.

aša mändru ka florurlje äm telek. ²⁸ Ali dakä Dimizov dä dastafel mändremi alu jarbä kari kustä astäs, šä sä bagä äm fok, kit atunšje maj mult u da jäl avovä. O voj avec mikä änkriđalä! ²⁹ Däm ala ränd nu vā gändec šje vic mänka šä šje vic be. Nu vā uznemirilec! ³⁰ Dä kutotu aje sä brinulešci ominj fär dä Dimizov. Ängändecävā kă Tata avostru däm nor šcijä šje vā trābä. ³¹ Šä anume tražalec kraljevstva alu Dimizovš elši šä kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikä stadä, * nuc fijä frikă, kă Tata avostru sä änfälušešci sä vā apušji äm kraljevstva aluj.

³³ Vinđec kutotu šje avec šä däđec alu särašj. Aša adunäcävā täšč kari nu su puće rupi, šä gäzdäšijä sä vā fijä äm nor kari nu propadalešci, hundi lotri nor puće vinji, niti gändašji sä mänäšji! ³⁴ Daje kă sufljičilje avostru u fi hundi äj blago avostru.”

*Trābä učenici sä fijä spremni sä aščepci pä Dimizov
(Mt 24,45–51)*

§ **12,31** tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešci: “ujtáčävā la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”.

* **12,32** mikä stadä Isus čamä pä učenikurlje aluj, stado. Stado äj grupä dä vašj ili kecur dä kari pastiru sä brinulešci. Ka kum pastiru sä brinulešci dä vašjilje alor, aša Dimizov sä brinulešci dä učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vā brinulec. Numa daje kă ščec mišj, slabi, ka stado delj mikä, tata däm nor ju su väzut dä voj sä kustäc äm kraljevstva aluj.”

³⁵ Isus u zăs alu učenici: “Fijec spremni dă lukru, la să fijec opremilică† să ăm mănjlje avoștri lasă fijă luminjlje acăcaći. ³⁶ Așa u fi ka slugurlje kari u așciptat pă gospodaru aluj să să ăntorkă dă pă nuntă, spremni să ăj dăsvăkă kum u kukunji pă ușă. ³⁷ Măndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu šu punji sângur kintrinca să lji sluzulaskă să lju punji să šadă la masă să lju dvoruli. ³⁸ Šă kănd u vinji gospodaru ăm miržuku dă nopçi ili dăspru zua să lju afla aša, măndremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slušulecămă dă asta: ka să șcijă gazda ăm kari șas u vinji lotru, jăl ar păză să nar lăsa să ăj fijă provalalit ăm kasă. ⁴⁰ Voj isto trăbă să fijec spremni, kă ju Fișjoru Omuluj uj vinji ăm vremi kănd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunșje lu ăntribat pă jăl: “Domnu spuj tu asta usporedbă păntru noj učenici, ili ăj păntru toc?”

⁴² Isus u zăs: “Šinji ăj ala vjernă să kufiri upravitelj kari ăl postavalešçi dă gospodar pă kasa, să ăm pravă vremi u da măn kari alu toc ăm kasa? ⁴³ Măndremi alu ala sluga kari kănd u vinji gospodaru, u fașji aša. ⁴⁴ Dă anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit alu ala sluga să vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakă sluga șar zășji ăm sufljituș: ‘Gospodaru, nu

† **12,35** Ăm original skrijă: “La coljlje avoștri fijă ljigată ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovă să nu lji smetilaskă haljina kănd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avoștră ku kurova sus să fijec spremni să sluzulec.”

su ăntorșji așă păfriș', șă atunșje să apușji să bată pă slugur șă să be, mănășji șă să ambeći? ⁴⁶ Atunșje u vinji gospodaru alu sluga ăm șjas kari nu șćijec. Șă atunșje fărd dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari șćijă șje găndeșci gospodaru, șă dakă nu fașji șă nu să pripremileșci dă dolasku aluj, jăl u kăpăta mulći luvalur. ⁴⁸ Ali dakă sluga nu șćijă voje alu gospodaru, șă fașji șjeva șje zaslužuleșci kaznă, atunșje u kăpăta pucănji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su așćipta dă la jej, șă alu eje alu kari u fost mult dat ăm povjerenje, dă la eje șă maj mult u fi șjirut."

*Ănvăcala alu Isus u adușji razdor ăntri ominj
(Mt 10,34–36)*

⁴⁹ Isus u zăs: "Ju am vinjit să vărļjesk fok dă sud pă pământ, † șă kum aș găndi să să apușji să ardă! ⁵⁰ Trăbă majnti să mă buček ku mukur. Kum mă mučulesk pă șje aje no treșji! ⁵¹ Găndec kă am vinjit să vă aduk putuljală pă pământ ăntri ominj? Nu, ju am adus podjelă! ⁵² Dă aku maj menkulo ăm kasa dă šinșj ominj ur fi ămpărcăc tri u fi pă parče ame șă doj protiv dă tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dă fișjoruș, șă fișjoru u fi protiv dă tatusu, mumăsa protiv dă fataș, a fata protiv dă mumăsa, șă sokra protiv dă njivastaș, șă njivasta protiv dă sokrăsa."

† **12,49** Asta ar puće să fijă: 1) Isus u vinjit să sudulaskă pă ominj, ili 2) Isus u vinjit să čistilaskă pă ominj kari ănkredi, ili 3) Isus u vinjit să adukă razdor ăntri ominj. **12,53** Mih 7,6

Isus lji spunji kã trãbã sã fji spremni kãnd jãl u vinji napoj

(Mt 16,2–3; 5,25–26)

⁵⁴ Kum svite alu gãrmadã, Isus u zãs: “Kãnd viđec njejri oblakur kã sã rãđika dã pã more pã zapad, voj odma zãšjec: ‘Astãs u fi plojã’, šã voj šćec u pravu. ⁵⁵ Šã kãnd sã apukã sã batã vãntu dãm pustinja la jug, odma zãšjec: ‘U fi zuva tari kaldã’, šã aj aša. ⁵⁶ Licemjerilor!Š Voj šćijec sã čitalec znakurlje pã pãmãnt šã pã nor. Kum dã nu prišjipec šje aku sã dogudulešči!*

⁵⁷ Voj ac trãbuji dãm haje avostru sã šćijec šje aj benji. ⁵⁸ Dãkã šjinjiva či optužulešči pãntu dugu kari nac plãčit šã vã gãndẽšči sã vã adukã la sud, ãnšjarkã inka pã kalji sã vij la ligizalã majnti dã sud! Ar puće sã či adukã la sudac, sudacu sã či đe la oficir, šã oficiru či poći bãgã ãm čemicã. ⁵⁹ Ju vã zãk, kã akulo vi trãbuji sã rãmãj pãn šje no fi plãčit toc banji.”†

13

Isus čamã sã nji ãnkãjenj ku maj majnti

Š **12,56** Licemjerilor Eje ominj as re kufir sã prepoznulaskã znakovur kã vinji ploje ili kã u fi tari kald. Ali jej u odbilit sã priznalaskã kã čudurlje alu Isus as re znakovur kari aratã kã jãl aj ala pã kari Dimizov lu mãnat sã spasalaskã svetu.

* **12,56** Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trãbuji sã prišjipec šje značalešči šje Dimizov u fãkut pãšci minji ãm ešće zãlji!”

† **12,59** Isus u spus alu ominj asta usporedbã sã lji đe upozorenje kã toc ar trãbuji sã sã pomirilaskã ku Dimizov majnti dã šje vinji sud pã jej.

¹ Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej să lji amori kănd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ăm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zăs: “Voj găndec kă Galilejci ăș maj greșni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rănd kă ur păcăt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Șă punjec urecí! Dăkă nu vic ănkăji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. ⁴ Șă găndec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăc kănd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ăm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ănkăji, aša toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme să nji ănkăjenj

⁶ Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sămănat ăm vinograd ljemn dă smokvă șă jăl tot vinje șă să ujtă dăkă ăj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Șă aša u zăs alu omula șje lukră ăm gard: ‘Ujtăcí ajișje! Kă mar tri aj mă ujtă pă ljemnusta să aflu plod șă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ăndărăt! Adășje ar čălti pămăntu?’

⁸ Pă aje, omu șje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fijă. Ju uj kapali pă lăngă jăl șă uj punji gnoj. ⁹ Dar atunșje u ave plod. Dăkă nu, poc să ăl taj ăndărăt.’ ”

Isus pă zuva dă sămbăta iscjelilešči

¹⁰ Pă zua dă sămbăta, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale

bičișug. Je are apljikatǎ žjos șǎ nu sǎ puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, șǎ ju zǎs: “Mujeru, slobodnǎ jeșc dǎm bičișugu atov.” ¹³ Atunșje Isus u pus mǎnjilje aluj pǎ je, șǎ je dǎm turdatǎ su uspravalit șǎ su apukat sǎ đe hvalǎ alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dǎ sinagogǎ are mirgiș daje kǎ Isus u ǎntrimatu pǎ zuva dǎ sǎmbǎta șǎ jǎl su ǎntors la eje ominj șǎ u zǎs: “Ăs șinșj (6) zǎlji ǎm una sǎmptǎmǎna hundǐ trǎbǎ sǎ lukri! Dakǎ gǎndec sǎ fijec sǎnǎtoș hajde pǎ una dǎm elje zǎlji, a nu pǎ sǎmbǎta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zǎs: “Licemjerilor! Voj fișjec kǎnd dǎzljǎgec pǎ vașjilje șǎ pǎ mǎgari avoștri pǎ zuva dǎ sǎmbǎta șǎ lji dușjec la apǎ?” ¹⁶ Ali asta mujeri, sǎmǎnca alu Abraham, kari Sotona u cǎnutu lǐgatǎ osamnaest ej șǎ nar ave pravo sǎ fijǎ dizljigatǎ dǎm ala rǎnd kǎ pǎ zuva dǎ sǎmbǎta?” ¹⁷ Pǎ asta, toc eje kari sǎ protivile as re rușǎnac. Toc alci ǎm gǎrmadǎ sur ǎnfǎlușǎt la toci mǎndri șǎ bunji stvarurlje șje Isus fǎșje.

*Kraljevstvo alu Dimizov are ka sǎmǎnca kari kreșci ka kvasu kari sǎ șirileșci
(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)*

¹⁸ Isus u ǎntribat: “Alu șjinji are sliĉno kraljevstvo alu Dimizov? Kum samǎnǎ kraljevstva alu Dimizov? Ku șje sǎ usporidǎlenj? ¹⁹ Kǎ kraljevstvo alu Dimizov aj ka gorușicino sǎmǎnca kari ǎj tari mikǎ pǎ kari om u lotu șǎ u sǎmǎnat ǎm garduș șǎ u kreșci șǎ u fost mari ljemn șǎ vrǎbujilje u fǎkut skujbur ǎm granur.”

²⁰ Jară u ăntribat: “Ku šje sã usporidãlenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum mujere ari kvasac sã misãlaskã mari količinã dã fãjnã,* aša kutotu sã sã potã rãđika.”

Isus nji ănvacã kã aj teško sã tunãnj ãm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 7,13–14, 22–23; 8,11–12)

²² Isus putuvule ãm Jeruzalem, prošule ãm mulci varušur šã satur šã pã akulo ănvãca ²³ Atunšje šjinjiva lu ăntribat pã jãl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucãnj ominj?”

Šã Isus u zãs alor: ²⁴ “Uša dã nor aj uskã. Borulecãvã tari sã tunãc ãm nontru. Ju vã pot zãšji kã mulc ur ănšjirka sã tunji ali nor puće. ²⁵ Vreme u vinji kãnd gospodaru dã kasa su riđika šã u ăncižji uša atunšje. Voj pã alta parci vic apuka sã kukunjec šã vic aruga: ‘Domnu, dãsvã pãntru noj.’ Šã vorba aluj u fi: ‘Ju nu šcuv dã hunđi šcec voj.’

²⁶ Voj vic apuka sã zãšjec pã aje: ‘Ali noj anj but šã anj mãnkãt ku činji kãnd ănvãcaj pã ulicurlje anoštri.’

²⁷ Šã jãl u zãšji maj undatã: ‘Ju vam zãs kã nu šcuv dã hunđi šcec.† Fužjec dã la minji, voj ominjilor rej!’

²⁸ Da akulo vic plãnzji šã vic kãrcãji ku đinci šã vic fi mirgiš kãnd vic viđe pã Abraham, Izak šã pã Jakov šã pã toc proroci ãm kraljevstva alu

* **13,21** ãm original skrijã: “tri merur” kari ari 40 kila.

† **13,27** nu šcuv dã hunđi šcec Ku alčilje vorbi: “Njiš urtašji njiš njamu nus čimac pã gozba ame.”

Dimizov, ali voj vic fi vǎrljic afarǎ. ²⁹ Šǎ eje kari ur šǎđe la masǎ pǎ nuntǎ ǎm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dǎ pǎ Istok, Zapad, Sjever, šǎ dǎ pǎ Jug.† ³⁰ Bǎgǎc sama kǎ orikic kari ǎs aku maj pucǎn vaŕni ur fi maj mar, a hej kari ǎs aku maj mar ur fi maj mišj.”§

Isus plǎnŕji pǎ Jeruzalem

(Mt 23,37–39)

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ǎm aje ista zǎ, sǎ ǎl ǎmpurušjaskǎ. Šǎ ju zǎs: “Herod gǎnđešci sǎ čǐ amori. Dǎm ala rǎnd lasǎ lokusta šǎ dućǐ pǎ altu lok.”

³² Isus u ǎntors vorba: “Dušjecǎvǎ šǎ zǎšjec alu lisicurljelje.* ‘Ju mǎn pǎ drašj afarǎ šǎ ozdravalaskǎ pǎ bićeŕ. Ju uj fašji aša astǎs, šǎ mǎnji šǎ tek ǎm treća zuva uj zavǎršǎli.’ ³³ Ali ju trǎbǎ sǎ fjuv pǎ kalje astǎs, mǎnji šǎ treća zuva, izgledalešci kǎ nu slobut proroku sǎ mori afarǎ dǎm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurǎt pǎ proroc šǎ aj vǎrljit petri pǎ eje kari Dimizov vu mǎnat la čǐnji! Kićǐ rǎndur am gǎnđit sǎ branalesk pǎ kupiji atej ka gǎjna pǎ pujiš dǎsup haripilješ, ali voj nu gǎnđec! ³⁵ Ujtǎćǐ aku! Kasa

† **13,29** Mulc ŕidovi kari pretpostavale kǎ jej ǎs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re ŕidovi dǎm toćǐ lokurlje dǎm svet ur fi ukljućeni ǎm kraljevstva alu Dimizov. § **13,30** ǎm original skrija: “Zadnji ur fi elši”. “Elši” predstavljalešci vaŕnost šǎ čast. Ku alćilje vobri: “ur fi najvaŕniji ... ur fi mišj vaŕni”, ili: “Dimizov u poćastali ... Dimizov lju rušuna”. * **13,32** lisicurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali šǎ kukavicǎ.

ata aj lăsată sângură golă.† Šă nu mic viđe păn šje nu vic zăšji: ‘Blagoslovulit să fiǵă kari vinji âm numilje alu Domnu!’”‡

14

Isus iscjelile pǵ zuva dǵ sǵmbǵta

¹ Undatǵ Isus u mers sǵ veĉeralaskǵ la kaša alu vođa dǵ farizej. Are pǵ zuva dǵ sǵmbǵta šǵ jej sǵ ujta pǵ jǵl tari ku sama.* ² Om ku biĉišug dǵ umflalǵ dǵm apǵ su pojavalit dǵdǵnenĉe aluj. ³ Isus u ǵntribat pǵ uĉiteljur dǵ zakonu alu Mojsije šǵ pǵ farizeji šje asre akulo: “ǵj zakonito dǵ pǵ zakonu alu Mojsije sǵ ozdravalaskǵ pǵ zuva dǵ sǵmbǵta ili nu?” ⁴ Jej tǵšje, Isus pǵ aje u pus mǵnjilje pǵ omula, šǵ lu ozdravalit šǵ lu lǵsat sǵ fugǵ. ⁵ Isus lju ǵntribat: “Dǵkǵ šjinjiva dǵm voj ari fišjor ili pǵ vakǵ kari u kǵzut ǵm bunar adǵnkǵ nac skoĉi odma afarǵ, šǵ pǵ zuva dǵ sǵmbǵta?” ⁶ Pǵ aje, jej nu puĉe sǵ uništilaskǵ vorba.

Isus ǵnvacǵ dǵ poniznost

⁷ Isus u bǵgat sama kum gošĉi kari asre ĉimac izabrale lokurlje helj maj ǵm centrǵ la masǵ. Isus lji ǵnvacǵ ku usporedbǵ pǵ jej: ⁸ “Kǵnd ješĉ ĉimat dǵ la šjinjiva pǵ nuntǵ nu šǵĉec pǵ lok

† **13,35** Ominji dǵm Jeruzalem u odbacalit pǵ Isus kǵ jǵl ǵj Mesija. Domnu lju odbacali šǵ nu lju zaštitali. Dǵ pǵ aje kǵtǵnj dǵm Rim u uništali Jeruzalem (70. god. dǵ pǵ Krist). **13,35** Ps 118,26 ‡ **13,35** Isus su ǵntoršji ǵm napoj pǵ pǵmǵnt. Atunšje ominji dǵm Jeruzalem ur prepoznuli kǵ jǵl ǵj Mesija. * **14,1** sǵ ujta pǵ jǵl tari ku sama gǵnde sǵ vadǵ dakǵ ǵl poĉi optužili dǵ šjeva kǵ ǵj duvinǵ.

dă časni gošč. Domačinu ar puće să vi čimat pă šinjiva maj važni dă voj pă ala lok. ⁹ Domačinu ar puće să vijă ku omula, šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta aj pântru jăl’, šă atunšje tu ješč am rušanji. Vi trăbuji să či duşj pă zadnji lok.

¹⁰ Aşa känd ješč čimat, dući šă akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće să vijă šă să ac zăkă: ‘Urtaku amnjov, hajd maj am sus.’ Atunšje am asta slučaj tu vi puće să aj maj mult poştovanje am nenće alu urtaşji atej šă gošč. ¹¹ A tot omu kari să răđika sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi răđikac.”

¹² Su āntors la Domačin šă Isus u zăs: “Känd pripremilešč večeră nu čima numa pă urtaşjic, ili pă fracic, ili pă njamuc ili pă găzdaşj susjedur, kă jej sigurno čur čimaći pă činji isto šă aşa cu fi āntors. ¹³ Maj benji känd faşj feştă čamălji pă saraşj să vij šă pă invaliž, šă pă ulož šă pă orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kă jej nuc poći āntorşji ali Dimizov ču nagradali am nor pă zuva dă uskrnuće dă pravedni ominj.”

*Isus sviteşci dă mari feştă am kraljestva aluj
(Mt 22,1–14)*

¹⁵ Känd unu dăm ominjije la masă u auzăt, jăl u zăs: “Blagoslovulit aj ala kari u mănka pită am kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u āntors vorba: “Undată are unu om kari u dat mari večeră. Multă lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dă večeră sluga u fost mănat la gošč să lji čemi: ‘Hajdec’, u zăs jăl: ‘kă kutotu aj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc dăm jej sor apukat să aş aflji izgovorur. Unu u zăs: ‘Ju am

kumpărat telek, šă trăbă să mă duk să u văd. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerći.’¹⁹ Alci u zăs: ‘Ju am kumpărat šinšj (5) perez dă bikan šă trăbă să mă dukă să ănšjerkă. Mă arogă la činji, să zăšj sām jerći.’²⁰ Treći om u zăs: ‘Ju baš mam ănsurat šă dăm ala ränd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers ăm napoj la gazda aluj šă ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pă gazda šă jăl u zăs alu sluga aluj: ‘Ăngribešćići, dući pă ulicur šă ăm centru dă varuš šă adălji pă sărašj, ulož, invaliž šă pă orb să vijă.’²² Kănd u făkut aje, gazda u javalit kă u făkut aje ali inka are maj lok.²³ Atunšje ju zăs gazda alu sluga: ‘Aku dući ăm kot pă ulicur šă čamă† šă fă să vijă, aša să fijă kasa ame umpljită.’²⁴ Kă njišj unu dăm eje elši kari asre čimac nor gusta dăm večera ame.’”

*Učenicu ar trăbuji să fijă tari predalic la Isus
(Mt 10,37–38; 5,13; Mk 9,50)*

²⁵ Mulc ominj ăl sljedile pă jăl. Isus su ăntors ăm napoj šă u svătıt alor: ²⁶ “Bilo šinji dăm voj

† **14,20** Eje ominj kari as re čimac pă nuntă jej fišje dă njimik pă kralj. Dă nuntă jej dă mult mar šćije, a kănd u vinjit vreme să vijă, jej ur izmislilit mišjunj, šă izgovorur. Adăšje šjinjiva ar trăbuji să kumpiri telek kari nikad no u văzut ili să kumpiri bikan kari nu su ujtat ili ar trăbuji să rămăji cjelo vrijeme akasă să fiji ku mujere aluj? Jej cănje dă udvaru alor, dă familja alor maj tari dă kit dă gospodaru. Isus u upozorulit kă banji, udvaru šă familija nu slobud să fijă maj bitni dă kit dă Dimizov (vejs retku 25-33 đos). † **14,23** ăm kot pă ulicur ăm original skrijă: “pă kalji ili la ogradă”

kari plašji maj tariš pä tatusu pä mumäsa pä bäšacaš, pä kupijiš pä fraci šä pä sorälješ šä čak pä kustu aluj maj mult dä kit pä minji, nu poči sä fijä učeniku amnjov. ²⁷ Dakä šjinjiva gändešči sä fijä učeniku amnjov, träbä sä dukä krušje aluj sä mä sljedilaskä šä sä fijä spremni sä mori päntu minji.”*

²⁸ “Gändecävä aku dakä unu dä m vo j gändešči sä fakä toranj, nu ac šäde elši žjos šä sä viđec dakä avec dästul banj sä äl fäšjec do kraja tornjula? ²⁹ Inače ar puče sä fašj temeljurlje šä hej šje sä ujtä la voj šar puče fašji šufä dä m vo j daje kä nu avec dästul banj sä završälec. ³⁰ Jej ur zäšji: ‘Asta om su apukat sä gradalaskä ali no putut sä završälaskä!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sä mergä ä m bätajä ku altu kralj. Šä sä nu šadä elši šä sä gändaskä dakä ku zešji (10) hiljada dä kätänj poči sä äl savladalaskä ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? ³² Atunšje dakä nu poči sä äl savladalaskä u mäna pä pregovarać kitä ä j inka neprijatelju dä parci sä äntrebi dä uvjetur dä putuljalä. ³³ Šä aša toc dä m vo j dakä nu

Š **14,26** ä m original skrijä: “Dakä šjinjiva vinji la minji a nu mrzälešči pä tata aluj nu poči fi učeniku amnjov”. Ajišje ä j “mrzälalä” preuveličavanje dä pucän ljubav kari ominji ar träbuji sä areči numa alu Isusu. *

* **14,27** Isus nu zäšji kä kršćanu ar träbuji sä fijä pä krušji. Rimljani stalno mänä pä ominj sä dukä krušje aluj majnti dä kit as re sus pä krušji sä fijä znak kä su pokorulit la Rim. Asta metaforä značalešči kä jej träbä sä sä pokorulaskä la Dimizov sä fijä spremni sä patalaskä numa sä fijä učenici alu Isus.

vic lăsa kutotu ŝje avec, nu poči sǎ fijǎ učeniku amnjov.”†

*Učenici alu Isus ǎs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)*

³⁴ Isus u zǎs: “Sari ǎj bunǎ stvar ali dǎkǎ perđi izu, ku ŝje poc ǎntorŝji bǎlureme? ³⁵ Nuj bunǎ atunŝje njiŝ dǎ pǎmǎnt njiŝ dǎ ŝrot. Lume numa u vǎrljeŝci ǎndǎrǎt. Punjec ureci voj kari avec ureci sǎ auzǎc!”

15

*Usporedbǎ dǎ birka kari su pirdut
(Mt 18,12–14)*

¹ Pǎlǎngǎ Isus su okupulit tari mulc carinici ŝǎ tari mari greŝnici sǎ pujǎ ureci la vorba aluj. ² Farizeji ŝǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije sur apukat sǎ ǎl gumunjaskǎ, ŝǎ jej zǎŝje: “Asta om sǎ družuleŝci ku greŝnici, ŝǎ mǎnǎnkǎ ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbǎ: ⁴ “Dakǎ ŝjinjiva dǎm voj ari sto birŝ ŝǎ sǎ perđi una dǎm jelji, nac lăsa pǎ eŝce devedeset devet ǎm pustulot,† ŝǎ ac meržji dǎ pǎ aje una su kutǎc

† **14,33** Benji ǎj sǎ gǎndeŝc sǎ fijǎ učeniku alu Isus, ali dakǎ ŝjinjiva gǎndeŝci sǎ sljedilaskǎ pǎ Isus a sǎ nu dukǎ kruŝje aluj, ŝǎ sǎ nu odbacalaskǎ kustu, jǎl ǎj fǎr dǎ korist ka graditelju kari nu putut sǎ zavrŝǎlaskǎ tornju ili ka kralju kari no putut sǎ pobjedilaskǎ. * **15,2** ŝǎ mǎnǎnkǎ ku jej Farizeji nu mǎnka una ku eje ominj kari nu poŝtivale zakonurlje alor kari as re tari strogǎ, aje are kum su spǎla, desetina, kum u mǎnka ŝjeva ka mǎnkare. Alor lji are frikǎ kǎ Farizeji pǎntru aje u fi nečisti a Dimizov nu lju apuka. † **15,4** Aje are paŝnjaku dǎsvǎkut hundi as re birkur. Dǎ apropi as are alci pastirur kari lji pǎze.

păn šje nac afla? ⁵ Šă kănd vic afla, aj dušji pă umirilje ku fălušăjă. ⁶ Atunšje ac meržji akasă, vic čima pă urtašjic šă pă susjedi avoštři šă ac zăšji: ‘Ănfălušăcăvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!’ ⁷ Ju vă zăk, ku fi maj mari fulușăjă pă nor kănd su ănkăji unu grešnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală, aša jej gănde.”†

Usporedbă dă banji pirduc

⁸ Isus maj zăšji: “Ili haj să zăšenj kă una mujeri ari zešji (10) banj dăm aržjintŠ šă atunšje unu dăm jej perđi. Nu acăcă lumina šă mătura podu šă u kuta banj, păn šje nu află? ⁹ Šă kănd u afla banj dăm aržjint părdut, je šu čima pă urtašjilje alji šă pă susjedurlje una, šă u zăšji: ‘Ănfălušăcăvă ku minji, kă ju am aflat banjı kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vă pot zăšji kă ăj isto aša ăntră ăndelji alu Dimizov. Dakă să ănkăješci unu grešnik, jej să ănfălušešci.”

Usporedbă dă fišjoru pirdut

¹¹ Isus u zăs: “Are unu om kari ave doj fišjor. ¹² Hăl maj tănăr u zăs alu tatusu: ‘Tată, dăm dio šje ăm pripadalešci.’ Aša tata aluj u ămpărcăt kutotu šje ave ăntri jej.

† **15,7** devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ănkăjală Isus koristilešci šodă numa să zăkă kă farizeji nus u pravo kă jej nu trăbă să să ănkăjaskă. Ku alčilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj găndešci kă voj šcec pravedni šă kă nu trăbă să vă ănkăjec.” § **15,8** Ăm original skrijă: “deset drahmi”. Atunšje una drahma are una dnevnica.

13 Dă pă dovă tri zălji, fişjoru hăl maj tănăr u akuljes kutotu şje ave şă su pus pă kalji să mergă dăparcí şă akulo u čiltit kutotu şje ave, čilte făr dă gănd. 14 Kănd u čiltit kutotu, mari fomi u vinjit pă pământu hundı are jăl, şă su aflat âm sărăşijă. 15 Aşa u mers la unu om âm pământula kari lu mănat âm telek să aj rănjäskă porşji.* 16 Aluj ji are aşa fomi dă şu kivinjit să mănăşji dăm ha şje† mănka porşji, şă njime nuj dăde njimika.

17 Dă pă aje jăl şu vinjit âm firi. Jăl u zăs: Tata amnjov ari mulcí slugur şă jej ari um boglă dă mănkarı a ju ajişje mor dă fomi! 18 Ju muj skula şă uj merşji la tata amnjov şă ju zăşji: ‘Tata amnjov, ju am zgreşilit protiv dă činji, şă alu Dimizov âm nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fişjoru atov. O lasămă să fjuv radniku atov!’

20 Atunşje su skulat şă u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparcí dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut şă lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljirgat la jăl, lu ăngărgăjet şă ăl surătat tari.

21 Fişjoru ju zăs: ‘Tata amnjov, ju am zgreşilit protiv dă činji şă alu Dimizovu âm nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fişjoru atov.’

22 Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: ‘Duşjec friş şă aflăc maj bunji colji şă punjec pă jăl, dădecăj

* **15,15** Zakonu alu Židovur zăşje kă porşj ăs nečistă životinjur. Păngălă asta zakonu, Židovi nu are slobud să mănăşji karnji dă pork. VejsLev 11,7. Židovi mărzăle porşj. † **15,16** dăm ha şje Âm original skrijă: “ljuskur dăm rogač”. As re ljuskă dăm mahunur kari kreşči pă ljemnu dă rogač.

virigă† dă măna aluj, șă cipiliș dă pișjorilje aluj. §
23 Șă apukăc pă maj mândru rănjită vakă șă amurăcu, atunșje lasă să mänkănj șă să fijenj făloș. 24 Adășje? Dăm ala ränd kă astăs fișjoru amnjov are mort, a aku kustă âm napoj! Jăl are pirdut șă aku su aflat!’ Așa jej sur apukat să să ânfălușaskă.

25 Maj bătărn fișjor are âm telek. Jăl vinje akasă șă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće să audă muzikă șă žok. 26 Așa u čimat pă unu dăm slugur șă u ăntribat șje aj aje. 27 Șă ju spus: ‘Fračitu atov su ăntors akasă șă tatusu u amurăt maj mândră rănjită vakă dăm ala ränd kă su ăntors sănătos!’

28 Ali jăl are mirgiș șă nu gânde să tunji âm nontru. Șă așa u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă âm nontru. 29 Ali jăl u ăntors vorba alu tatusu: ‘Numa gândeșčici kă mulc ej șje am lukrat dă činji ka robu, șă uvek am făkut șje maj zăs șă tot nu maj dat njiș mikă kecă să pot ave slavalala ku urtașji amej. 30 Ali kând astăs fișjoru atov u vinjit akasă kari u mänkăt kutotu șje aj dat găzdășije, ku bludnicur, atunșje tu či dușj șă amor rănjită vakă păntru jăl!’

31 Tatusu u zăs aluj: ‘Fișjoru amnjov, tu ješč uvjek ku minji, șă kutotu șje am ju aj atov. 32 Isto așa benji aj aku să slavalenj șă să nji ânfălușanj kă astăs fračilje atov are mort șă su ăntors âm kust âm napoj, șă jăl are pirdut șă aku su aflat!’ ”

† 15,22 virigă Viriga aj znak dă čast șă dă autoritet. § 15,22 șă cipiliș dă pișjorilje aluj. Kând porc sandalur aje arată kă ala om aj slobodan a nuj rob.

16

Isus nji ānvacā kum sǎ koristilenj gǎzdāšije mudro šǎ đirept

¹ Asta usporedbǎ isto Isus u spus alu učenici: “Are om gǎzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šǎ ju fost spus aluj kǎ upravitelju čǎltešći šǎ rǎsǎpǎ gǎzdāšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pǎ jǎl šǎ ju zǎs: ‘Šje āj asta šje audǎ dǎ činji? Dǎm računu dǎ kutotu šje aj fǎkut, kǎ tu maj mult nu poc fi upravitelj!’

³ Upravitelju u zǎs atunšje aluj sāngur: ‘Šje sǎ fak, aku kǎnd gazda je āndārǎt lukru dǎ la minji? Nu am pučeri sǎ kapalesk? U fi rušānji sǎ mǎ duk sǎ kuldujesk. ⁴ Šćuv šje uj fašji! Ju uj đirežji aša dǎ kǎnd mur mǎna dǎm lukrusta tot uj fi apukat ām benji la kǎšǎlje ominjistora.’*

⁵ Aša jǎl u mǎnat dǎ pǎ ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pǎ kići unu. Jǎl u āntribat pǎ elši om: ‘Kit ješć dǎtor alu gazda amnjov?’ ⁶ Jǎl u āntors vorba: ‘Sto bačvur† dǎ uloj dǎm maslinur.’ Upravitelju u zǎs: ‘Šǎz žjos, jec računu šǎ pǎ friš skrijǎ pedeset.’

⁷ Šǎ jǎl u āntribat pǎ altu om: ‘Kit ješć tu dǎtor?’ ‘Sto merur‡ dǎ pšenicǎ.’ Šǎ jǎl ju zǎs aluj: ‘Jec računu šǎ skrijǎ osamdeset.’

* **16,4** uj fi apukat ām benji la kǎšǎlje ominjistora Asta značalešći kǎ alci ominj cu da lukru, šǎ alčilje stvarur šje ac trǎbǎ dǎ kust. † **16,6** Sto bačvur Ām original skrijǎ: “Sto bata”. Aje are oko 3.000 litara. ‡ **16,7** Sto merur Ām original skrijǎ: “Sto kōrova”. Aje are oko 20.000 kilograma.

⁸ Atunšje gospodaru u ămărit pã nu đirept upravitelj kari ăm oči aluj nu are bun upravitelj, kã u arãtat dãstafelã mãrduljiã kari nuj bunã. Asta aratã, kã ominji dã asta svetŠ ăs maj mudri ăm stvarurlje alor dã kit dã ominji dã luminã.*

⁹ Šã ju vã zãk: ‘Koristilec gãzdãšije šje fužji daje kã ăj nepravednã ku aje vã fãšjec urtašj pã lãngã voj, aša kãnd nu maj u fi gãzdãšijã, atunšje voj vic fi apukac ăm nor dã erikeš.†

¹⁰ Ala kari ăj vjeran ăm maj mišj stvarur, ăj isto aša vjeran ăm stvarurlje mar; šã ala kari nuj vjeran ăm stvarurlje mišj ăj isto nu vjeran ăm stvarurlje mar. ¹¹ Šã aša dakã nac fost vjerni ăm svetovno gãzdãšijã šjinji vu ănkređi ku pravã gãzdãšijã sã upravljalec? ¹² Šã dakã nu šćijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešci avovã?

¹³ Njiš una sluga nu poči sã služulaskã pã doj gazdur dãm turdatã, kã pã unu u zamrzãli a pã altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pã halalãnt nu u puće viđe ăm oč. Nu pućec služuli šã alu gãzdãšijã šã alu Dimizov istovremeno.”

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dã

Š **16,8** ominji dã asta svet Asta ăj dã ominj kari ăs ka nu đirept upravitelj kari nu kunošci pã Dimizov. Ku alčilje vorbi: “Ominji dã asta svet ili svjetovni”. * **16,8** ominji dã luminã “Lumina” asta svitešci dã Dimizov ili dã đirept ponašalalã. Ku alčilje vorbi “Ominji alu Dimizov” ili “ominji kari kustã ăm svetlã”. † **16,9** voj vic fi apukac ăm nor dã erikeš. Asta značalešci kã Dimizov ăj zadovoljan kã koristilec banji sã ažutãc alu ominj ili alu urtašj kari ažutãc. Dimizov šã anđelji vu aščipta ăm domu alor ăm nor.

banj, šă jej su apukat să ăš fakă šjuf. ¹⁵ Atunšje Isus u zăs: “Voj vă fišjec pravedni ăm oči alu lume, ali Dimizov šćijă sufljičilje avoštři. Šje lume tari cenilešći, skărbă ăj ăm nenće alu Dimizov.”

*Zakonu alu Mojsije šă kraljevstvo alu Dimizov
(Mt 11,12–13; 5,18, 31–32)*

¹⁶ Isus zăšji: “Zakonu alu Mojsije šă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile păn šje no vinjit Ivan kari buçuza šă dă atunšje spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă ăm kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značalešći kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru šă pămăntu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon.

¹⁸ Kari să lasă dă la băšăcaš să să ănsori ku alta băšăca fašji preljub. Šă tot omu kari u ănsura pă mujeri kari ăj lăsata dă la bărbat isto fašji preljub.”

Usporedbă dă om găzdak šă dă Lazar

¹⁹ Isus zăšji: “Are om găzdak kari să ămbrăka ăm colji skumpi† să ăm totă ză mănka skumpă mănkarı. ²⁰ Akulo are isto aša om sărak kari šă čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl šă are pă košći la uša la ala găzdak. ²¹ Jăl ăš kivinje să fijă rănjit ku mrvicurlje šje kăde dă pă masa alu omuluje găzdak. Kănji delj divljă čak vinje la jăl šă ăj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme kănd

† **16,19** Ăm original skrijă: “kari să ămbrăka ăm ljubičastă măndri colji”. Ljubičastă farbă šă tkanină dăm măndru lan as re tari skumpi.

u murit kuldužu, šă anđeji lor dus ăm bracă la Abraham. § Omu găzduk isto u murit šă u fost ăngrupat. ²³ Ăm mari mukă ăm podzemlje,* găzduku su ujtat sus šă u vâzut pă Abraham dă dăparci šă pă Lazar kari are lăngă Abraham.

²⁴ Šă jăl u plăns ăm mužjală: ‘Tata, Abraham fijac milă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasăl să ăntupaskă zježjitu ăm apă šă săm răšjaskă ljimba, kă mari mukur ăs pă minji ăm fokusta.’

²⁵ Abraham u ăntors vorba: ‘Fišjoru amnjov, tu trăbă să či ăngăndešć dă aje kănd arej pă pământ tu avej mulci bunji stvarur, kănd Lazar ave mulci relji stvarur. Ali jăl ăj aku ăm utjehă, kănd ješć tu ăm mukă. ²⁶ Šă dă kutotu asta, ăntri noj šă ăntri voj ăj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajišje la voj nu poći, šă njiš njime nu poći dă la voj să vijă la noj.’

²⁷ Atunšje omu šje are găzduk u zăs: ‘Mă arog la činji să ăl măj pă Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am šinšj frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!’

²⁹ Abraham u ăntors vorba: ‘Jej ari kenvijur kari Mojsije šă proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să pujă ureci la jej!’

§ **16,22** ăm bracă la Abraham Ăm original skrijă: “pă čeptu alu Abraham” ili “ăm bracă alu Abraham”. Asta svitešći kă Abraham šă Lazar as re una lăngă alt pă aje feštă, pă grčki stil kănd mănka pă feštă. Fălušăjă ăm nor are mulci răndur ka vorba alu Dimizov ka slika kum ăj feštă. * **16,23** podzemlje Ăm original skrijă: “Had”. Numurlje “Had” šă “Šeol” k koristile ăm Biblijă kum ăj morče šă lok hundı duša alu ominj fužji kănd jej mori.

³⁰ A jăl u zăs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trăbă sǎ lji vijǎ šjinjiva dǎm morc, šǎ jej sur ǎnkǎji.’

³¹ Abraham u ǎntors vorba: ‘Dakǎ no punji ureče la Mojsije šǎ la prorokur, nur ǎnkredǐ njǐš sǎ sǎ skolji šjinjiva dǎm morc.’”

17

Kum sǎ jǎrtenj šǎ sǎ fijenj vjerni sluga (Mt 18,6–7; 15; 21–22; Mk 9,42)

¹ Isus u zăs alu učenici aluj: “Napadajur dǎ relji trăbă sǎ vijǎ ali jao alu ala om pǎ kari vinji.

² Aluj jar fi maj benji sǎ ajvi petrǎ dǎm mlin ljigatǎ la gǎt šǎ sǎ sǎ vǎrljaskǎ ǎm apǎ, dǎ kit sǎ puji pǎ grehur pǎ hej mišj. ³ Fijec ǎm samǎ! Dakǎ fračitu ac vitešći ǎmpurišešćil; atunšje dakǎ su ǎnkǎji, jartǎj. ⁴ Makar sǎ zgrešilaskǎ protiv dǎ činji šapči (7) rǎndur ǎm una zǎ, dakǎ vinji la činji šapči (7) rǎndur sǎ priznalaskǎ dǎ aje šje u fǎkut, jartǎj.”

⁵ Apostolu u zăs alu Domnu: “Dǎnji maj mult ǎnkriđalǎ!”

⁶ Domnu anostru u ǎntors vorba: “Sǎ vi avut ǎnkriđalǎ makar aša dǎ mikǎ ka sǎmǎnca dǎ gorušičino zrno voj ac puče zǎšji alu ljemnusta: ‘Skočici dǎm vǎnj šǎ sǎmǎnǎci ǎm more!’, šǎ voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dǎm voj zǎšji alu sluga aluj, dǎ pǎ šje u lukra ǎm telek ili pǎze pǎ biršj, sǎ ac zǎkǎ kǎnd vinji dǎm lukru: ‘Hajd jec lok?’ ⁸ Mar ju zǎšji am lok dǎ aje: ‘Dući šǎ fǎ šjeva dǎ mǎnkat, ščimbǎc coljilje, šǎ ašcǎptǎmǎ sǎ mǎnǎnk šǎ sǎ bjov, dǎ

pã aje poc tu sã šãs šã sã mãnãšj! 9 Šã ar kãpãta sluga šjeva ka posebnã zaslugã dã aje dã šje u fãkut? Ju gãnđesk kã nu. 10 Šã voj isto fãšjec kutotu šje am zapovjedalit, trãbã sã zãšjec: ‘Noj šćenj numa obiĉni slugur. Noj numa anj fãkut lukru anostru!’”

Ozdravalic ãs zešji (10) ominj ku gubã, a numa Samaritanac su zahvalalit

11 Aša pã kalje dã Jeruzalem, Isus u mers pã kalje kari sljedile granicurlje ãntri Samarija šã Galileja. 12 Are aje sã tunji ãm unu dãm saturljelje šã jãl u aflat pã drik zešji (10) ominj ku gubã. Jej ur stat pã dãparĉi 13 šã ur mužjit la jãl: “O Isuse Domnu! Fijãc milã dã noj!”

14 Kãnd u vãzut pã jej, Isus u zãs: “Dušjec šã arãtãcãvã la pop sã vadã dakã šćec sãnãtoš.” Jej lur pus ureĉi, šã pã kalji jej ur fost ĉistilic.

15 Atunšje unu dãm jej kãnd u vãzut kã u fost ĉistilit su ãntors ãm napoj šã dãm tot graju slavale pã Dimizov. 16 Jãl u kãzut žjos pã ubrazu la pišjorilje alu Isus šã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

17 Isus u ãntribat: “Nas re zešji (10) ominj kari aš re ĉistilic? Hunđi ãs hešćelanc novã (9) ominj? 18 Nu su ãntors njime ãm napoj sã đe slavalala alu Dimizov, ĉar strancusta?” 19 Atunšje jãl u zãs: “Skolãĉi šã duĉi pã kaljec. Ānkriđala ata ĉu spasalit!”

*Kraljevstvo alu Dimizov ãj dapropi
(Mt 24,23–28, 37–41)*

²⁰ Kum u fost ăntribat dă la farizeji kănd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ăntors vorba:

“Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša să potă ominji să promatralaskă dă pă znakovur. ²¹ Aša lume să nu potă să zăkă: ‘Ujtăci! Ajiše ăj.’ Ili: ‘Akulo ăj!’ Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ăj ăntri voj!”

Isus spunji kă u vinji ăm napoj

²² Jăl u zăs lu učenici aluj: “U vinji vremi kănd vic kivinji să viđec una dăm zăljljelje kănd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostră no fi ispunulită. ²³ Orikic ur zăšji: ‘Ujtăci akulo ăj! Ajiše ăj!’ Nu fužjec ăm njikere nu vă maknalec! ²⁴ Kănd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dă svetlă svitlăzânt dăm unu kap dă nor păn la altu kap dă nor. Aša u fi šă ku Fišjoru Omuluj ăm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dă aje, ju trăbujesk să patalaskă mult šă ju uj fi odbacalit dă la asta generacijă.

²⁶ Kum are ăm zăljlje kănd Noa kusta, aša u fi ăm zăljlje kănd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunšje jej mănka šă bije, să ănsura šă să ămirita pănă ăm zuve kănd Noa u tunat ăm arkă. Šă poplava u vinjit šă u uništilit pă toc kari nas re ăm arkă.

²⁸ Isto aša are ăm zăljlje kănd Lot kusta. Jej mănka šă bije, kumpăra šă vinđe, šă sămăna šă gradale. ²⁹ Ali pă zuva šje Lot u fužjit dăm Sodoma u kăzut fok šă sumpor dăm nor šă u uništilit pă jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dăm turdată pă

zuve känd ju, Fišjoru alu Omuluj muj äntoršji. ³¹ Dakä äj äm aje zuva omu pä krovuš dä kasa* a stvarurlje aluj äs äm kasa, nu mergä žjos dä pä jelji sä äš je ku jäl. Isto aša dakä äj om äm telek, nu mergä akasä. ³² Ängändecavä dä bäšäca alu Lot šje ju su dogodulit!† ³³ Šinji gođe äňšjarkä sä äš spasalaskä kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. ³⁴ Äm aje nopci ju vä spuj ur fi doj ominj äm ista pat šä unu däm jej u fi lot, halalänt u fi läsat. ³⁵ Dövä mujer una ur meljali fän, šä una u fi lotä, hajelantä u rämänje.” ³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur äntribat pä Isus: “Hunđi u fi aje Domnu.”

Jäl u odgovorulit: “Hunđi äs ominj morc akulo u vinji lešinari.”§

18

Usporedba dä sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba sä areci alu učenikur kä om ar träbuji uvjek sä sä aroži šä nikad sä nu odustulaskä. ² Jäl u zäs: “Äm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikä dä Dimizov, njiš nu sä brigale dä njime šje jej zäšji. ³ Šä akulo are una vädöjä äm varušula kari stalno vinje

* **17,31** Krovurlje alor as re ravnä a ominji puće sä umblji sus ili sä šadä. † **17,32** Je su ujtat äm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji däm Sodoma. **17,32** Stv 19,16 ‡ **17,36** Orikic rukopisur ari asta stih: “Doj ominj ur lukra äm telek šä unu u fi lot, halalänt u rämänje.” **17,36** Mt 24,40 § **17,37** Känd ominji veđi pä lešinarur kum äs una, jej šcijä kä akulo äs ominj morc. Aša toc u šci känd u vinji sudu alu Dimizov. **17,37** Job 39,30

akulo la jăl, šă šă aruga: ‘Apără mă dă dužmanu amnjov.’⁴ Una vremi nuj ažuta. Dă pă aje su apukat să să ăngăndaskă:

‘Nu am njiš šefălj frikă dă Dimizov, ili brigă pă lăngă ominj.⁵ Kum gođe, ju uj ažuta alu asta udovică kă mult mă dosadalešci. Uj apăra, inace mu dosadali ku vinjala šă ku ăntribalurlje alji.’”

⁶ Atunșje Domnu Isus u zăs: “Ac băgat sama șje šu zăs săngur aluj sudacu hamiș?”^{*} ⁷ Šă atunșje nu da Dimizov điriptači šă zaștită alu lume akuljesă aluj kari plănži la jăl zuva šă nopce šă jăl are strpljiv ku jej.⁸ Ju vă zăk kă jăl u ažuta ku điriptači šă ku zaștită pă friš. Ali uj afla Fișjoru alu Omuluj dăstafelă ănkriđală ăm ominj kănd ju muj ăntorșji pă pămănt?”

Usporedba dă farizej šă dă poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešci, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilică ăm pravednostu alor, a jej pă alci să ujtă ku măržnjă.¹⁰ Jăl u zăs: “Doj ominj ur mers sus ăm Hram să să aroži. Unu dăm jej are farizej, šă altu om are carinik.¹¹ Farizeju su skulat sus šă u zăs asta aruguminči păntru dă jăl: ‘O Dimizolje, ju dov hvală cijă kă nu mes ju ka heščelanc ominj: pulkućic, hamiș, preljubnik, ili čak ka asta carinik.¹² Ju postulesk dovă răndur pă săptămănă; dov desetina cijă dă kutotu șje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pă haje parci, u rămas dă parci, šă nu su ăndura să răđiși očiș ăm nor, numa ăș băce čeptu dă žalji šă zășje: ‘Dimizolje aj milă

* **18,6** Ku alčilje vorbi: “Asta sudac are nepravedan, ali ujtăcăvă šje jăl u odlučilit!”

dä minji grešnik!’ ¹⁴ Ju äc zäk kä ala poreznik u mers akasä opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sä räđika sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi räđikac.”

Isus blagoslovulešći pä kupij

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šä pä mišj kupijiš, sä pujä Isus mänjilje pä jej sä lji blagoslovulaskä. Ali känd ur väzut aje učenici jej ljur svätit sä äj đe uđinä. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jäl šä u zäs: “Lasälji pä kupiji sä vijä la minji šä nu lji branalec, kä kraljevstva alu Dimizov pripadalešći alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vä zäk: ‘Kä kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov.’ ”†

Teško äj alu gäzdašj sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1–30; Mk 10,17–31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u äntribat pä Isus: “Bun Učitelju, šje träbä sä fak sä kapät kust dä erikeš?”

¹⁹ Ju zäs Isus aluj: “Adäšje mä čem pä minji bun?† Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijä: ‘Nu fä

† **18,17** Dimizov zahtijevalešći dä la ominj sä apušji vlast dä la Dimizov ku pouzdanje šä ku poniznost. Ku alčilje vorbi: “šjinji god gändešći sä tunji äm kraljevstvo alu Dimizov träbä sä apušji ku pouzdanje šä ku poniznost ka kupilu.” ‡ **18,19** bun Isus postavale vorba sä vadä dakä omu are bunä razumijevanje dä identitetu alu Isus, dakä Isus äj Dimizov. Dakä omu äľ prihvatalešći ka pä Dimizov atunšje jäl u prihvatali pozivu alu Isus sä vändä kutotu šje ari šä sä äľ sljedilaskä.

preljub', 'Nu amură', 'Nu fura', 'Nu svedočuli
 ăm mișjună', 'Poštivălešcic pã tatusu șã pã
 mumăta.'”

²¹ Jãl zãs: “Da șã asta am pãzãt dãm tãnjireme
 ame.”

²² Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac
 ibizešci una stvarã: duçi șã vindic kutotu șje aj,
 ămparcã banji alu sãrașj, șã tu vi ave gãzdășijã
 ăm nor. Atunșje hajd șã sljedilešcimã pã minji.”

²³ Ali kãnd u auzãt aje, tari su ăntristat kã jãl are
 gãzduk șa nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit,
 jãl u zãs: “Kitã dã grov aj dã eje kari ăș gãzdașj
 sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ușuri
 aj alu devi sã tunji pãm urečilje dã ak, dã kitã
 alu gãzduk sã tunji ăm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej șje punje ureçi ur zãs pã aje: “Șinji
 atunșje poçi fi spasalit?”§

²⁷ Isus u ăntors vorba: “Șje aj nemoguće alu
 om, aj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunșje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat
 kutotu, șã čanj sljedilit pã činji.”

²⁹ Isus u ăntors u alor vorba: “Anume, ju vã
 zãk, kã šinji gođe aș lasã kasaș, ili pã bãșacaș, ili
 pã fraciš, ili pã mumãsa șã pã tatusu, ili kupijiș
 pãntru kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sã nu kapiçi

18,20 Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20 § **18,26** Židovi gãnde kã ala
 om are gãzduk daje kã Dimizov lu blagoslovulit daje kã ala om
 are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrașj nus pravedni. Atunșje
 kãnd ominji punje ureçi la Isus, jej ur zãs kã aj nemoguće omu
 gãzduk sã tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji
 sãrașj nu poçi sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi
 sudu.

dă aje maj mult ăm asta kust dă kit ave, a u kăpăta pă altu svet kari vinji kustu dă erikeš.”

Isus jară spunje dă morče aluj

³¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl, šă u zăs: “Punjec ureči, noj mărženj ăm Jeruzalem šă kutotu akulo šje u fost skris dă la proroš ăm kenvija svântă dă minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali ăm mănjlje alu ominj kari nus Židovi šă dăm minji šor fašji šuf, uj fi bătut, jej mu skipa, ³³ šă dă pă šje uj fi bičevălit šă uj fi amurăt, ali dă pă aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

³⁴ Učenici nu ščije njimik dă asta. Elje vorbi ljur fost askunšă, šă jej nor prišjiput njimika šje să ăngănde Isus.

Isus ozdravalit pă orb om dă apropi ăm Jerihon

³⁵ Kum ăs re apropi ăm Jerihon, šjeva ka omu orb šăđe pă drik šă kulduže. ³⁶ Kănd omu orb u auzăt kă gărmadă trešji pă akulo, jăl su ăntribat šje ăj aje. ³⁷ Aša jur spus kă Isus dăm Nazaret u trikut pă akulo. ³⁸ Pă aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,* mă arog la činji aj milă dă minji!” ³⁹ Lume kari umblă ăm nenci ăj zăšje să takă, ali jăl su apukat šă maj tari să mužjaskă la jăl: “O Fišjoru alu David aj milă dă minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šă u dat zapovjed să ăl adukă la jăl. Jăl lu ăntribat: ⁴¹ “Šje găndešć să fak păntu činji?”

* **18,38** Ili “Isus are potomku alu David, kralju dă Izrael. Fišjoru alu David are numilje dă Mesija.”

Šă jăl u ăntors vorba: “O Domnu, ju găndesk să văd!”

⁴² Isus ju zăs: “Ujtăci! Ănkriđala ata  u ozdravalit .” ⁴³ Šă jăl odma u k p tat s  vadă. Šă lu sljedilit p  Isus, š  slavale p  Dimizov. Šă tot  lume kari ur v zut d đe slav  alu Dimizov.

19

Zakej s   nk jeŝci

¹ Isus u vinjit  m Jerihon s  u trikut  m ala varuŝ. ² Šă akulo are om ŝje s   ima Zakej. Jăl are glavni poreznik, š  are g z dak. ³ Jăl  nŝjarka s  vad  p  Isus s  s  saz nalask  ŝjinji  j jăl. Ali nu  l pu e s    vad  akulo asre mulc ominj daje k  jăl are nisk  om. ⁴ D m ala r nd jăl u alj rgat  m nen i s  su urkat p  ljemn d  divlja smokv   m nad  k  lu vi e daje k  Isus vinje p  aje kalje.

⁵ K nd u vinjit Isus p  lokula, jăl su ujtat sus s  lu v zut p  jăl, s  ju zăs: “Zakej, p friŝ haj  jos, k  ju tr b  ast s s  vju la  inji akas .”

⁶ Šă jăl su  ngribit s  vij   jos s  lu apukat ku f luŝaj . ⁷ K nd ur v zut lume aje, jej toc gumunje: “Jăl u mer ji la om kari  j greŝnik!”*

⁸ Zakej su skulat s  u zăs: “Domnu, ujt ci! Ju dov  am taci d m g zd ŝije ame alu s raŝj. Š  dak  am  nŝj ljit p  ŝjinjiva,  ntork patru r ndur majmult.”

* **19,7**  idovi mrzăle p  poreznici s  jej g nde k  njiŝ una osob  nu tr b  s  să dru ulask  una.

⁹ Isus ju zās aluj: “Astās spasenje u vinjit la asta kasa,[†] kā šā asta āj fišjoru alu Abraham.[‡]
¹⁰ Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sā kotā šā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pirdut.”[§]

Slugurlje alu Dimizov ar trābuji sā rāmāji vjerni

(Mt 25,14–30)

¹¹ Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominji sā gānde kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sā lji spuži maj una usporedbā.
¹² Jāl u zās: “Unu gāzduk om su gātat sā mergā ām dāparci pāmānt sā kapići kraljevstva šā atunšje sā sā āntorkā. ¹³ Jāl u čimat pā zešji (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržjint^{†,‡} šā u zās: ‘Fāšjec korist aje pān šje nu mā āntork.’ ¹⁴ Ali ominji dām lokula aluj āl māržāle, šā u mānat pā predstavnišj dā pā jāl sā zākā: ‘Noj nu gāndenj asta om sā nji fijā kralj.’

[†] **19,9** spasenje u vinjit la asta kasa Ku alčilje vorbi: “Dimizov u spasalit pā ominj kari kustā ām asta kasā.” [‡] **19,9** asta āj fišjoru alu Abraham Ku alčilje vorbi: “om kari ari vjerā ka kum ave Abraham.” [§] **19,10** kari u fost pirdut Asta značalešči: “ominj kari u fužjit dā la Dimizov daje kā ur grešilit.” * **19,11** kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi ānkriđe kā Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kānd u vinji ām Jeruzalem. Ku alčilje vorbi: “Isus odmah su apuka sā vladalaskā ām kraljevstva alu Dimizov.” [†] **19,13** [‡] **19,13** pola kila dā aržjint “mina”. Una mina are 600 grama, najvjerojatnije aržjint. Tota mina are ka plata dā 100 zālji, aje šje ominji as re pālčic dā patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dā platā.

¹⁵ Ali jăl su ăntors ku autoritet dă kralj šă u dat zapovjed să ăj adukă pă slugurljelje alu kari u dat banj să vijă dădănenći să đe izvještaj šje ur făkut ku banji. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zăs: ‘Domnu, banji atej mu adus dă zešji (10) majmult.’ ¹⁷ Šă jăl u zăs aluj: ‘Măndru! Tu ješč bun sluga. Daje kă are vjeran ku mik, aku aj autoritet pă zešji (10) varușur.’

¹⁸ Altu om u vinjit, šă u zăs: ‘Domnu, banji atej su răđikat dă šinșj (5) răndur.’ ¹⁹ Šă jăl u zăs isto astuje: ‘Ju cuj da autoritet pă šinșj (5) varușur.’

²⁰ Šă treći (3) u zăs: ‘Domnu, ajișje ăj banji atej, ju am păzăt păntu činji, am pus ăm maramică. ²¹ Mijă mi are frikă dă činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagalit šă akuljež šje naj sămănat.’

²² Šă u zăs kralju ăm ănturșjală dă vorba: ‘Dăm gura ata cuj suduli, njiș korist sluga! Tu šćijej kă mes om strog, šă jov šje nuj amnjov, šă akuljeg šje nam sămănat. Š ²³ Atunșje adišje naj pus banji ăm bankă? Să vi putut șjeri banji ku kamaturlje kănd maș ăntorșji.’ ²⁴ Atunșje kralju u zăs alu hej šje stăce akulo: ‘Loc banji dă la jăl šă dăđecăl alu ala kari ari zešji (10).’

²⁵ Jej ur zăs: ‘Ali Domnu, jăl mar ari šinșj (5) kilă dă aržjint!’

²⁶ Ju vă zăk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šă haj pucăn šje ari u fi lot dă la

Š **19,22** šă jov šje nuj amnjov, šă akuljeg šje nam sămănat. Asta are numa izrekă. Osoba kari je dăm bankă kutotu ili akulježji šje alci samănă ăj metafora dă alci kari să koristileșci ku benjilje alor šje alci tari u lukrat.

jäl.* 27 A alu dužmanji amej kari nu gände ša fjuv kralju alor, adušjecälji ajišje ša amuracälji äm oči amej!”

Isus tunä äm Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1–11; Mk 11,1–11; Iv 12,12–19)

28 Känd Isus u spus usporedbe, u mers maj pä dăparci pä kalje dă Jeruzalem. 29 Känd Isus vinje mar apropi dă lok äm Betfaga ša Betanija la planina dă maslinur, jăl u mănät pä doj učenikur aluj äm nenči. 30 Jăl u zäs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šazut.† Dăzljigacäl ša adušjecäl la minji. 31 Dakä vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje äl dăzljjež?’, numa zäj: ‘Alu Domnu äj trăbä.’”

32 Ša kari u fost mănätă ur aflat točno kum jăl u zäs. 33 Čak ša känd dăzljiga pä magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje dăzljigac?”

34 Ša änturšjala dă vorba are: “Alu Domnu äj trăbä.” 35 Ša lu dus la Isus ša ur pus haljinurlje alor pä magar ša u pus pä Isus sus pä jăl sä šadă.

36 Kum măržje jăl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundı prušule sä đe čast alu Isus. 37 Ša baš kum vinje jăl apropi dă varuš hundı planina dă maslinur sä slăbođi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kănci äm mari

* **19,26** Ku alčilje vorbi: “Toc kari koristilešči benjilje šje ari, ju fu dat maj mult, ša dă la om kari nu koristilešči benjilje šje ari alor ju su lo šje ari”. † **19,30** pä kari njime no šazut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenă dă lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7).

fălușăjă, șă dăm tot graju slavale pă Dimizov dă kutotu mari čudur șje ur vâzut. ³⁸ Jej mužje:

“Blagoslovulit sã fiğă

kralj kari vinji âm numilje alu Domnu!

Putuljală âm nor,

șă slava alu Dimizov!”

³⁹ Orikiç dă farizej âm gârmadă jur zăs: “Uçitelju, zâlji alu učenici atej sã nu svitaskă aje.”

⁴⁰ A Isus lju zăs: “Dakă jej ur tășje, petrilje sur apuka sã mužjaskă âm slavă.”

Isus plănzi pă Jeruzalem

⁴¹ Kând u vinjit Isus maj apropi la varuș su apukat sã plângă pă jej dasupra. ⁴² Atunșje jâl u zăs: “Sã vi șcut numa âstăs șje adușji putuljala ata!† Aku âj askunsă dă la oçi atej. ⁴³ Daje kă vinji vreme kând dužmanji atej ur riđika falur pâlângă çinji, jej çur opkululi șă çur ânkuje dăm totă parçe. ⁴⁴ Șă jej çur uniștili pă çinji do kraja șă kutotu șje kustă akulo șă no maj râmânje âm çinji njiș una petră pă alta petră, kutotu pântru aje kă nu aj prepoznulit vreme kând Dimizov u vinjit la çinji.”§

19,38 Ps 118,25–26; 148,1 † **19,42** Isus arată tuga aluj daje kă ominji âm Jeruzalem ur propustilit prilika alor sã fiğă pomireni ku Dimizov. § **19,44** Eșçe stihovur opisileșçi opsadă hunđi kătânjilje u opkolulit varușu kari ari falur. Kând kătânjilje u opkoluli, ominji nu poçi sã mergă afară șă njime nu poçi sã lji ažuçi. Isus șçije aje kă su dogoduli alu Jeruzalem âm buduçnost. 70. god. dă pă Krist, kătânjilje dă Rim u opkolulit Jeruzalem șă akulo u amurăt pă mulc ominj

*Isus mână afară dăm Hram pă ominj kari vinđi
(Mt 21,12–17; Mk 11,15–19; Iv 2,13–22)*

⁴⁵ Isus u mers ăm Hram, șă su apukat să lji măji afară pă eje kari vinđe șă kumpăra ăm nontru.

⁴⁶ Jăl u zăs alor: “Skris ăj ăm svântă kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dă aruguminčí’ ali voj ac făkut ‘șpiljă dă pljačkaș!’”*

⁴⁷ Dă zuva Isus ănvăca ăm Hram, a mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci vođur kari as re židovur planărze să ăl amori pă jăl.

⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fașji aje, daje kă lume să cănje apropi dă jăl, șă punje tari ureci la vorbilje aluj.

20

*Isus ari vlast dă la Dimizov
(Mt 21,23–27; Mk 11,27–33)*

¹ Mar popur, učitelji dă zakonu alu Mojsije șă alci vođur kari as re židovur ur vinjit la Isus ăm una ză kănd ănvăca pă lumi ăm Hram șă propovjedale Hir fălos. ² Jej lor ăntribat pă jăl: “Pă alu šinji autoritet fașj stvarurljeșce? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jăl u zăs: “Lasăcămă pă minji să vă ăntreb una stvar șă ăj dă voj să ăm ănturșjec vorba:

⁴ Anume Dimizov u zăs alu Ivan să bučuzaskă pă ominj, ili ominji u zăs aje să fakă?”

19,46 Iz 56,7 **19,46** Jr 7,11 * **19,46** Isus u făkut dă njimik pă prodavač daje kă jej ur uništavalit svrha dă Hramu alu Dimizov. Dimizov gănde ominji să să arogă ăm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pă plac. Jej varale pă ominj daje kă lji naplatale maj mult dă rănd dă žrtvă

⁵ Jej ur svätit una ku alt ša zășje: “Dăkă anj zășji ‘dă la Dimizov’, u ăntriba: ‘Adășje atunșje nu ănkriđec?’ ⁶ Ali dăkă anj zășji noj: ‘Dă la ominj’, totă lume u vărłji petri pã noj sã nji amori. Kã jejăș uvjerilic kã Ivan are prorok.” ⁷ Așa jej u ăntors vorba kã jej nu șcïje dă hundi u vinjit autoritet sã bučuzaskă.

⁸ Ša Isus u zăș: “Njiș ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurljeșce.”

Isus fașji usporedbă ku židovski vođur ku rej vinogradarur

(Mt 21,33–46; Mk 12,1–12)

⁹ Isus su apukat sã spujă usporedbă alu lume: “Are unu om kari u sãmănat vinograd ša u lăsat âm najam vinogradu alu șjeva ka ominji, ša jăl atunșje u fužjit dăm pãmăntula pã maj lungă vreme. ¹⁰ Kănd u vinjit vreme, jăl u mănat pã sluga la ominj âm vinograd sã aj đe parce aluj dăm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bătut ša lor mănat ku mănjlje golji. ¹¹ Atunșje u mănat pã altu sluga ali ša pã jăl lor bătut, vređalit ša lor mănat ku mănjlje golji. ¹² Jăl u ănșjirkat sã măzi pã treći sluga, ali ša pã jăl lor ranalit ša lor arukănt.

¹³ Gazda dă vinograd u zăș pã aje: ‘Șje sã fak? Ju uj măna pã fișjoru amnjov plăkut. Dar kănd lu viđe pã jăl, pălăngă jăl ur ave respekt.’

¹⁴ Ali ominjije kănd lor văzut sur ligizit ăntri jej: ‘Jăl aj nasljednik. Hajc sã äl amurănj așa nasljedstva aluj sã nji rãmăji anovă.’ ¹⁵ Atunșje lor dus afară dăm vinograd ša lor amurăt.

Aku šje u fašji gazda dă vinograd? ¹⁶ Jăl u vinji šă u uništili pă ominjije. Šă u da âm najam vinogradu alu alci.”

Kănd u auzăt jej aje kum ominji urăt să ponašalešci, jej ur zăs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jăl su ujtat pă jej, šă u zăs: “Skris aj svântă kenvija:

‘Petră kari graditelji u vărłjit ändărăt
u fost aku petră zaglavnă?’

Šje značalešci asta? ¹⁸ Toc kari kađi pă petre u fi zdrubit pă dărăbelji, šă toc pă kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Učitelji dă zakonu alu Mojsije šă mar popur ur ănšjirkat să puja mănjlje pă jăl âm ala šas ali alor lji frikă dă lumi. Jej ur prišjiput kă jăl u spus dă asta usporedbă protiv dă jej.

*Popi ănšjarkă să prevaralaskă pă Isus kănd ăl
ăntriba dă porez*

(Mt 22,15–22; Mk 12,13–17)

²⁰ Popi šă alci vođur ăl pratale pă Isus šă or mănat pă špijunj, ominj kari trišje ka ominj đirepc kari ar trăbuji să ăl optužulaskă pă Isus âm šjeva šje ar zăšji krivo aša să ăl adukă pă Isus âm mănjlje dă upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor ăntribat pă jăl: “Učitelju, noj ščijenj kă aje šje zăšj šă ănvec aj točno, šă kă nu arec njiš šefălji parci, ali tu ănvacă anume kalje lu Dimizov.

22 Aku aj benji dă noj židovur sǎ plăčenj porez lu car ili nu?)*

23 Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šǎ lju zǎs alor: 24 “Arătam banji ku kari plăčeșc porezu.† Aku alu șjinji aj ubrazu šǎ numilje sus?”

Jej ur zǎs: “Alu car.”

25 “Atunșje plăcec alu car șje aj pripadaleșci lu car šǎ dădec lu Dimizov șje pripadaleșci alu Dimizov!” 26 Jej nu puce sǎ aflji njimika rov ăm svatu aluj ăntri toc lumi, šǎ jej asre ămirac la ănturșjala dă vorba aluj, šǎ u tăkut.

Saduceji ăntrabǎ pǎ Isus dǎ uskrșnuce

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27)

27 Aku orikic saduceji† kari zǎșji kǎ njime nu su skula dǎm morc ur vinjit la jǎl, ku trik ăntribalǎ:

28 Jej ur zǎs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon pǎntru noj kǎ dakǎ fraçisu omuluj ar muri šǎ lasǎ pǎ bășăcaș fǎr dǎ kupij, atunșje fraçisu aluj trǎbǎ sǎ u ămiriçi šǎ sǎ rădișji familija pǎntru fraçisu mort.§ 29 Undatǎ asre șapçi frac. Elși u lot bășăcǎ šǎ u murit fǎr dǎ kupij. 30 Šǎ drugi u lotu pǎ je, šǎ jǎl u murit fǎr dǎ kupij. 31 Šǎ treçi u lotu pǎ je. Maj toc șapçi ur lotu šǎ ur murit,

* 20,22 Jej sǎ nadale kǎ Isus u zǎșje “da ili nu”. Dakǎ u zǎșji “da”, atunșje Židovi ar fi mirgiș pǎ jǎl kǎ lji zǎșji sǎ plăcășkǎ porez la alci kari ăs pǎ vlast. Dakǎ zǎșji “nu” atunșje vjerski voður ar puce sǎ zǎkǎ alu Rimljani kǎ Isus ănvacǎ sǎ krșălaskǎ zakonu alu Rim.

† 20,24 Ăm original skrijǎ: “denar”. ‡ 20,27 saduceji grupa dǎ židov kari ăs vjernici šǎ politiçari jej numa prihvataleșci elși šinșj kenvijur dǎm stari zavjet šǎ jej nur ănkrizut ăm kust dǎ pǎ morçi. 20,28 Pnz 25,5–6 § 20,28 Ăm original skrijǎ: “rădika familijǎ pǎntru fraçisu aluj.”

šã njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pã zadnji šã mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi bãšãce kãnd or uskrsnuli morci? Ångãndešãciçi kã toc šapãçi ur avutu dã bãšãcã.”

³⁴ Isus u åntors vorba alor: “Åm asta svet lume sã åmiritã šã sã ånsorã. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni sã uskrsnulaskã dãm morc njiš nu su ånsura, njiš nu sã åmiritã. ³⁶ Šã jej nu poçi maj mult nikad sã mori, kã jej ås kupiji alu Dimizov daje kã ås riðikac dãm morc. Jej ås ka anðeji. ³⁷ Atunšje dã uskrnuçe šã Mojsije u arãtat aje åm svedoçulala aluj dã grmu šje arðe. Akulo jãl çamã pã Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šã Dimizovu lu Jakov, multã dobã dã pã šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustã, kãnd toc kustã pãntru jãl.”*

³⁹ Šjeva ka uãitelji dã zakonu alu Mojsije u priznalit: “Uãitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dã pã aje jej nu sor maj åndurat sã ål ånšjeršji ku åntribalur.

*Mesija åj maj mari dã kit Car David
(Mt 22,41–46; Mk 12,35–37)*

⁴¹ Isus u åntribat: “Šje gãndešãçi jej kum svitešãçi dã Mesija kã åj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dã jãl sãngur åm kenvije dã Psalmur zãšji:

20,37 Izl 3,6 * **20,38** Daje kã ešãce ominj ur murit fiziãki, jej trãbã sã fijã duhovno åm kust. Ku alãilje vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustã, makar kã tela alor ur murit daje kã duhu alor kustã åm prisutnostu alu Dimizov.”

‘Domnu u zäs alu Domnu amnjov:

Šáz pä desna parće ame.

⁴³ Šä ju uj värlji pä dužmanji atej däsüp pišjorilje atelji.’

⁴⁴ David jasno äl čamä: ‘Domnu’, atunšje kum poći jäl sä äj fijä fišjor?’†

Isus upozoravalešći pä učenici aluj sä sä päzaskä dä učitelji dä zakonu alu Mojsije (Mt 23,1–36; Mk 12,38–40; Lk 11,37–54)

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totä lume punje ureći. ⁴⁶ Jäl u zäs: “Je sama dä učitelji dä zakon alu Mojsije. Jej uživalešći sä sä šetalaskä äm haljinur lunž šä sä fijä pozdravalic ku poštovanje äm varuš pä trgur šä jej plašji sä šadä lokurlje časni äm sinagogur šä pä nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešći pä udovicur äm kášälje alor, känd fašji lunž aruguminći dä predstavä. Ali jej ur kápäta maj gre kaznä.”

21

Udovica dä kutotu šje ari alu Dimizov (Mk 12,41–44)

¹ Kum su ujtat äm sus Isus u väzut pä ominj gäzdašj kum bagä banj äm škatulä kari are äm Hram. ² Jäl u väzutu isto aša pä mujere vädojä kum u pus äm nontru doj mišj banj däm aržjint. ³ Isus u zäs: “Ju vä zäk anume, kă asta sarakä vädojä anume u dat maj mult däm toc

20,43 Ps 110,1 † **20,44** Daje kă David u čimat pä Mesija kă äj Domnu aluj, aje značalešći kă Krist äj maj mari dä kit David šä nuj numa potomku alu David.

jej. ⁴ Adiŝje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje ŝje ave mult kănd mujere u dat dăm sărăŝijă ŝă kutotu ŝje ave dă kust.”

Znakur dă ănturŝjala lu Krist

(Mt 24,1–22; Mk 13,1–20)

⁵ Kănd učenici svite dă Hram, ŝă zăŝje kă ave mândri mar petri, ŝă are ukralalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs: ⁶ “A dă eŝce stvarur la ŝje vă ujtăc aku, zuva u vinji, kănd njiŝ una petră no rămănje ajiŝe una pă alta. Jelji ur fi toci vărliji zos.”

⁷ Jej lor ăntribat pă jăl: “Učitelju kănd u fi aje? Šă ŝefălj znakuvur ur fi kari ur zăŝji kănd u fi?”

⁸ Jăl u zăs: “Ujtăcăvă să nu fijec zăbunjic. Multă lumi ur vinji ăm numilje amnjov ŝă ur zăŝji: ‘Ju mes Mesija’, ŝă ‘Vreme ăj apropri.’ Ali nu băgăc sama la jej. ⁹ Šă kănd auzăc dă tabărur ŝă dă nemirur nu fijec frikoŝ, kă eŝce dogadajur trăbă să fijă elŝi ali kraj no vinji aŝa pă friŝ.”

¹⁰ Jăl isto aŝa lju zăs: “Nacija sur boruli protiv dă nacija, ŝă kraljevstva protiv dă kraljevstva. ¹¹ Šă u fi potresur pă različită lokur isto ka ŝă fome ŝă kugur. Šă pă nor ur fi frikoŝi stvarur dă văzut ŝă urăci znakur.

¹² Ali majnti dă ŝje u fi kutotu asta, ŝă vor apuka. Jej vur aduŝji ăm sinagogur la sud ŝă vor băga ăm čemicur. Jej vur trăje la kraljur ŝă la alci vladar daje kă ŝcec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da ŝansă să svedočulec. ¹⁴ Ali nu vă brigalec ŝje ac zăŝji ăm nenci dă obrană. ¹⁵ Kă ju voj da ăm vreme firi ŝă mărduljiă ăm aje meră

dă njime no puće să să obranalaskă dă aje, ili să să bată protiv dă aje. ¹⁶ Šă voj vic fi izdalic, da čak šă dă la roditelji avoštři šă dă la frac šă dă la njam, urtašj, šă orikic dăm voj ur fi amurăc. ¹⁷ Toc vor mărzăli daje kă šcec učenici amej. ¹⁸ Tot njiš unu păr* dă pă kapičilje avoštři nu vu piri. ¹⁹ Šă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeš.”

Proroštvo dă uništenje dă Jeruzalem

(Mt 24,15–21; Mk 13,14–19)

²⁰ Isus spunje: “Voj vic viđe Jeruzalem opkolulit dă kătănj, atunšje voj ac šci kă u fi uništen. ²¹ Atunšje eje âm regija Judeja trăbă să skepi âm planinur, eje kari kustă âm varuš trăbă să fugă dă akulo šă heje păm satur să nu mergă âm varuš. ²² Kă âm elje zălji dă osvetă kutotu stvarurlje dăm Kenvija svântă sur umplje. ²³ Jao alu elje kari âs gărjonji ili rănješci pă căcă kupij âm zăljlje kă bjeda šă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! ²⁴ Orikic ur muri pă špica dă mač šă ostali ur fi zarobulic ăntră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus židovi păn šje nu lji trešji vreme dă vladalală.”

Isus svitešci kum su ântoršji napoj pă pămănt

(Mt 24,23–35; Mk 13,21–31)

²⁵ Isus spunje: “Akulo ur fi znakur, pă sori, lună šă pă šcevilje, šă ominji pă pămănt ur fi

* **21,18** unu păr Isus svitešci dă maj mik dio la aje osobă. Jăl svitešci kă ântragă osoba nu u propadali. Isus mar spunje kă orikic ur fi amurăc, a šjinjiva prišjepi kă duhovno alor nu lju fi njimika. **21,24** Iz 63,18; Dn 8,13

ăm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur.
²⁶ Suflijčilje ominjilor lu lăsa dă frikă dă ha
 šje tek u vinji pã svet kã silurlje dãm nor sur
 zdrãnjšina. ²⁷ Šã atunšje jej ur svedočuli kã
 ju am vinjit Fišjoru Omuluj pã oblak ku mari
 pučeri šã ku slavã. ²⁸ Kãnd u fi asta ujtãcãvã
 sus šã rãđikac kapičilje kã Dimizov vinji sã vã
 oslobudulaskã.”

Usporedbã dã ljemnu dã smokvã

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbã: “Bãgãc sama la
 ljemnu dã smokvã, šã alčilje ljemnji! ³⁰ Kit sã
 punji listur, voj viđec kã vara ãj apropi. ³¹ Isto
 aša kãnd vi viđe asta kã u fi voj ac šci kã
 kraljevstva lu Dimizov ãj apropi. ³² Anume, ju
 pot zãšji: asta ominj kari kustã no fužji ãndãrãt
 majnti dã šje kutotu asta no fi.† ³³ Norurlje

21,27 Dn 7,13 † **21,32** asta ominj kari kustãĂm original
 skrijã: “asta generacijã”. Postojulešci različitur naćinur kum
 sã prišjipenj asta redak: 1. asta generacija znaćalešci pã heje
 kari kusta ãm vreme kãnd Isus svite a aje znaćalešci kã u fi
 uništenje dã Jeruzalem šã alći znakovur kari u adušji la povratku
 alu Krist su apukat kãnd jej u kusta; 2. asta generacijã znaćalešci
 alta vrstã dã ominj kari ãs rej šã sã suprotstavljašci lu Isus, a
 aje znaćalešci kã uvijek u fi nevjernici kari sã suprotstavljašci
 lu Isus pãn la trenutak kãnd jãl su vratali pã pãmãnt; 3.
 asta generacijã znaćalešci “asta rasã” odnosuleši pã židovur, šje
 znaćalašci kã židovska rasa nu u prošuli majnti dã šje Isus u
 ãntoršji pã pãmãnt, ili 4. asta generacija znaćalešci kã ominji u
 kusta pãn do kraja a aje znaćalešci kãnd su dogoduli događajur
 su spomenuli ãm stihovur 25–26, Isus su ãntoršji pã pãmãnt kãnd
 aje generacijã u kusta.

șă pământu u treșji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treșji.”

Fijec spremni dă Isusov dolazak

(Mt 24,36–51; Mk 13,32–37)

³⁴ Isus u zăs: “Nu lăsa brigur ăm sufljituc dă mănkaru, butură șă brigur dă asta kust, să nu vă dukă dă la Dimizov kă zuve poči să vijă ³⁵ dăm turdată. Kă u vinji pă toc bez obzira hundi kustăc pă pământ. ³⁶ Păzăc dăm ala rând pă toci vremilje. Șă arugăcăvă să fijec spremni să skăpăc dă kutotu asta șje u fi, șă să puțec să fijec ăm nenće ame la Fișjoru Omuluj făr dă frikă.”

³⁷ Ăm totă ză Isus ănvăca ăm Hram, ali nopće jăl fužje afară șă ăș fășje lok la planina dă maslinur. ³⁸ Ali dă điminjaca răkori, totă lume vinje să pujă ureci la jăl ăm Hram.

22

Juda su ligizit să izdălaskă pă Isus

(Mt 26,1–5, 14–16; Mk 14,1–2, 10–11; Iv 11,45–53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elși ză dă blagdan dă pita făr dă kvas. ² Mar popur șă učitelji dă zakonu alu Mojsije planărze kum ar puće să amori pă Isus ali alor lji are frikă dă lumi.

³ Atunșje Sotona u tunat ăm Juda Iskariot, kari are unu dăm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jăl u mers șă su ligizit ku mar popur șă ku stražari dă Hram kum ar puće să ăl izdalaskă pă Isus. ⁵ Jej asre făloș dă aje șă sor ligizit ku Juda să ăj đe banj. ⁶ Juda su ligizit șă atunșje su ujtat dă prilikă să ăl izdalaskă pă jăl afară pă askuns făr dă lumi.

Priprema dă Pasha
(Mt 26,17–19; Mk 14,12–16)

⁷ Zuva dă Pita făr dă kvas, u vinjit pă kalji birkuca pă Pashă a aje trăbuje să fijă žrtvovalită.

⁸ Aša Isus u mănat pă Petar șă pă Ivan șă lju zăs: “Dușjec șă pripremlec večera dă Pashă pântru noj să mănănj.”

⁹ Jej lor ăntribat pă jăl: “Hunđi gănđeșc să pripremlenj?”

¹⁰ Jăl lju zăs alor: “Punjec ureci, kum vinjec âm varuș, voj ac afla pă om kari dușji mari bukal dă apă. Sljedilecăl păn la kasa hunđi meržji.

¹¹ Atunșje zășjec lu kapu dă kasă: ‘Ucitelju ăntrabă, Hunđi aj soba âm kari pot mănka večera dă Pashă ku učenici amej?’ ¹² Jăl cu arăta atunșje soba sus pă kat mari șă opremilită ku kutotu. Fășjec pripremlje akulo.” ¹³ Aša jej ur mers șă ur aflat stvarurlje kum Isus lJOR zăs, șă jej ur făkut priprema dă večera pă Pashă.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20–30; Mk 14,17–26; Iv 13,21–30; 1 Kor 11,23–25)

¹⁴ Kănd u vinjit vreme să mănășji una, Isus ũ lot lok la masă, șă ku jăl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jăl u zăs: “Ju am avut mari vojă să am večera dă Pashă ku voj majnti dă șje uj patali ku morče. ¹⁶ Ju vă zăk kă nikad maj mult

nu uj mǎnka večera dǎ Pasha majnti dǎ šje nu su ispunuli ǎm kraljevstva lu Dimizov.”*

¹⁷ Atunšje u lot kljištaru ku vin šǎ u dat hvalǎ alu Dimizov, šǎ u zǎs: “Loc asta šǎ ǎmpǎrcǎc ǎntri voj. ¹⁸ ǎm napoj, ju vǎ zǎk, ju noj be dǎ plodu dǎ strugur pǎn šje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, šǎ u dat hvalǎ alu Dimizov, u rupt ǎm dovǎ šǎ u dat la učenici aluj šǎ u zǎs: “Asta ǎj tela ame, kari u fost datǎ pǎntru voj. Fǎšjec asta ǎm ǎngǎndǎlǎ dǎ minji.” ²⁰ Šǎ isto aša dǎ pǎ mǎnkari, jǎl u lot kljištaru dǎm kari toc ur be šǎ u zǎs: “Asta kljištar ǎj novi zavjet ǎm sǎnžilje amnjov, kari ǎj vǎrsat pǎntru voj.

²¹ Ujtǎcǎvǎ kǎ izdajica ame ǎj la masǎ apropi dǎ minji! ²² Ju Fišjoru Omuluj uj muri kǎ aša are skris ǎm nenći ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pǎ aje jej sor apukat sǎ sǎ ǎntrebi una pǎ alt kari ar fašji aje.

Ponizni ǎs maj mari ǎm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25–28; 19,28; Mk 10,42–45)

²⁴ Isto aša su apukat apostoli unu svat ǎntri jej, ka šjinji ar trǎbuji sǎ fijǎ maj mari ǎntrǎ jej. ²⁵ Aša Isus u zǎs: “Kraljevi dǎ asta svet vladalešći ku narodu pǎ koristu alor šǎ ari pučeri pǎ jej, šǎ

* **22,16** Pasha u podsjetilit pǎ izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dǎm ropstvo dǎm Egipat kǎnd u žrtvovalit birkǎ a jej u pus sǎnžji pǎ uša alu kasa alor. Pǎ sličan naćin, Isus u mǎnat pǎ birka alu Dimizov šǎ ku sǎnžilje alu Isus sǎ oslobodulaskǎ pǎ narodu alor dǎm grehurlje alor. Isus ǎm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunšje vjernici ur ave mari feštǎ, jej ur slavali kǎ Dimizov lju izbavali.

jej sāngur zāšji kǎ fašji benji. ²⁶ Ali nu āj aša ku voj! Lasǎc pǎ maj mari dǎm voj sǎ fijǎ hǎl maj ponizni, a hǎl maj bǎtǎrn ka sluga. ²⁷ Aku šjinji āj maj mari, gostu la masǎ ili poslužitelju kari āj sluga? Hǎl kari āj la masǎ da nu? Ali ujtǎci, ju mes ajišje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rǎmas ku minji pǎm ānšjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijǎ, aša isto, ju voj da avovǎ, ³⁰ pravo sǎ mǎnkǎc šǎ sǎ bijec la masa ame ām kraljevstva ame, šǎ sǎ šǎdec pǎ prijestolje, sǎ sudulec pǎ dvanaest plemurlje dǎ Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dǎ kušnjur šǎ dǎ pretnjur šje vinji

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ Isus u zǎs: “Šǎ tu Šimun, Šimun, punji ureci! Sotona u šjirut dopuštenje sǎ vǎ iskušulaskǎ ka pǎ pšenicǎ ām sito.† ³² Ali ju mam arugat pǎntru činji, dǎ ānkriđala ata sǎ nu kadǎ. Šǎ tu trǎbǎ sǎ āmbǎlurec ām vjerǎ pǎ fraci atej kǎnd vij ām napoj la minji.”

³³ Petar u zǎs: “Domnje ju mes spreman sǎ mǎ duk ām čemicǎ šǎ sǎ mor ku činji!”

³⁴ Išus u āntors vorba: “Lasǎ mǎ sǎ ac zǎk kǎ kukošu no kukuruzu astǎs majnti dǎ šje tu mi tǎgǎdi ām tri rǎndur kǎ nu mǎ kunošč.”

³⁵ Isus jarǎ lju āntribat: “Kǎnd vam mǎnat afarǎ fǎr dǎ đibularuš šǎ fǎr dǎ tǎšč, ili cipiliš, arec ām šjeva ka potreba?”

Jej u zǎs: “Nu.”

† **22,31** Đavao gǎnde sǎ lji odvojulaskǎ dǎ la Isus ka kum seljak odvajalešci pšenicǎ dǎ la ljuskǎ.

³⁶ Ali jăl u svătit: “Maj mejnkulo, dakă avec đibularuș jec ku voj, șă isto așa șă tașka șă dakă nu aj mač vinđi șubac șă kumpără mač.†
³⁷ Kă sigurno trăbă să să ispunulaskă șje are skris dă minji, anume: ‘Jăl are smatralit dă zločinac’–isto șje u zăs proroci dă minji trăbă să să ispunulaskă.”

³⁸ Atunșje jej ur zăs: “Ujtăci Domnje, noj avenj doj mačur.”

Jăl u ăntors vorba: “Aku ăj dăstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus ăm gardu dă Getsemanija

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dă maslinur, kum ave jăl običaj să fakă, șă učenici aluj ur vinjit ku jăl. ⁴⁰ Kănd u vinjit jăl pă lok, jăl u zăs alor: “Arugăcăvă dă aje să nu kăđec ăm kušnjă!”

⁴¹ Jăl su maknulis ăndărăt dă la jej așa dă parči ka kum aj vărli petră, șă u kăzut pă đinuc, șă să aruga. ⁴² Jăl u zăs: “Tata, dakă tu găndeșc je klištarusta dă patnjă dă la minji! Jară nu

† **22,36** Kănd učenici majnti ur krenulit să propovjedălaskă, Isus are tari popularan a ominji ur arătat gostoprinstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje să promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trăbă să să păzaskă să fijă spremni să să osigurulaskă șă să zaștitilaskă.

22,37 Iz 53,12 § **22,38** Aku ăj dăstul ku asta svat Asta ar puče să fijă: 1. jej ari dovoljno mačur, ku alčilje vorbi: “aku avenj dovoljno mačur” ili 2. Isus găndeșci jej să șce să svitaskă dă aje kă ari mačevur: “Dăstul ăj asta svat dă mačevur”. Kănd Isus svite kă ar trbuji să kumpiri mačevur, jăl lji svite dă opasnost ku kari su afla. Jăl anume nu gănde să kumpiri jej mačevur șă să borulaskă.

fijă ame vojă mar ata fijă făkută!” ⁴³ Atunșje andalu dăm nor u vinjit șă lu ămbălurit pă jăl. ⁴⁴ Kum are ăm mari mukur jăl șă maj tari să aruga. Șă znoju aluj su făkut ăm kapljicur, dă sănži kura pă pământ.* ⁴⁵ Atunșje Isus su skulat dăm aruguminći șă u mers ăm napoj la apostoli aluj. Jăl lju aflat kum să kulka činjic dă žalji. ⁴⁶ Așa jăl lju zăs: “Adășje vă kulkăc? Skulăcăvă șă arugăcăvă să nu kăđec ăm kušnjă!”

Isus ăj apukat

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Iv 18,3–11)

⁴⁷ Isus inka svite kănd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dă pă jăl. Unu dăm jej are șă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dă apropi la Isus șă lu surutat ăm ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zăs aluj: “Juda, izdaleśc pă minji, Fișjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli kănd u văzut șje su dogodulit jej ur ăntribat: “Domnu, să nji băčenj ku mačurlje?”

⁵⁰ Șă unu dăm jej u luvit ku maču pă sluga lu popa mari, șă ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vă băčec!” Jăl u pus măna pă ureci șă lu iscjelilit.

⁵² Atunșje Isus u zăs lu mar popur șă lu straža dă Hram, șă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dă jăl: “Ac vinjit ku mačur șă ku palicur ka pă buntovnik? ⁵³ Nikad nac răđikat njiș žježjtu protiv dă minji kănd arem ku voj ăm totă ză ăm

* **22,44** Ăm orikic starogrčki rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

Hram. Ali aku aj vreme avostră șă să vladalaskă tama.”†

Petar tăgădești pă Isus

(Mt 26,67–75; Mk 14,66–72; Iv 18,15–18, 25–27)

⁵⁴ Atunșje jej lor apukat pă Isus, lor dus ändărăt șă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pă dăparci. ⁵⁵ Fok ur făkut âm sredina dă udvar, șă kum șăde lume akulo, Petar u vinjit antri jej. ⁵⁶ Una tănără slușkinja lu văzut kă șădi âm lumina dă fok, u mucăt pă jăl tari șă u zăs dă pă aje: “Omusta are ku jăl isto.”

⁵⁷ Ali jăl u tăgădit șă u zăs: “Nu, ju nu mes. Ju nu äl kunosk pă jăl!”

⁵⁸ Nu mult dă pă aje altu om lu văzut șă u zăs: “Spunji! Tu ješč unu dăm jej!”

Ali Petar u äntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu șas dă pă aje altu om uporno tvrdäle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl aj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zăs: “Ju nu šcuv dă šje svitešč!” Šă točno atunșje känd inka svite, kukoșu u kukuruzăt. ⁶¹ Domnu su äntors șă su ujtat pă Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit âm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dă šje kukoșu u kukuruză astäs tu mi tăgădi pă minji âm tri rändur.” ⁶² Šă Petar u mers afară șă plängänt tari.

⁶³ Ominji kari äl păze pă Isus aș fășje šjuf dăm jăl șă äl băče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancă pă oč, äl luve âm ubraz șă să akăca dă jăl: “Ajde prorokulești!

† 22,53 vladalaskă tamaAje aj vreme känd Sotona lukră.

Spunji nji šjinji ču luvit äm ubraz?” ⁶⁵ Šä jej alu Isus ur zäs maj mulći uräči vorbi.

Isus äj la maj mari sud

(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)

⁶⁶ Dä räkori äm alta zä, bätärnji, una ku mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije, ur adus pä Isus äm nenće dä sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zäs: “Spunjinji dakä ješč tu Krist.”

Jäl u äntors vorba: “Šä vā spuj nu mac änkredi, ⁶⁸ šä sä vā äntreb pä voj dä Krist, voj nu ac äntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi äm pučeri pä desna parći dä mänä lu Dimizov.”

⁷⁰ Šä jej toc ur zäs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šä jäl u äntors vorba: “Da baš kum zäšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zäs: “Šefälj dokazur maj mult nji träbujä? Noj sängur anj auzät däm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šä rimljanin

(Mt 27,11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–37)

¹ Toc kari as re dio dä sud sor skulat šä lor adus pä Isus la Pilat. ² Šä jej sor apukat sä adukä optužbur protiv dä jäl: “Noj anj aflat kum strikă pä lumi. Jäl u zabranalit sä sä plăčaskă porezu lu Caru dä Rim. Jäl tvrdăleşci kă jäl äj Krist Car.”

³ Pilat lu äntribat: “Ješč tu Car dä Židov?”

Isus u äntors vorba: “Da kum aj zäs tu.”

4 Pilat u zăs atunšje lu mar popur šă lu gărmaďă dă lumi, “Ju nam aflat njimika dă šje laš optužuli šă suduli.”

5 Ali jej šă maj tari navalale: “Jăl bunulešci pă toc pă pământu anostru.* Su apukat să ănveci ăm Galileja šă u vinjit ăm Jeruzalem.”

Isus ăm nenće lu Car Herod

6 Kănd u auzăt Pilat kă să svitešci dă Galileja, jăl u ăntribat: “Ăj omusta dăm loku Galileja?”

7 Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mănat la Herod kari are ăm Jeruzalem atunšje.

8 Herod are fălos kă veďi pă Isus. Kă dă mult gănde să ăl vadă pă Jăl daje kă u auzăt mult dă jăl, šă Herod să nadale kă lu viďe să fakă čudur.

9 Herod svite mult, ăntriba mulci, ali nu ju fost ăntorsă njiš una vorba. 10 Mar popur šă učitelji dă zakonu alu Mojsije asre isto akulo šă jej ur zăs tari mar optužbur protiv dă Isus. 11 Atunšje Herod šă stražurlje aluj ăș fășje šodă dăm Isus šă ăl fășje bulănd. Jej lor ămbrăkat pă jăl ăm haljinur dă Car šă lor mănat la Pilat. 12 Šă ăm aje ză Pilat šă Herod kari asre dužmanj aku asre urtaš.

Isus ăm napoj la Pilat

(Mt 27,15–26; Mk 15,6–15; Iv 18,39–19,16)

13 Atunšje Pilat u čimat una pă mar popur šă pă alci voďur kari as re židovi šă pă gărmaďă

* 23,5 toc pă pământu anostru Ăm original skrijă: “păm ăntragă Judeja”. Ali ajišje să odnosulešci pă rimska provincija “Judeja”, pă cijela domovina alu Židov.

dă lumi. ¹⁴ Jăl lju zăs: “Voj ac adus pă omusta kă bunule pă lumi ali ju vă uvjerălesk kă kănd ăl ispičem nam aflat njiš șefălj krivică am jăl. Jăl nu ăj duvină njiš dă una krivică dă șje ac optužulit. ¹⁵ Njiš Herod nu aflat njimik ăm jăl, kapu lu mănat ăm napoj la noj. Jăl no făkut njimika să zavredilaskă kaznă dă morči. ¹⁶ Ju uj da să ăl bičalaskă benji benj șă luj slăbuză.”

Da li Pilat u slăbuză pă Isus ili pă Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit ăm grupur tari, “Ăndărăt ku omusta! Noj găndenj să ăl slăbož pă Baraba!” ¹⁹ (Baraba are ăm čemică kă bunule pă lumi ăm Jeruzalem șă u amurăt.) ²⁰ Pilat daje gănde să slăbodă pă Isus șă aša lju svătıt alor ăm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: “Punjecăl pă krušji! Punjecăl pă krušji!”

²² Atunșje po treći rănd, jăl lju svătıt alor: “Adișje? Spunjecăm șje rov u făkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov să zaslužulaskă morči. Aša luj dă să ăl bičalaskă șă atunșje lăsa să fugă.”

²³ Ali jej mužje șă maj tari, șă zahtjevale să ăl pujă pă krušji. Șă napokon jej ur kăpătat șje gănde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed să să fakă kazna șje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aša ăm tokmă ku zahtjevula, jăl u slăbuzăt dăm čemică pă om șje u răđikat bună șă u amurăt ali jăl u ăntors pă Isus la jej să ăl pujă pă krušji.

† **23,17** Ăm bătărnji grčki rukopisur ăj: 17 “Jej ave običaj pă festival kă are obavezalit pă unu dăm zatvoreniș să slăbodă afară.” Vejs Mt 27,15; Mk 15,6.

Pă Isus ăl punji pă kruşji
(Mt 27,32–44; Mk 15,21–32; Iv 19,17–27)

²⁶ Şă kum lor dus ăndărăt pă Isus, jej ur apukat pă om şje să čima Ŝimun, dăm varuşu Cirena, kari vinje akasă dăm sat. Jej ur pus kruşje pă jăl să dukă ăm loku lu Isus. ²⁷ Multă lumi ăl sljedile pă Isus şă mujer kari plănžje şă žalale pă jăl. ²⁸ Isus su ăntors la jej şă lju zăs: “Mujerilje dăm Jeruzalem, nu plănžjec păntu minji, mar plănžjec păntu voj şă păntu kupiji avoştri. ²⁹ Kă anume u vinji vremi† kănd ur zăşji lume, ‘Blagoslovuliči ăs elje kari nikad no ar avut şă injimilje kari nikad nor purtat kupij şă căcălje kari nikad nor avut lapci ăm jelji!’[§] ³⁰ Lume sor apuka atunşje să zăkā lu planinur: ‘Kădec žos pă noj!’ şă lu đalur: ‘Astupăcănji!’ ³¹ Kă dakă faşji dastafelji stvarur lu ljemnijlje verž, şje nar puće să peci uskat?”*

³² Akulo asre isto doj alci, amăndoj kriminalci kari trăbă să fijă pus pă kruşji să mori ku Isus una. ³³ Kănd ur vinjit pă loku şje să čima osu dă kap, jej lor apukat şă lor pus pă kruşji, una ku

† **23,29** Asta vremi u vinjit 70 aj dă pă Krist. Kătănjilje dă Rim u opkolulit şă uniştilit Jeruzalem şă u murit pă mulc židovur.

§ **23,29** Ăm aje vremi kupiji ăm Jeruzalem ur trpăli tari urăt. Atunşje ominji ur găndi kā ăj maj benji dă ominj să nu ajvi kupij. Nuj tugă maj mari kănd vejs kum kupiji alor pataleşči ili mori.

23,30 Hoş 10,8 * **23,31** Uskat ljemnu maj tari ardi dă kit verđi ljemnu. Arđala značalesči patalală ili kaznă. Isus are pă kruşji ka verđi ljemnu daje kā jăl nu zaslužulit să ardă (să trpălaskă). Ominji kari u odbacalit pă Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužilit să ardă (să patalaskă) dă grehurlje alor.

doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parçe aluj.

³⁴ Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.”† Šã vojnici ur skos kockã sã sã ämperci dãm coljilje aluj äntri jej.

³⁵ Lume stãce šã sã ujta; šã vladarur asre akulo šã äã rãde: “Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã äj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sängur!” ³⁶ Kätãnjilje isto äš fãšje šjuf dãm jãl. Šã jej ur vinjit šã u ämbijet aluj ucät.‡ ³⁷ Jej ur zãs: “Dakã ješć tu Caru dã Židov, spasalešćici pã činji sängur!” ³⁸ Sus la kap are skris: “Asta äj Caru dã Židov.”

Doj kriminalc una pã krušji ku Isus

³⁹ Unu dãm eje kriminalc kari äs re puš pã krušji ku Isus äã vreditã šã jãl u zãs: “Dakã ješć tu Krist, atunšje spasalešćici, šã pã noj isto!”

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elši šã u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Tãrpãlešć ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu šã ju šćenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kãpãtat kaznã dã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.” ⁴² Atunšje ju zãs lu Isus: “Isuse, ängãndešćici tu dã minji kãnd vi vinji äm kraljevstva ata.”

† **23,34** Šã Isus u zãs: “Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu šćijã šje fašji.” Äm orikic grčki rukopisur nuj asta skris. **23,34** Ps 22,18 ‡ **23,36** Ocät are jeftinã buturã kari obiçni ominj bije. Vojnici fãšje šjuf dãm Isus šã äj dãde jeftinã buturã alu šjinjiva kari äj kralj. **23,36** Ps 69,21

⁴³ Isus ju zäs äm änturšjalä dä vorba: “Anume, ju äc zäk: astäs vi fi ku minji äm Raj!”

Morče lu Isus

(*Mt 27,45–56; Mk 15,33–41; Iv 19,28–30*)

⁴⁴ Känd are hundiva dämnjaza, are äntunjerik äntreg pämantu pän äm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are äntunjerik, šä feringa äm HramŠ su tijet pä pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u pläns äm graj tari šä zäšje: “Tata äm mänjilje atelji ju puj duhu amnjov.” Känd u zäs Isus asta, jäl u murit.

⁴⁷ Känd u väzut asta kapetanu šje u fost, jäl u slavalit pä Dimizov kum u zäs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šä totä lume kari sorakuljes sä vadä kum lor punji pä krušji, känd ur väzut šje u fost, ur mers akasä šä äš bäče dä žalji čepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari äl kunušće pä jäl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus däm Galileja stäče šä sä ujta dä däparci.

Josip punji äm gropä pä Isus

(*Mt 27,57–61; Mk 15,42–47; Iv 19,38–42*)

⁵⁰ Are om šje sä čima Josip. Jäl are član dä mari sud dä židov. Bun om šä pravedan ⁵¹ kari no dat pä prav la odlukurlje šje ur fäkut ku Isus. Jäl are däm Arimateja, unu varuš la Judeja šä are däm unu kari ašcripta sä vijä kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šä lu äntribat dakä poči kăpäta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pä Isus dä pä krušji šä lu änvälit äm plahtä. Šä lu pus äm gropä šje are sklesalitä däm peträ äm kari inka

Š **23,45** feringa äm Hram Asta ferinğä are 25 metara dä nalt šä odvajale svänt loku dä la Hram.

njime no fost ăngrupată. ⁵⁴ Zuva dă pripremă are șă zuva dă sămbăta vinje.

⁵⁵ Mujeilje kari ur vinjit ku Isus dăm Galileja isto ăl sljedile. Jelji ur vâzut gropa, șă kum are tela aluj postavalită. ⁵⁶ Așa ur mers ăm napoj șă ur pripremit uloj șă parfemur să ungă tela alu Isus, ali pã zuva dă sămbăta jej să odmarale dă pã zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ăm gropă

(Mt 28,1–10; Mk 16,1–8; Iv 20,1–9)

¹ Elși zuva dă săptămână, are duminjika, tari dă điminjaca mujeilje ur mers la gropă, șă adușje uloj ku miros šje ur pripremit. ² Jej ur aflat petră* kã u fost ăntorsă ăndărăt dă la gropă. ³ Kănd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šă atunșje, kănd inka stăće akulo ăm šok, ujtăci! Doj ominj stăće lăngă jelji ăm colji šje svitlăze. ⁵ Mujeilje sur ănfrikușat tari, kapu sur poklonulit pãn la pământ ku ubrazu șă ominji lJOR zãs: “Adișje kutăc pã om ăm kust ănră ominj morc? ⁶ Jăl nuj ajișe. Jăl u uskrsnulit! Ăngăndecăvã šje vu zãs jăl kănd are inka ăm Galileja: ⁷ ‘Trăbã ju Fișjoru Omuluj să fjuv dat ăm mănjlje lu ominji rej șă să mă puji pã krușji daje să uskrsnulaskã pã treća (3) zã.”

⁸ Atunșje jej sor ăngăndit dă vorbilje aluj. ⁹ Kănd sor ăntors dă la gropă kutotu asta ur spus

* **24,2** petră Asta are mar, isklesan okruglă petră dovoljno mari să askundă ulaz dă mărmanči. Trăbuje maj mulc ominj să maknalaskã petra. **24,7** Lk 9,22

alu jedanaest (11) apostolur šă alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dăm varušu Magdala, Ivana šă Marija, mumăsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešče alu mujeriljelje lju su vâzut alu apostolur kă svite bulunzemi, dă aša nu ljur ânkruzut. ¹² Ali Petar su skulat šă u aljirgat la gropă. Akulo u stat să să ujci âm nontru, šă u vâzut numa plahtă. Atunšje u mers âm napoj hundi are šă să ântriba šje u fost aje.

Isus să arată la učenikur pă kalje âm Emaus

¹³ Âm aje ista zuva doj (2) učenikur măržje âm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dăm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje kând svite šă kând să ântriba dă kutotu aje, Isus sângur u vinjit šă umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit să nu âl kunoskă pă Isus.

¹⁷ Isus lju ântribat pă jej: “Šă šje raspravljalec aša iskreno kând umblăc?” Šă jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dăm jej, unu kari să čima Kleofa, ju ântors vorba: “Ješč tu jedini stranac âm Jeruzalem kari nu šćijă šje u fost ajiše âm zadnji par zălji?”

¹⁹ Isus u ântribat: “Šje u fost?”

Jej ur ântors vorba: “Dă kutotu šje su dogodulit ku Isus dăm Nazaret. Jăl are Prorok, om bălour âm djelur, šă âm vorbi âm njenće lu Dimizov, šă la lumi. ²⁰ Mar popur šă anoštri poglavarur lor dat să sudulaskă pă Isus pă morči, šă jej lur pus pă krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kă âj jăl ala unu kari u otkupili Izrael. Šă astăs âj treća

(3) zuva dă atunšje. ²² Ali pã aje kutotu orikići mujer dãm grupa anostrã nju iznenadalit benji benj. Dã rãkori dã điminjacasta jelji ur mers la gropã. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjit ãm napoj sã nji zãkã kã ur vãzut vizijã dã andelj dã kari ur zãs kã Isus ãj ãm kust. ²⁴ Orikic dãm grupa anostrã ur mers la gropã sã vadã šã ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vãzut pã jãl.”

²⁵ Šã Isus lju zãs: “O voj ominj bulãnz šã ãm sufljičilje avoštiri nu šćec spremni sã ãnkriđec šje ur zãs proroci! ²⁶ Nar trãbuji Krist sã pata-laskã dã toći stvarurlješće šã atunšje Dimizov sã ãl proslavalaskã?”† ²⁷ Jãl u spus maj menkulo šje are zãs dã jãl, ãm toći svãnti kenvijur; su apukat ku Mojsije šã pãm toc Proroci.

²⁸ Kãnd ur vinjit dapropi ãm lok hundi mãržje, Isus su arãtat ãm namjerã sã mergã maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit sã rãmãji. “Rãmãnji ku noj; mar ãj kasno. Zuva ãj mar gata.” Atunšje jãl u mers ãm nontru sã rãmãji ku jej. ³⁰ Atunšje kãnd are ku jej la masã, Isus u lot pitã, u blagoslovulitu šã u rupt ãm dovã šã lju dat alor. ³¹ Aku oći alor puće sã vadã, šã jej lor kunuskut, šã dã pã aje Isus u nestalit.

³² Šã jej ur zãs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštiri kãnd svite jãl ku noj pã kalji, šã kãnd nji objasnale jãl svãntã kenvijã?” ³³ Atunšje jej sor skulat šã ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem. Akulo ur aflat pã jedanaest (11) apostolur una

† **24,26** Asta svitešći dã vremi kãnd Isus u kãpãta čast šã slava kãnd jãl u fi car.

pă kupă, šă pă orikic alci ku jej. ³⁴ Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrsnulit, šă su arătat la Šimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus šje ur păcăt pă kalji, šă kum lor kunuskut kănd u rupt pita.

*Isus să arată la učenikur
(Iv 20,19–23)*

³⁶ Čak šă kănd svite dă aje šje ur păcăt, Isus stăce akulo ăntră jej šă jăl lju zăs: “Putuljală fijă ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic šă ănfrikušac kă jej gănde kă veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zăs: “Adiše vi frikă? Šă adăšje vinji sumnjur âm sufljičilje avoštri? ³⁹ Ujtăcăvă la pišjorilje amelji šă la mănjlilje amelji! Ujtăcăvă ju mes! Punjec mănjlilje šă uvjericăvă, kă duh nari karnji šă osă kum viđec kum ju am.” ⁴⁰ Kănd u zăs asta jăl lju arătat mănjlilje šă pišjorilje.

⁴¹ Ali dă fălušuja mari, jej inka nu ănkriđe, šă să čudule. Jăl lju zăs: “Avec ajiše šjeva dă mănkat?” ⁴² Jej jur dat aluj dărab dă pešci fript.

⁴³ Isus u lot šă u mănkat âm nenće alor.†

⁴⁴ Isus lju zăs: “Asta aj aje šje ju vă svitem avovă kănd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dă minji as re skrišă âm zakonu lu Mojsije, šă âm kenvijurlje dă prorokur šă âm Psalmur trăbuje să să ispunulaskă.” ⁴⁵ Atunšje jăl lju dăsvăkut găndurlje alor să potă să prišjepi svăntă kenvija. ⁴⁶ Jej u zăs: “Asta aj skris âm svăntă kenvijă: kă Krist trăbă să patalaskă šă să uskrsnulaskă dăm morc pă treća (3) ză. ⁴⁷ Isto

† **24,43** Asta u făkut să lji areci kă nuj duh, kă duhovur nu mănănkă.

aša ănkăjală șă jirtala dă grehur ar trăbuji să fijă propovjedalići ăm numilje aluj alu toći naciurlje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, șă să să apușji elși ku propovjed ăm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj șcec svedoci dă stvarurljeșce.

⁴⁹ Șă ju uj mănă žos pă voj Duh svănt șje Tata amnjov u igirit. Ali rămănjec ajișe ăm varuș păn șje nu vic fi ămbrăkac ku pučeri dă sus!”Ș

*Isus să ăntorșji ăm nor
(Mk 16,19–20; Dj 1,9–11)*

⁵⁰ Isus lju dus dă apropi ăm lok Betanija. Jăl u răđikat mănjlje ăm sus șă lju blagoslovulit pă jej. ⁵¹ Șă kănd lji blagoslovule pă jej, jăl u fost răđikat șă dus sus ăm nor. ⁵² Jej să klanjale la jăl, șă ku fulușuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, ⁵³ șă ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pă Dimizov.

Ș **24,49** ămbrăkac ku pučeri dă sus Sila alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupă pă osobă, ku aje u kăpăta sila dă Svănt duhu să svjedočulaskă lu alci dă Isus.

CXXXV

Luka
The Gospel According to Luke in the Bayash dialect
of the Romanian language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-09-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 23 Jun 2022

4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8